

**Sprawozdanie finansowe
Kredyt Banku S.A.
sporządzone za rok
zakończony dnia 31.12.2008**

Spis treści

1.	Rachunek zysków i strat.....	4
2.	Bilans	5
3.	Pozycje pozabilansowe	7
4.	Zestawienie zmian w kapitale własnym	8
5.	Rachunek przepływów pieniężnych.....	10
6.	Podstawowe informacje o emitencie	12
7.	Opis ważniejszych zasad rachunkowości stosowanych przy sporządzaniu sprawozdania	13
8.	Szacunki księgowe	31
9.	Sprawozdawczość według segmentów branżowych	34
10.	Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	40
11.	Koszty z tytułu odsetek i koszty o podobnym charakterze	40
12.	Przychody z tytułu opłat i prowizji.....	41
13.	Koszty z tytułu opłat i prowizji.....	41
14.	Przychody z tytułu dywidend	41
15.	Wynik na działalności handlowej	42
16.	Wynik na transakcjach zabezpieczających i zabezpieczanych	42
17.	Wynik na działalności inwestycyjnej	42
18.	Wynik przypadający na poszczególne kategorie aktywów i zobowiązań finansowych	43
19.	Pozostałe przychody operacyjne	43
20.	Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	44
21.	Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i innych aktywów oraz rezerw	46
22.	Pozostałe koszty operacyjne	47
23.	Podatek dochodowy	47
24.	Zysk netto na jedną akcję.....	48
25.	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	49
26.	Należności od banków brutto	49
27.	Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków.....	50
28.	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w tym przeznaczone do obrotu (z wyłączeniem wyceny instrumentów pochodnych)	50
29.	Wycena instrumentów pochodnych.....	51
30.	Należności od klientów brutto.....	52
31.	Odpisy z tytułu utraty wartości należności od klientów	58
32.	Inwestycyjne papiery wartościowe	60
33.	Aktywa finansowe objęte rachunkowością zabezpieczeń	61
34.	Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	68
35.	Rzeczowe aktywa trwałe	68
36.	Wartości niematerialne	71
37.	Zmiana stanu wartości niematerialnych	71
38.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	72
39.	Inne aktywa	73
40.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	73
41.	Zobowiązania wobec banków	74
42.	Zobowiązania wobec klientów	74
43.	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	76
44.	Rezerwy	76
45.	Pozostałe zobowiązania.....	78
46.	Zobowiązania podporządkowane	78
47.	Kapitały	79
48.	Zobowiązania warunkowe udzielone.....	82
49.	Współczynnik wypłacalności	84

50.	Miary ryzyka będące podstawą wyliczania określonego w Prawie Bankowym wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.....	85
51.	Działalność zaniechana.....	88
52.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS.....	88
53.	Świadczenia pracownicze	89
54.	Wzajemne transakcje z podmiotami powiązanymi	89
55.	Wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Kredyt Banku S.A.....	94
56.	Wysokość kredytów i pożyczek udzielonych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku oraz w jednostkach od niego zależnych	97
57.	Struktura zatrudnienia	97
58.	Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa.....	98
59.	Sprzedaż jednostek podporządkowanych	101
60.	Informacja o aktywach stanowiących zabezpieczenie zobowiązań.....	101
61.	Zmiany w składzie osób zarządzających i nadzorujących Kredyt Banku S.A. w 2008 roku	102
62.	Objaśnienia sezonowości lub cykliczności śródrocznej w działalności operacyjnej	103
63.	Opis czynników i zdarzeń o charakterze nietypowym	103
64.	Wyplacone i zaproponowane dywidendy	103
65.	Informacje o znaczących wydarzeniach, które nastąpiły po dacie bilansu	104
66.	Dane porównywalne.....	105
67.	Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nieujmowanych w bilansie w wartości godziwej ..	105
68.	Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej	109
69.	Działalność powiernicza	112
70.	Zarządzanie ryzykiem w Kredyt Banku S.A.....	112

1. Rachunek zysków i strat

<i>w tys. zł</i>	Nota	okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Dane porównywalne okres od 01.01.2007 do 31.12.2007
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	10	2 126 354	1 491 448
Koszty z tytułu odsetek i koszty o podobnym charakterze	11	-1 250 775	-729 158
Wynik z tytułu odsetek		875 579	762 290
Przychody z tytułu opłat i prowizji	12	379 623	366 150
Koszty z tytułu opłat i prowizji	13	-96 534	-58 135
Wynik z tytułu opłat i prowizji		283 089	308 015
Przychody z tytułu dywidend	14	10 067	7 977
Wynik na działalności handlowej	15	240 988	178 979
Wynik na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	16	1 215	-3 619
Wynik na działalności inwestycyjnej	17	-11 593	4 533
Pozostałe przychody operacyjne	19	53 723	43 343
Przychody operacyjne ogółem		1 453 068	1 301 518
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	20	-890 846	-823 168
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i innych aktywów oraz rezerw	21	-133 084	70 295
Pozostałe koszty operacyjne	22	-39 759	-36 443
Koszty operacyjne ogółem		-1 063 689	-789 316
Zysk brutto		389 379	512 202
Podatek dochodowy	23	-88 307	-111 683
Zysk netto		301 072	400 519
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		271 658 880	271 658 880
Zysk netto przypadający na jedną akcję (w zł)	24	1,11	1,47

Bank nie wylicza rozwodnionego zysku na jedną akcję z uwagi na brak kategorii kapitałowych powodujących rozwodnienie.

Rachunek zysków i strat należy analizować łącznie z informacją dodatkową, która stanowi integralną część sprawozdania finansowego

2. Bilans

w tys. zł	Nota	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Aktywa			
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	25	827 956	611 672
Należności od banków brutto	26	340 859	2 456 349
Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków	27	-2 261	-2 260
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (z wyłączeniem wyceny instrumentów pochodnych)	28	1 347 027	448 499
Wycena instrumentów pochodnych w tym:	29	2 302 799	495 095
- instrumenty pochodne zabezpieczające	33	166 954	34 025
Należności od klientów brutto	30	27 853 155	17 738 052
Odpisy z tytułu utraty wartości należności od klientów	31	-927 457	-839 724
Inwestycyjne papiery wartościowe:	32	6 232 624	5 478 269
- dostępne do sprzedaży		4 359 740	3 433 103
- utrzymywane do terminu zapadalności		1 872 884	2 045 166
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	34	66 075	73 876
Rzeczowe aktywa trwałe	35	398 201	343 438
Wartości niematerialne	36, 37	57 854	65 425
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23	44 509	124 062
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	38	0	767
Inne aktywa	39	79 781	74 984
Aktywa razem		38 621 122	27 068 504

Bilans należy analizować łącznie z informacją dodatkową, która stanowi integralną część sprawozdania finansowego

bilans (c.d.)

w tys. zł	Nota	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	40	1 113 275	1 101 661
Zobowiązania wobec banków	41	11 915 013	5 271 449
Wycena instrumentów pochodnych w tym:	29	1 890 221	474 370
- instrumenty pochodne zabezpieczające	33	1 708	44 178
Zobowiązania wobec klientów	42	20 555 309	17 180 731
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	43	8 991	50 126
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		28 916	7 136
Rezerwy	44	30 379	105 724
Pozostałe zobowiązania	45	220 155	249 216
Zobowiązania podporządkowane	46	279 643	394 235
Zobowiązania razem		36 041 902	24 834 648

w tys. zł	Nota	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	47	1 358 294	1 358 294
Kapitał zapasowy	47	580 974	381 718
Kapitał z aktualizacji wyceny	47	97 938	-87 617
Kapitał rezerwowy	47	240 942	180 942
Zysk netto bieżący przypadający na akcjonariuszy Banku		301 072	400 519
Kapitał własny razem		2 579 220	2 233 856
Zobowiązania i kapitał własny razem		38 621 122	27 068 504

Bilans należy analizować łącznie z informacją dodatkową, która stanowi integralną część sprawozdania finansowego

3. Pozycje pozabilansowe

<i>w tys. zł</i>	Nota	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Zobowiązania udzielone:		7 222 060	6 030 093
- finansowe	48	5 401 454	4 410 804
- gwarancyjne	48	1 820 606	1 619 289
Zobowiązania otrzymane:		1 836 299	2 224 054
- finansowe		528 748	902 441
- gwarancyjne		1 307 551	1 321 613
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży		279 092 521	218 165 219
Pozostałe:		4 742 296	3 300 837
- otrzymane zabezpieczenia kredytowe		4 742 296	3 300 837

Pozycje pozabilansowe należy analizować łącznie z informacją dodatkową, która stanowi integralną część sprawozdania finansowego

4. Zestawienie zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie 01.01.2008-31.12.2008

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał rezerwowy	Zysk(strata) z lat ubiegłych	Wynik netto bieżącego okresu	Kapitał własny razem
<i>w tys. zł</i>							
Kapitał własny na początek okresu – stan na 01.01.2008	1 358 294	381 718	-87 617	180 942	400 519	0	2 233 856
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0	80 069	0	0	0	80 069
Efekt wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	0	0	149 012	0	0	0	149 012
Podatek odroczony od pozycji ujętych w kapitale	0	0	-43 526	0	0	0	-43 526
Zysk / strata netto ujęty bezpośrednio w kapitale	0	0	185 555	0	0	0	185 555
Wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	0	0	301 072	301 072
Ujęte przychody i koszty łącznie	0	0	185 555	0	0	301 072	486 627
Odpis z zysku z lat ubiegłych	0	199 256	0	60 000	-259 256	0	0
Wyplata dywidendy	0	0	0	0	-141 263	0	-141 263
Kapitał własny na koniec okresu – stan na 31.12.2008	1 358 294	580 974	97 938	240 942	0	301 072	2 579 220

Zestawienie zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z informacją dodatkową, która stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Zmiany w okresie 01.01.2007-31.12.2007 (dane porównywalne)

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał rezerwowy	Zysk(strata) z lat ubiegłych	Wynik netto bieżącego okresu	Kapitał własny razem
<i>w tys. zł</i>							
Kapitał własny na początek okresu – stan na 01.01.2007	1 358 294	104 789	18 275	120 942	437 443	0	2 039 743
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0	-89 090	0	0	0	-89 090
Efekt wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	0	0	-41 641	0	0	0	-41 641
Podatek odroczony od pozycji ujętych w kapitale	0	0	24 839	0	0	0	24 839
Zysk / strata netto ujęty bezpośrednio w kapitale	0	0	-105 892	0	0	0	-105 892
Wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	0	0	400 519	400 519
Ujęte przychody i koszty łącznie	0	0	-105 892	0	0	400 519	294 627
Odpis z zysku z lat ubiegłych	0	276 929	0	60 000	-336 929	0	0
Wypłata dywidendy	0	0	0	0	-100 514	0	-100 514
Kapitał własny na koniec okresu – stan na 31.12.2007	1 358 294	381 718	-87 617	180 942	0	400 519	2 233 856

Zestawienie zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z informacją dodatkową, która stanowi integralną część sprawozdania finansowego

5. Rachunek przepływów pieniężnych

<i>w tys. zł</i>	Nota	okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Dane porównywalne okres od 01.01.2007 do 31.12.2007
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) netto		301 072	400 519
Korekty do uzgodnienia zysku netto ze środkami pieniężnymi netto z działalności operacyjnej:		-3 710 424	-2 039 274
Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym		88 307	111 683
Niezrealizowane zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	58b	-8 622	6 829
Działalność inwestycyjna i finansowa		105 069	-304 421
Amortyzacja	20	84 998	91 270
Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości	58c	89 813	-253 725
Dywidendy		-10 067	-7 977
Odsetki	58d	2 367	-136 196
Zmiana stanu rezerw		-75 345	6 949
Zyski (straty) na sprzedaży inwestycji	58e	13 303	-4 742
Zmiana stanu aktywów operacyjnych (wyłączając środki pieniężne)		-12 496 290	-4 704 765
Zmiana stanu należności od banków	58f	170 544	199 148
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz wycena instrumentów pochodnych	58g	-2 564 918	16 105
Zmiana stanu należności brutto od klientów		-10 115 103	-4 823 880
Otrzymany/Zapłacony podatek dochodowy		-30 500	-50 657
Zmiana stanu pozostałych aktywów	58h	43 687	-45 481
Zmiana stanu zobowiązań operacyjnych		8 601 112	2 851 400
Zmiana stanu zobowiązań wobec Banku Centralnego		11 614	1 099 671
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	58i	3 854 983	1 248 410
Zmiana stanu wyceny instrumentów pochodnych		1 458 321	134 272
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	58j	3 374 578	1 305 398
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu		-41 135	-1 003 802
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	58k	-57 249	67 541
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		-3 409 352	-1 638 755

Przepływy pieniężne należy analizować łącznie z informacją dodatkową, która stanowi integralną część sprawozdania finansowego

<i>w tys. zł</i>	Nota	okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Dane porównywalne okres od 01.01.2007 do 31.12.2007
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy		693 361	2 737 350
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		1 963	3 551
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych	58l	490 298	2 503 086
Dywidendy otrzymane od akcji / udziałów		10 067	7 977
Odsetki otrzymane		191 033	222 736
Wydatki		-1 269 599	-2 331 897
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		-161 663	-101 659
Nabycie udziałów w inwestycjach kapitałowych klasyfikowanych, jako dostępne do sprzedaży (spółki zależne i stowarzyszone)		0	-50
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych	58l	-1 107 936	-2 230 188
Przepływy netto z działalności inwestycyjnej		-576 238	405 453
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy		2 976 713	1 846 441
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej	58n	209 580	0
Wpływy z tytułu otrzymanych pożyczek/kredytów	58i	2 767 133	1 846 441
Wydatki		-719 785	-191 983
Dywidendy wypłacone		-141 263	-100 514
Splata zobowiązań podporządkowanych	58n	-375 045	0
Inne wydatki finansowe	58m	-203 477	-91 469
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		2 256 928	1 654 458
Zmiana stanu środków pieniężnych		-1 728 662	421 156
Środki pieniężne na początek okresu		2 689 893	2 268 737
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	58a	961 231	2 689 893
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	58a	789 493	635 061

Przepływy pieniężne należy analizować łącznie z informacją dodatkową, która stanowi integralną część sprawozdania finansowego

6. Podstawowe informacje o emitencie

Kredyt Bank Spółka Akcyjna (Kredyt Bank S.A., „Bank”) z siedzibą w Warszawie (Polska), przy ul. Kasprzaka 2/8 został założony w 1990 roku i wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy pod numerem KRS 0000019597.

Kredyt Bank S.A. jest bankiem uniwersalnym, świadczącym usługi bankowe dostosowane odpowiednio do potrzeb wszystkich grup klientów. Szeroki zakres świadczonych usług Bank kieruje do podmiotów gospodarczych, klientów indywidualnych oraz jednostek samorządu terytorialnego. Bank umożliwia klientom wygodny dostęp do oferowanych usług poprzez rozbudowaną sieć placówek i bankomatów oraz system bankowości internetowej.

W dniu 19.02.2009 roku niniejsze sprawozdanie finansowe Kredyt Banku S.A. zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Kredyt Banku S.A.

Niniejsze sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez uprawnionego niezależnego biegłego rewidenta, spółkę Ernst & Young Audit sp. z o.o. Badanie zostało przeprowadzone stosownie do obowiązujących w Polsce przepisów prawa oraz norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów.

Grupa Bankowo-Ubezpieczeniowa KBC

Kredyt Bank S.A. jest podmiotem należącym w 82,54% do Grupy Kapitałowej Bankowo-Ubezpieczeniowej KBC („Grupa KBC”), która została utworzona w 1998 roku w wyniku połączenia ABB Insurance Group, Almanij-Kreditbank Group i CERA Bank Group. W obecnej strukturze Grupa KBC funkcjonuje od 2005 roku, tj. od połączenia KBC Bank and Insurance Holding Company z firmą Almanij. Grupa KBC notowana jest na giełdzie Euronext w Brukseli.

Grupa KBC koncentruje się na działalności typu bancassurance dla klientów indywidualnych, zajmuje się zarządzaniem aktywami, świadczy usługi dla przedsiębiorstw i prowadzi inne rodzaje działalności rynkowej. Jest jednym z trzech największych przedsiębiorstw bankowo-ubezpieczeniowych na rynku macierzystym w Belgii.

W Polsce Grupa KBC jest także właścicielem 100% akcji TUIR WARTA S.A., 100% akcji KBC TFI S.A. oraz 100% udziałów w KBC Autolease Polska Sp. z o.o.

7. Opis ważniejszych zasad rachunkowości stosowanych przy sporządzaniu sprawozdania

7.1. Oświadczenie o zgodności z MSSF

Na podstawie art. 45 ust. 1c Ustawy o rachunkowości i na mocy decyzji Walnego Zgromadzenia Kredyt Banku S.A. z dnia 25.04.2005 roku, począwszy od dnia 01.01.2005 roku sprawozdania finansowe Banku są przygotowywane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości („MSR”) i Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („UE”).

Sprawozdanie finansowe Banku za rok zakończony dnia 31.12.2008 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami MSR i MSSF w wersji obowiązującej na dzień 31.12.2008 roku i zatwierdzonej przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76 poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 209, poz. 1744).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Poniżej zostały przedstawione nowe lub zmienione regulacje MSSF oraz nowe interpretacje KIMSF, które Bank zastosował w bieżącym roku. Ich zastosowanie, oprócz kilku dodatkowych ujawnień, nie miało wpływu na sprawozdanie finansowe.

KIMSF 11 MSSF 2 - Wydanie akcji w ramach Grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych

KIMSF 11 zawiera wskazówki, czy transakcje, w których jednostka emituje instrumenty kapitałowe w ramach zapłaty za otrzymane przez nią towary lub usługi, bądź też, gdy zapłatą są wyemitowane instrumenty kapitałowe jednostki tej samej grupy kapitałowej, należy traktować jako rozliczane w instrumentach kapitałowych czy też rozliczane w środkach pieniężnych. Interpretacja określa również sposób postępowania w sytuacjach, gdy jednostka wykorzystuje posiadane akcje własne w celu rozliczenia zobowiązań w ramach transakcji płatności w formie akcji własnych. W 2008 roku Bank nie przeprowadzał transakcji, które są przedmiotem tej interpretacji.

Zmiany do MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena oraz MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji – Przekwalifikowanie instrumentów finansowych

Zmiany te dopuszczają reklasyfikację pewnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu do kategorii instrumentów utrzymywanych do terminu zapadalności, dostępnych do sprzedaży lub pożyczek i należności. Zgodnie z tymi zmianami dopuszczalne jest również, w pewnych okolicznościach, przeniesienie instrumentów dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczki i należności. Zmiany mają zastosowanie dla reklasyfikacji dokonanych 1 lipca 2008 roku lub później. Bank nie dokonywał reklasyfikacji instrumentów finansowych ani z kategorii instrumentów przeznaczonych do obrotu ani z kategorii instrumentów dostępnych do sprzedaży.

Interpretacja KIMSF 14 MSR 19 - Ograniczenia w wycenie aktywów programów określonych świadczeń, wymogi minimalnego finansowania i ich interakcje

KIMSF 14 zawiera wskazówki, jak oszacować graniczną wartość nadwyżki w programie określonych świadczeń, która może być ujęta jako składnik aktywów zgodnie z MSR 19 Świadczenia pracownicze. W Banku nie występują świadczenia pracownicze będące przedmiotem regulacji MSR 19.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez RMSR lub KIMSF, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 8 *Segmenty operacyjne* - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* (zmieniony we wrześniu 2007) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSR 23 *Koszty finansowania zewnętrznego* (zmieniony w marcu 2007) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSSF 3 *Połączenie jednostek gospodarczych* (znowelizowany w styczniu 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później- do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* (zmieniony w styczniu 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 2 *Płatności w formie akcji: warunki nabywania uprawnień i anulowanie* (zmieniony w styczniu 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSR 32 i MSR 1: *Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży i obowiązki powstające w momencie likwidacji (spółki)* (zmiany wprowadzone w lutym 2008) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 12 *Umowy na usługi koncesjonowane* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2008 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Interpretacja KIMSF 13 *Programy lojalnościowe* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2008 roku lub później,
- Zmiany wynikające z corocznego przeglądu MSSF – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 i MSR 27 *Koszt inwestycji w jednostkę zależną, współkontrolowaną i stowarzyszoną* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,

- Interpretacja KIMSF 15 *Umowy dotyczące budowy nieruchomości* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Interpretacja KIMSF 16 *Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 października 2008 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Zmiany do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena: Pozycje zabezpieczane kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń* (zmiany wprowadzone w lipcu 2008) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* (znowelizowany w listopadzie 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Interpretacja KIMSF 17 *Dywidendy niepieniężne* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Bank zasady (politykę) rachunkowości.

7.2. Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Dane w sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w tysiącach złotych polskich (w tys. zł), o ile nie stwierdzono inaczej.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres, co najmniej jednego roku od daty bilansowej. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd Banku nie stwierdza istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Banku.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych, które wyceniane są do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, należności od klientów oraz instrumentów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, a także instrumentów finansowych przeznaczonych do sprzedaży i wycenianych do wartości godziwej przez kapitał z aktualizacji wyceny.

Zasady rachunkowości przyjęte do sporządzenia sprawozdań finansowych są stosowane w sposób ciągły we wszystkich prezentowanych okresach.

7.3. Pozycje w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na PLN według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Aktywa oraz zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, ujmowane według kosztu historycznego, przelicza się na PLN według kursu średniego NBP obowiązującego na dzień bilansowy. Zyski lub straty powstałe z tytułu przeliczenia powstałych różnic kursowych ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, ujmowane według kosztu historycznego, przelicza się na PLN według kursu obowiązującego w dniu transakcji, a pozycje wyceniane do wartości godziwej według kursu średniego NBP z dnia dokonania wyceny. Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Poniżej przedstawiono średnie kursy NBP dla głównych walut stosowane przez Bank do przeliczenia stanów bilansowych.

	31.12.2008	31.12.2007
EUR	4,1724	3,5820
USD	2,9618	2,4350
CHF	2,8014	2,1614

7.4. Ujęcie aktywów i zobowiązań finansowych w bilansie

Bank ujmuje w bilansie składnik aktywów lub zobowiązań finansowych wtedy, gdy staje się stroną transakcji.

Transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w bilansie zawsze w dacie rozliczenia transakcji. Kredyty i należności ujmowane są w momencie wypłaty środków pieniężnych kredytobiorcy.

7.5. Wyłączanie aktywów finansowych z bilansu

Bank dokonuje wyłączenia składników aktywów finansowych z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z tych aktywów lub przenosi składnik aktywów finansowych zgodnie z paragrafami 18 i 19 MSR 39, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu zgodnie z paragrafem 20 MSR 39. W szczególności Bank dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą spodziewane wpływy z windykacji;
- nieskuteczność egzekucji należności Banku stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego;
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika;

- roszczenia uległy przedawnieniu.

Po decyzji o wyłączeniu składnika aktywów Bank nie podejmuje ponownej akcji windykacyjnej, a jakiegokolwiek ewentualne wpływy z danego składnika mają wyłącznie charakter incydentalny.

7.6. Klasyfikacja oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych

7.6.1. Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Do tej kategorii zaliczane są:

- aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, tj., które zostały nabyte lub zaciągnięte z zamiarem sprzedaży lub odkupu w bliskiej przyszłości. Do tej kategorii zaliczane są portfele aktywów i zobowiązań finansowych, którymi zarządza się łącznie w celu uzyskania zysków w krótkim terminie. Do tej kategorii zaliczane są również instrumenty pochodne;
- aktywa lub zobowiązania finansowe, które w momencie początkowego ujęcia zostały wyznaczone przez Bank, jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, gdyż pozycje te są zarządzane portfelowo w oparciu o wycenę do wartości godziwej, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Banku.

Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o powszechnie stosowane modele wyceny oparte na zmiennych możliwych do zaobserwowania w otoczeniu rynkowym.

W przypadku papierów wartościowych, odsetki oraz zakupione dyskonto lub premia rozliczane są do wyniku odsetkowego w czasie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Papiery wartościowe są wyceniane do wartości godziwej, a jej zmiany są ujmowane w wyniku z operacji finansowych.

Rozchód ze sprzedaży aktywów wyliczany jest przy użyciu metody FIFO.

Pochodne instrumenty finansowe ujmowane są w wartości godziwej, bez pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione w momencie sprzedaży. Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej w momencie początkowego ujęcia instrumentu pochodnego jest cena zawarcia transakcji. Wycena instrumentów pochodnych uwzględnia także ryzyko kredytowe – odpisy z tego tytułu ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne posiadające na dzień wyceny dodatnią wartość godziwą wykazuje się w bilansie jako aktywa, zaś instrumenty posiadające ujemną wartość z wyceny jako zobowiązania.

7.6.2. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności zalicza się aktywa finansowe, niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności, które Bank zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu zapadalności lub do daty bardzo zbliżonej do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wyceniane są metodą zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej oraz z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Naliczone odsetki, jak również rozliczane dyskonto lub premia, rozpoznawane są w wyniku z tytułu odsetek.

7.6.3. Kredyty i należności

Kredyty i należności to kategoria nienotowanych na aktywnym rynku aktywów finansowych o ustalonych lub możliwych do ustalenia przepływach pieniężnych, które nie są zaliczane do instrumentów pochodnych. Kredyty i należności powstają, gdy Bank pożycza środki pieniężne klientom w celach innych, niż uzyskanie krótkoterminowych zysków handlowych. Ta kategoria obejmuje należności od banków i klientów, w tym skupione wierzytelności.

Kredyty i pożyczki wyceniane są w bilansie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Naliczane odsetki wraz z prowizjami netto (prowizje otrzymane pomniejszone o prowizję zapłaconą) rozliczanymi w czasie według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w przychodach odsetkowych, prowizje rozliczane liniowo zaliczane są do przychodów prowizyjnych. Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w rachunku zysków i strat w korespondencji z kontami rezerw, które korygują wartość aktywów.

7.6.4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone, jako dostępne do sprzedaży lub nie zostały zaklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, kredyty i należności lub aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w bilansie według wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu lub rozpoznania utraty wartości, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale własnym ujmują się w rachunku zysków i strat. W przypadku instrumentów dłużnych, przychody odsetkowe oraz dyskonto lub premia rozliczane są w czasie do wyniku odsetkowego przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Jeśli nie można ustalić wartości godziwej, to wówczas aktywa są ujmowane według kosztu nabycia z uwzględnieniem utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w rachunku zysków i strat w korespondencji z kontami rezerw, które korygują wartość aktywów.

Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży, ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie, gdy powstaje prawo do ich otrzymania.

Rozchód ze sprzedaży aktywów wyliczany jest przy użyciu metody FIFO.

7.6.5. Inwestycje kapitałowe klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży

Inwestycje kapitałowe zaklasyfikowane do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w sprawozdaniu finansowym są ujmowane według wartości godziwej lub kosztu nabycia z uwzględnieniem utraty wartości, jeśli nie ma możliwości wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej. Zgodnie z MSR 27 p. 37, do tej kategorii zaliczane są również akcje i udziały w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych, które wyceniane są w oparciu o przepisy określone w MSR 39 p. 66 tj. wg ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

7.6.6. Zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu

Do tej kategorii zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów, zaciągnięte przez Bank pożyczki, wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe, zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu oraz zobowiązania podporządkowane, po uwzględnieniu kosztów transakcyjnych.

Zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu wykazywane są w bilansie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

7.6.7. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości zabezpieczeń, Bank wyznacza pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej oraz przyszłych przepływów pieniężnych określonych składników aktywów, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów. Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się w Banku do powiązania zabezpieczającego, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Bank oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki Bank będzie oceniał efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej (lub przepływów pieniężnych) wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,

- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Zabezpieczanie wartości godziwej, spełniające warunki rachunkowości zabezpieczeń, Bank ujmuje w sposób następujący:

- zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego ujmuje się w rachunku zysków i strat;
- zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Zabezpieczanie przyszłych przepływów pieniężnych, spełniające warunki rachunkowości zabezpieczeń, Bank ujmuje w sposób następujący:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym;
- nieefektywną część zysków i strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Odsetki otrzymywane i płacone od transakcji zabezpieczających ujmuje się w rachunku zysków i strat odpowiednio w pozycji przychody i koszty odsetkowe.

7.6.8. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem łącznego (hybrydowego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą niebędącą instrumentem pochodnym. Wbudowany instrument pochodny powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

Wbudowany instrument pochodny oddziela się od umowy zasadniczej i ujmuje, jako instrument pochodny zgodnie z zasadami przewidzianymi dla instrumentów pochodnych wtedy i tylko wtedy, gdy:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nimi związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwymi dla umowy zasadniczej;
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego oraz
- hybrydowy (łączny) instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Kontrakt zasadniczy, po wyodrębnieniu wbudowanego instrumentu pochodnego, ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi dla takiego kontraktu.

7.7. Kompensowanie instrumentów finansowych

Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto, jeżeli Bank posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz

zamierza przeprowadzić rozliczenie w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować dany składnik aktywów i uregulować zobowiązanie.

7.8. Umowy sprzedaży i odkupu

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (transakcje "repo" oraz „sell buy back”) nie są wyłączone z bilansu. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się jako zobowiązania finansowe w pozycji „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje "reverse repo" oraz „buy sell back”) ujmuje się, jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu traktuje się jako odsetki i nalicza metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy.

7.9. Rzeczowe aktywa trwałe

7.9.1. Własne aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe, kompletne, przygotowane do bezpośredniego użytku, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, będące w posiadaniu i użytkowane przez Bank, ujmowane są w bilansie w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Składniki aktywów trwałych o niskiej jednostkowej wartości umarza się całkowicie w miesiącu oddania ich do eksploatacji.

Pozycja rzeczowe aktywa trwałe obejmuje także aktywa trwałe w budowie, aktywa trwałe oddane do używania na podstawie umowy leasingu operacyjnego oraz aktywa trwałe otrzymane do używania na podstawie umowy leasingu finansowego. Rzeczowe aktywa trwałe, które nie są użytkowane przez Bank, lecz są przeznaczone do sprzedaży, ujmuje się w bilansie w wartości niższej z dwóch: wartości bilansowej na dzień zaklasyfikowania do tej kategorii oraz wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

7.9.2. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Bank ujmuje w wartości bilansowej aktywów trwałych koszty związane z podwyższeniem wartości lub wymianą ich części w momencie ich poniesienia, pod warunkiem, że istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zwiększonych przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tym składnikiem aktywów oraz że koszt ulepszenia lub wymiany może być zmierzony w wiarygodny sposób. Wszystkie inne koszty ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

7.9.3. Amortyzacja

Składniki aktywów trwałych amortyzowane są metodą liniową zgodnie z planem amortyzacji. Przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej uwzględnia się okres ekonomicznej użyteczności poszczególnych składników aktywów trwałych. Grunty nie są amortyzowane. Składniki aktywów trwałych, które są użytkowane razem, a które mają różny okres ekonomicznej użyteczności, są amortyzowane oddzielnie.

Szacowane okresy przewidywanej użyteczności ekonomicznej aktywów trwałych zostały zaprezentowane poniżej.

Budynki	40 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat
Środki transportu	6 lat
Urządzenia i maszyny	3 – 7 lat
Inne środki trwałe	5 lat

Weryfikacja wartości rezydualnej oraz okresów ekonomicznej użyteczności dokonywana jest raz do roku. Raz w roku przeprowadzana jest również analiza przesłanek oraz test na utratę wartości poszczególnych klas aktywów trwałych w celu sprawdzenia, czy bieżąca wartość bilansowa nie jest wyższa od wyższej z dwóch wartości to jest od wartości rynkowej lub zdyskontowanej wartości przyszłych korzyści ekonomicznych.

Dla celów rozliczenia podatkowego przyjmowane są stawki amortyzacji wynikające z obowiązujących przepisów podatkowych.

7.10. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zaliczane są aktywa spełniające następujące kryteria:

- można je wyodrębnić lub wydzielić z jednostki gospodarczej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno indywidualnie, jak też łącznie z powiązanymi z nimi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązań lub
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy mogą podlegać przeniesieniu lub wyodrębnieniu z jednostki gospodarczej.

Wartości niematerialne o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, będące w posiadaniu i użytkowane przez Bank, ujmowane są w bilansie w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Składniki wartości niematerialnych o niskiej jednostkowej wartości umarza się całkowicie w miesiącu oddania ich do eksploatacji.

Jako wartości niematerialne ujmowane są w bilansie również wydatki poniesione przez Bank na wytworzone we własnym zakresie i na własny użytek wartości niematerialne, które zaplanowane są do

użytkowania w okresie dłuższym niż jeden rok i prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające poniesione wydatki. Aktywowane w ten sposób koszty bezpośrednie wytworzenia wartości niematerialnych amortyzowane są przez szacowany okres ekonomicznej użyteczności, nieprzekraczający jednak 5 lat.

Bank ujmuje w wartości bilansowej wartości niematerialnych koszty związane z podwyższeniem wartości lub wymianą ich części, w momencie poniesienia wydatków, pod warunkiem że istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zwiększonych przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tym składnikiem majątku oraz że koszt ulepszenia lub wymiany może być zmierzony w wiarygodny sposób. Wszystkie inne koszty ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

7.10.1. Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe są ujmowane jako wartości niematerialne w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania. Bank amortyzuje aktywowane koszty przez szacowany okres ekonomicznej użyteczności, który wynosi 5 lat.

Wydatki poniesione przez Bank w związku z utrzymaniem i serwisem oprogramowania komputerowego ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia.

7.10.2. Inne wartości niematerialne

Inne wartości niematerialne Bank ujmuje w bilansie w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowane umorzenie oraz o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

7.10.3. Amortyzacja

Wartości niematerialne są amortyzowane metodą liniową zgodnie z planem amortyzacji. Przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej uwzględnia się okres ekonomicznej użyteczności. Szacowane okresy przewidywanej użyteczności ekonomicznej wartości niematerialnych wynoszą 5 lat.

Dla celów rozliczenia podatkowego przyjmowane są stawki amortyzacji wynikające z obowiązujących przepisów podatkowych.

Bank nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

7.11. Metodologia pomiaru utraty wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Wartość bilansowa poszczególnych składników aktywów podlega okresowej weryfikacji pod kątem utraty wartości. Jeśli Bank identyfikuje przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości, to następnie ustala się, czy bieżąca wartość księgowa danego składnika aktywów jest wyższa

od wartości, jaką można uzyskać w drodze jego dalszego użytkowania lub sprzedaży, czyli szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów, w rachunku zysków i strat rozpoznawany jest odpis z tytułu utraty wartości.

7.11.1. Pomiar wartości odzyskiwalnej

Wartość odzyskiwana składnika aktywów jest ustalana jako większa z dwóch wielkości: ceny możliwej do uzyskania ze sprzedaży pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej danego składnika. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową powiększoną o marżę na ryzyko specyficzne dla danej klasy aktywów.

W przypadku wartości firmy, dla celów analizy utraty wartości wyodrębnia się ośrodki wypracowujące środki pieniężne, czyli grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które można przypisać bezpośrednio do wartości firmy i które wypracowują wpływy środków pieniężnych niezależne od innych grup (ang. cash generating units). W przypadku stwierdzenia negatywnych trendów w generowanych przepływach, mierzona jest utrata wartości całej grupy aktywów i zobowiązań, która rozpoznawana jest w pierwszej kolejności w ciężar przypisanej wartości firmy.

Analizę przesłanek oraz ewentualne testy na utratę wartości rzeczowych aktywów oraz wartości niematerialnych przeprowadza się raz w roku. W odniesieniu do wartości firmy test na utratę wartości, niezależnie od wystąpienia przesłanek, przeprowadza się raz do roku.

7.11.2. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu.

W przypadku innych aktywów, z wyjątkiem instrumentów kapitałowych kwalifikowanych, jako dostępne do sprzedaży, odpisy z tytułu utraty wartości mogą zostać odwrócone, jeżeli przestają istnieć przesłanki wskazujące pierwotnie na wystąpienie utraty wartości lub zmienione zostaną parametry uwzględnione w szacunkach wartości odzyskiwalnej.

Odpis z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do wysokości wartości bilansowej aktywa, która, po uwzględnieniu skumulowanej amortyzacji, zostałaby wyznaczona, gdyby nie nastąpił odpis z tytułu utraty wartości.

7.12. Należności handlowe oraz inne należności

Należności handlowe oraz inne należności ujmowane są w wartości należnej do zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane, jako pozostałe przychody operacyjne.

7.13. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się według wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów sprzedaży. Jeśli wartość godziwa przejętych aktywów jest niższa niż wartość nominalna należności, to tworzy się odpis na utratę wartości. W przypadku, gdy cena sprzedaży przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, to różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

7.14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Bezpośrednio przed zaklasyfikowaniem do kategorii "przeznaczone do sprzedaży", wycena aktywów (oraz wszystkich aktywów i zobowiązań w grupie przeznaczonych do sprzedaży) podlega aktualizacji według zasad określonych przez MSSF 5. Aktywa trwale oraz aktywa z grupy przeznaczonej do sprzedaży są wyceniane w niższej z dwóch: bieżącej wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. Aktywa trwale po zaklasyfikowaniu do kategorii aktywa przeznaczone do sprzedaży nie podlegają amortyzacji.

Działalność zaniechana to element działalności Banku, który stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności Banku lub jej geograficzny segment, lub jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży. Bank ujawnia działalność, jako niekontynuowaną w momencie sprzedaży lub zaklasyfikowania, jako "przeznaczona do sprzedaży".

7.15. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie podlega dyskontowaniu.

Podatek odroczony dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest również ujmowany w kapitale własnym według obowiązującej stawki podatku.

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

7.16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe pozycje służące realizacji krótkoterminowych obciążeń pieniężnych, wymagalne w ciągu okresu nie dłuższego niż trzy miesiące od dnia nabycia, w tym: kasę, środki w Banku Centralnym oraz inne kwalifikujące się krótkoterminowe należności, w tym depozyty złożone na rynku międzybankowym.

7.17. Rezerwy

Bank ujmuje rezerwy w bilansie wtedy, gdy:

- zaistnieje prawny lub zwyczajowo identyfikowany obowiązek, który wynika z przeszłych zdarzeń;
- jest prawdopodobne, że w celu wypełnienia tego obowiązku nastąpi wypływ środków pieniężnych;
- wysokość przyszłego zobowiązania można w sposób wiarygodny oszacować.

Rezerwa wykazywana jest w kwocie szacowanego wypływu środków pieniężnych. Poziom rezerwy ustala się jako wartość zdyskontowanego przyszłego przepływu pieniężnego na okres, po którym rezerwa zostanie wykorzystana.

7.17.1. Rezerwa na restrukturyzację

Bank ujmuje w bilansie rezerwę restrukturyzacyjną na udokumentowane koszty związane z restrukturyzacją. Rezerwa tworzona jest w oparciu o szczegółowy, formalny i ogłoszony plan restrukturyzacji. Rezerwa nie uwzględnia przyszłych kosztów operacyjnych.

7.17.2. Świadczenia pracownicze

Bank nie prowadzi dla swoich pracowników określonego programu świadczeń emerytalnych, więc nie ma z tego tytułu zobowiązań wobec pracowników. Bank, realizując nałożone przepisami prawa obowiązki, jest zobligowany do opłacania i odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu zatrudniania pracowników oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Płatności te stanowią element krótkoterminowych świadczeń pracowniczych, których główne składowe to: wynagrodzenia, premie, płatne urlopy. Krótkoterminowe świadczenia są ujmowane w kosztach działania na zasadach ogólnych.

Jedyny element długoterminowych świadczeń pracowniczych stanowi rezerwa na odprawy emerytalne, która raz do roku jest szacowana przez niezależnego aktuarusza.

7.18. Kapitały własne

Kapitał akcyjny wykazywany jest w wysokości zgodnej ze statutem Banku oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej. Pozostałe kapitały własne wykazuje się w bilansie z uwzględnieniem ich podziału na rodzaje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i z postanowieniami statutu Banku. Do kapitałów własnych zalicza się wynik netto za okres bieżący oraz niepodzielony zysk lub niepokrytą stratę z okresów poprzednich oraz wynik wyceny aktywów finansowych, które są wyceniane przez kapitał z aktualizacji wyceny.

7.19. Udzielone zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w bilansie, jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku;
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w bilansie, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Najistotniejsze pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje.

Zobowiązania udzielone z tytułu przyznanych przez Bank linii kredytowych, w kwocie niewykorzystanej przez klientów oraz zobowiązania udzielone z tytułu gwarancji wystawionych przez Bank na rzecz klientów, ujmowane są w zobowiązaniach pozabilansowych w wysokości wynikającej z umów.

Rezerwy na oszacowane ryzyko prezentowane są w bilansie Banku, w pozycji „Rezerwy”. Ryzyko kredytowe wynikające z zobowiązań pozabilansowych szacowane jest w oparciu o przepisy zawarte w MSR 37 oraz MSR 39.

7.20. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS)

ZFŚS tworzony jest z odpisów dokonywanych przez Bank w ciężar kosztów funkcjonowania zgodnie z odpowiednimi przepisami Ustawy o ZFŚS. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej na rzecz pracowników. Zobowiązania Funduszu stanowią zakumulowane odpisy dokonane przez Bank na rzecz ZFŚS pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS. W Banku nie występuje majątek socjalny, całość zobowiązań z tytułu ZFŚS wyrażona jest w środkach pieniężnych zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym.

Na potrzeby prezentacji w niniejszym sprawozdaniu Bank dokonał kompensaty aktywów i zobowiązań ZFŚS ze względu na fakt, że nie stanowią one aktywów Banku.

7.21. Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty odsetkowe generowane przez aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat według metody zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Metodą zamortyzowanego kosztu Bank wycenia następujące aktywa i zobowiązania finansowe:

- udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności – nieprzeznaczone do obrotu,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
- zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu i niebędące instrumentami pochodnymi,
- aktywa finansowe (niebędące instrumentami kapitałowymi), dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej.

Ponadto, jak to zostało zaznaczone w sekcji aktywa i zobowiązania finansowe, w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej, kupony odsetkowe oraz zakupione dyskonto lub premię rozlicza się do rachunku zysków i strat również w oparciu o metodę zamortyzowanego kosztu.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny określonego składnika aktywów i zobowiązań finansowych, zaś jej ustalenie obejmuje wszelkie należne bądź kasowe opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Bank w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

Sposób rozliczania kuponów odsetkowych, prowizji/opłat i niektórych kosztów zewnętrznych związanych z instrumentami finansowymi (metodą efektywnej stopy procentowej lub liniowo) zależy od charakteru danego instrumentu. W przypadku instrumentów finansowych z ustalonymi harmonogramami przepływów pieniężnych zastosowanie ma wycena metodą efektywnej stopy

procentowej. W przypadku instrumentów z nieokreślonymi harmonogramami przepływów nie ma możliwości wyliczenia efektywnej stopy procentowej i prowizje/opłaty są rozliczane liniowo w czasie.

Natomiast sposób ujęcia poszczególnych typów prowizji/opłat w rachunku zysków i strat zależy od charakteru ekonomicznego prowizji/opłaty.

W skład opłat/prowizji rozliczanych w czasie wchodzi np. opłaty za pozytywne rozpatrzenie wniosku kredytowego, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje za uruchomienie kredytu, opłaty za ustanowienie dodatkowych zabezpieczeń, a także opłaty ponoszone przez Bank na rzecz pośredników kredytowych. Wnoszenie tego typu opłat stanowi integralną część zwrotu generowanego przez określony instrument finansowy. Do tej kategorii zaliczają się również opłaty i koszty związane ze zmianą warunków umownych, co powoduje modyfikację pierwotnie wyliczonej efektywnej stopy procentowej. Każda istotna zmiana warunków danego instrumentu finansowego w sensie ekonomicznym wiąże się z wygaśnięciem instrumentu finansowego o poprzednich charakterystykach i powstaniem nowego instrumentu o nowych charakterystykach. Do opłat należących do tej kategorii należą między innymi opłaty za aneks zmieniający harmonogram przyszłych przepływów, opłaty związane z restrukturyzacją umów kredytowych, za odroczenie terminów płatności itp. Wymienione typy opłat są odraczane i rozliczane do rachunku zysków i strat w czasie metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą liniową, w zależności od charakteru produktu.

W przypadku aktywów w stosunku do których zidentyfikowano przesłanki wskazujące na ryzyko utraty wartości przychody odsetkowe naliczane są do rachunku zysków i strat na bazie inwestycji netto (net investment) określonej jako różnica między wartością brutto ekspozycji (po uwzględnieniu nierozliczonych prowizji) a odpisem z tytułu utraty wartości.

7.22. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Jak to zostało zaznaczone powyżej, opłaty i prowizje rozliczane do rachunku zysków i strat metodą efektywnej stopy procentowej Bank ujmuje w wyniku z tytułu odsetek.

Natomiast opłaty i prowizje, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, tylko są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w wyniku z tytułu opłat i prowizji. Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są prowizje otrzymywane od kredytów odnawialnych, w rachunkach bieżących, kart kredytowych, zobowiązań pozabilansowych, opłaty za prowadzenie rachunków bieżących. Jednorazowo ujmowane są wszelkie opłaty za czynności, gdzie Bank występuje, jako agent lub wykonuje usługi typu dystrybucja jednostek funduszy inwestycyjnych, przelewy, płatności, itp.

7.23. Wynik z działalności handlowej

Dochód z działalności handlowej netto stanowią zyski lub straty powstające przy zbyciu oraz zmianie wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Pozycja ta obejmuje również wynik z pozycji wymiany oraz odsetki od transakcji swap.

7.24. Przychód z tytułu dywidend

W przypadku inwestycji kapitałowych ujmowanych w bilansie według kosztu historycznego, dochód z tytułu dywidendy jest ujmowany w rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw do jej otrzymania.

7.25. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W ramach pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych wykazywane są pozycje niezwiązane bezpośrednio z działalnością operacyjną Banku. W szczególności są tutaj ujmowane przychody i koszty powstałe z tytułu sprzedaży i likwidacji aktywów trwałych, otrzymane i zapłacone odszkodowania, przychody i koszty z tytułu pozostałych usług.

W ramach pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych ujmowane są także odpisy na utratę wartości należności od dłużników różnych.

7.26. Podatek dochodowy

Obciążenie wyniku finansowego brutto obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz obciążenie/uznanie z tytułu zmiany odroczonego podatku dochodowego.

Podatek bieżący za dany okres sprawozdawczy, wyliczany jest przez Bank na podstawie księgowego wyniku brutto skorygowanego o przychody oraz koszty, które w świetle obowiązującej ustawy o podatku dochodowym podlegają wyłączeniu z podstawy opodatkowania. Ponadto, księgowy wynik brutto roku bieżącego podlega korektom wynikającym z kasowej realizacji przychodów i kosztów w bieżącym okresie sprawozdawczym, a ujętych w zysku brutto w latach ubiegłych. Odroczony podatek dochodowy, ujęty, jako element obciążenia/uznania księgowego wyniku brutto podatkiem dochodowym, jest wyliczany, jako efekt netto zmiany stanu aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Szczegółowe zasady obliczania podatku odroczonego zostały opisane w nocie 7.15.

7.27. Dane porównywalne

Zasady rachunkowości przyjęte do sporządzania sprawozdań finansowych są stosowane w sposób ciągły we wszystkich prezentowanych okresach. Opis korekt dokonanych w zakresie prezentacji danych porównywalnych został umieszczony w nocie 66.

8. Szacunki księgowe

Sporządzenie sprawozdań finansowych zgodnych z MSSF wymaga zastosowania przez Zarząd Banku profesjonalnego osądu w zakresie przyjętych zasad rachunkowości oraz przeprowadzonych w ramach nich szacunków księgowych w odniesieniu do pozycji bilansowych oraz rachunku zysków i strat. Szacunki dotyczą niepewnych przyszłych zdarzeń i są przeprowadzane w oparciu o dane historyczne i szereg założeń bazujących na dostępnych na dzień bilansowy faktach oraz wynikają z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Rzeczywiste wyniki przyszłych operacji gospodarczych mogą różnić się od szacunków księgowych przeprowadzanych na dzień bilansowy. Dlatego też szacunki księgowe podlegają regularnej weryfikacji. Zmiany szacunków ujmowane są w sprawozdaniu finansowym w okresie, w którym zostały dokonane. Jeżeli zmiany dotyczą także przyszłych okresów, korekcie ulegają założenia, na podstawie których dokonywane są szacunki w przyszłych okresach.

Najistotniejsze szacunki księgowe czynione na użytek niniejszego sprawozdania finansowego dotyczą:

- wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych, w tym instrumentów pochodnych, dla których nie ma aktywnego rynku;
- identyfikacji i pomiaru odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu i historycznego kosztu nabycia;
- wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego;
- rezerw.

8.1. Wycena aktywów i zobowiązań finansowych do wartości godziwej

W przypadku aktywów i zobowiązań finansowych ujmowanych w bilansie w wartości godziwej, dla których nie identyfikuje się aktywnego rynku, za wyjątkiem instrumentów kapitałowych, wycenę przeprowadza się w oparciu o powszechnie stosowane modele wyceny bazujące na zmiennych możliwych do zaobserwowania w otoczeniu rynkowym. Część zmiennych, np. kształtowanie się przyszłych stóp procentowych, parametry zmienności, korelacje, wymagają profesjonalnej oceny. Modele i zmienne podlegają regularnie weryfikacji. Zmiana stosowanych modeli lub zmiennych w tych modelach mogłaby mieć wpływ na szacunki księgowe w zakresie wyceny.

8.2. Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu i historycznego kosztu nabycia

Na każdy dzień bilansowy, (co najmniej raz na kwartał) Bank przeprowadza analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych aktywów i/lub portfela aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość i strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub kilku zdarzeń, które wystąpiły po początkowym ujęciu składnika aktywów i zdarzenia te mają wpływ na przyszłe przepływy pieniężne

generowane przez składnik aktywów lub grupę aktywów finansowych przy założeniu, że wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Oczekiwane, przyszłe straty nie są uwzględniane w szacunkach bieżącej utraty wartości.

Jeśli Bank identyfikuje przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości, to wówczas wyliczana jest kwota odpisu z tytułu utraty wartości, którą stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową należności kredytowej, a jej wartością ekonomiczną mierzoną, jako bieżąca wartość oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową kontraktów. Odpis z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat, w korespondencji z kontem rezerw korygującym wartość aktywów.

Najbardziej istotną grupę aktywów finansowych wykazywanych w bilansie Banku według zamortyzowanego kosztu i jednocześnie narażonych na utratę wartości stanowią należności kredytowe.

8.2.1. Przesłanki utraty wartości

Analiza przesłanek wskazujących na ryzyko utraty wartości przeprowadzana jest dla indywidualnych kredytów oraz portfeli (grup) kredytów.

Katalog obiektywnych przesłanek obejmuje przede wszystkim:

- a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- b) niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie albo zaleganie ze spłacaniem odsetek lub nominału;
- c) przyznanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku pożyczkodawca by nie udzielił;
- d) wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy.

Gdy brak jest przesłanek utraty wartości, wówczas uprzednio zawiązane odpisy z tytułu utraty wartości są rozwiązywane przez rachunek zysków i strat.

8.2.2. Pomiar indywidualnej utraty wartości

Pomiar indywidualnej utraty wartości odbywa się dla wszystkich należności kredytowych, powyżej określonego progu zaangażowania, w przypadku których zidentyfikowano indywidualne oznaki wskazujące na utratę wartości. Proces szacowania przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych przeprowadzany jest w specjalnie dedykowanym ku temu narzędziu informatycznym.

Oczekiwane przyszłe przepływy z zabezpieczeń, szacuje się na podstawie wartości windykacyjnej, która wyliczana jest przy pomocy okresowo weryfikowanych wskaźników korygujących, wyznaczanych dla każdego typu zabezpieczenia na podstawie gromadzonych przez Bank historycznych danych o czasie trwania windykacji, kwotach odzyskanych z zabezpieczeń i ich wartości określonych w wycenie.

Jakość procesu pomiaru indywidualnej utraty wartości należności kredytowych jest weryfikowana w kilkustopniowym procesie niezależnej kontroli.

8.2.3. Pomiar portfelowej utraty wartości

Pomiar portfelowej utraty wartości

Portfelową analizę przeprowadza się w sytuacji:

- gdy nie wystąpiły obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości kredytu analizowanego indywidualnie, niezależnie od tego czy stanowi on istotną pozycję sprawozdawczą, czy też nie, kredyt ten włączany jest do portfela kredytów o podobnej charakterystyce i przeprowadzana jest portfelowa analiza utraty wartości;
- gdy wystąpiły obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości pojedynczego składnika aktywów, który nie jest indywidualnie znaczący (poniżej określonego progu zaangażowania).

Homogeniczne portfele kredytowe budowane są w oparciu o wspólne charakterystyki ryzyka kredytowego specyficzne dla określonych grup klientów i produktów. W II kwartale 2008 roku Bank zmienił sposób alokacji odpisów aktualizujących wyliczanych grupowo na poszczególne podgrupy podlegające analizie portfelowej. Zmiana ta nie miała jednak istotnego wpływu na łączną wartość odpisów aktualizujących należności, które są oceniane grupowo. Powyższa zmiana nie jest zmianą zasad rachunkowości, lecz szacunków, a efekt zmian ujęto perspektywicznie, stąd nie dokonano przekształcenia danych porównywalnych prezentowanych za poprzednie okresy sprawozdawcze.

Pomiar portfelowej utraty wartości dokonywany jest w oparciu o historyczne parametry strat generowanych przez podobne portfele aktywów. Historyczne trendy strat są oczyszczane ze zdarzeń jednorazowych oraz są aktualizowane o bieżący profil ryzyka homogenicznych grup aktywów. W ten sposób identyfikowane jest systematyczne ryzyko portfeli.

Na poziom rezerwy portfelowej, oprócz korygowanych historycznych trendów, istotny wpływ mają następujące zjawiska:

- fluktuacja w portfelu należności,
- skuteczność operacyjna Banku w ramach procesów zarządzania ryzykiem kredytowym ze szczególnym uwzględnieniem działań restrukturyzacyjnych oraz windykacyjnych;
- sytuacja makroekonomiczna .

W II półroczu 2008 roku Bank zakończył prace związane z przeglądem i zmianą stosowanej metodologii szacowania odpisów dla kredytów i pożyczek ocenianych portfelowo. W wyniku wprowadzonych zmian w metodologii wynik brutto Banku w II połowie 2008 roku został obciążony kwotą 27 mln zł. Powyższa zmiana została ujęta w księgach jako zmiana szacunków.

W przypadku instrumentu kapitałowego kwalifikowanego, jako dostępny do sprzedaży, dla którego nie można w sposób wiarygodny ustalić wartości godziwej, tj. wycenianego według kosztu historycznego z uwzględnieniem utraty wartości, odpisy z tytułu utraty wartości nie podlegają odwróceniu. W przypadku instrumentu dłużnego wycenianego według wartości godziwej, w momencie zaprzestania identyfikowania przesłanek wskazujących na utratę wartości, kwotę odwracanego odpisu ujmie się w rachunku zysków i strat.

8.3. Wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Prawdopodobieństwo realizacji aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest określone na podstawie planów finansowych oraz prognoz podatkowych przygotowanych przez Zarząd Banku, aktualizowanych sukcesywnie na koniec każdego kwartału z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny.

W IV kwartale 2008 roku dokonano korekty wysokości aktywa podatkowego, w odniesieniu do zmian prognoz dotyczących uprawdopodobnienia dla celów podatkowych wielkości utworzonych odpisów aktualizujących na należności kredytowe. Nie miało to jednak istotnego wpływu na zysk netto Banku - efektywna stawka podatkowa za 2008 rok ukształtowała się na poziomie 22,7% w porównaniu do 21,8% za rok 2007.

9. Sprawozdawczość według segmentów branżowych

Działalność operacyjna Banku, analogicznie do poprzednich okresów sprawozdawczych, została podzielona na cztery podstawowe segmenty branżowe: Segment Korporacyjny, Segment Detaliczny, Segment Skarbu oraz Segment Inwestycyjny. Bank nie prowadzi działalności zdywersyfikowanej pod względem geograficznym. Operacje skoncentrowane są na rynku polskim - podstawową bazę klientów stanowią polskie osoby fizyczne i podmioty gospodarcze oraz klienci zagraniczni funkcjonujący na polskim rynku.

Segment Korporacyjny

Segment korporacyjny obejmuje transakcje z dużymi firmami (o rocznych przychodach ze sprzedaży przekraczających 16 mln zł) oraz jednostkami budżetowymi szczebla centralnego i samorządowego. Poza tradycyjnymi usługami depozytowo-kredytowo-rozliczeniowymi dla klientów z tego segmentu oferowane są usługi specyficzne, dopasowane do indywidualnych potrzeb np.: organizowanie konsorcjów wspierających przedsięwzięcia inwestycyjne, finansowanie transakcji dotyczących nieruchomości, handlu zagranicznego oraz płatności masowych.

Segment Detaliczny

Segment detaliczny obejmuje ofertę skierowaną do klientów indywidualnych oraz małych i średnich przedsiębiorstw (SME), których roczne przychody ze sprzedaży nie przekraczają 16 mln zł. Oferta zawiera szeroki wachlarz produktów depozytowo-kredytowych, ubezpieczeniowych (bancassurance i assurebanking) oferowanych przy współpracy z Grupą Ubezpieczeniowo-Finansową WARTA. oraz usług rozliczeniowych. Oferta kierowana jest za pomocą tradycyjnych kanałów dystrybucji poprzez ogólnopolską sieć oddziałów Banku oraz poprzez internetową sieć obsługi KB24. Ponadto, oferta Banku dla tego segmentu klientów zawiera także produkty oferowane przez KBC TFI w zakresie sprzedaży jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, a także pośrednictwo w dystrybucji wybranych usług będących w ofercie Grupy WARTA.

Segment Skarbu

Segment skarbu obejmuje wynik działalności prowadzonej przez Bank na własny rachunek jako aktywnego uczestnika na rynku pieniężnym (bony skarbowe i NBP), obligacji (skarbowych oraz komercyjnych), walutowym oraz międzybankowym. W wyniku segmentu ujęto także wynik na transakcjach instrumentami pochodnymi zawartymi na rynku międzybankowym: forward, FX swap, IRS, CIRS, FRA oraz opcje stopy procentowej i walutowe.

Segment Inwestycyjny

Segment inwestycyjny skupia inwestycje kapitałowe Banku w akcje spółek, których podstawowa działalność jest ukierunkowana na generowanie wartości dodanej dla Banku poprzez specjalizację w niebankowych obszarach działalności, a także inwestycje w akcje spółek o spodziewanej wysokiej długoterminowej stopie zwrotu. Poza tym segment zawiera wynik działalności powierniczej.

Segment Pozostałe

Segment pozostałe zawiera pozostałe przychody i koszty nieujęte w segmentach wymienionych powyżej (w tym m.in.: koszty wynagrodzeń Zarządu, Rady Nadzorczej, koszty opłat BFG, koszty audytu zewnętrznego, przychody i koszty z tytułu rozwiązania/zawięzania rezerw na sprawy sądowe oraz pozostałe koszty operacyjne). Aktywa i pasywa, których nie można racjonalnie przyporządkować do jednego ze zdefiniowanych segmentów, prezentowane są jako nieprzypisane w segmencie pozostałe.

Segmentowe przychody oraz koszty określono przed dokonaniem wyłączeń międzysegmentowych. Ceny sprzedaży pomiędzy segmentami są kalkulowane na podstawie metody ustalania cen transferowych.

Rachunek zysków i strat za okres 01.01.2008-31.12.2008

	Segment Korporacyjny	Segment Detaliczny	Segment Skarbu	Segment Inwestycyjny	Pozostałe	Wyłączenia	Razem
1. Przychody segmentu (zewnętrzne)	679 005	1 534 539	530 528	6 941	48 149	0	2 799 162
2. Przychody segmentu (wewnętrzne)	296 955	720 709	1 086 276	0	12	-2 103 952	0
3. Przychody segmentu ogółem	975 960	2 255 248	1 616 804	6 941	48 161	-2 103 952	2 799 162
4. Koszty segmentu (zewnętrzne)	-229 459	602 970	-493 075	0	-60 349	0	-1 385 853
4a. Koszty alokowane	-90 068	-752 921	-10 483	-2 117	-35 257	0	-890 846
5. Koszty segmentu (wewnętrzne)	-463 832	-618 079	-1 017 676	-4 365	0	2 103 952	0
6. Koszty segmentu ogółem	-783 359	-1 973 970	-1 521 234	-6 482	-95 606	2 103 952	-2 276 699
7. Wynik na działalności segmentu	192 601	281 278	95 570	459	-47 444	0	522 463
8. Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i innych aktywów oraz rezerw	-27 820	-167 254	0	0	61 990	0	-133 084
9. Wynik segmentu brutto	164 781	106 462	95 570	459	22 107	0	389 379
10. Podatek dochodowy							-88 307
11. Wynik netto							301 072

Bilans na dzień 31.12.2008

	Segment Korporacyjny	Segment Detaliczny	Segment Skarbu	Segment Inwestycyjny	Pozostałe	Razem
1. Aktywa segmentu	8 973 534	17 952 164	11 045 029	252 887	0	38 223 614
2. Pozostałe aktywa (nieprzypisane)					397 508	397 508
3. Aktywa ogółem	8 973 534	17 952 164	11 045 029	252 887	397 508	38 621 122
4. Zobowiązania segmentu	6 944 635	13 610 674	15 150 324	0	0	35 705 633
5. Kapitały własne	0	0	0	2 579 220	0	2 579 220
6. Nieprzypisane zobowiązania	0	0	0	0	336 269	336 269
7. Zobowiązania i kapitały ogółem	6 944 635	13 610 674	15 150 324	2 579 220	336 269	38 621 122
1. Nakłady inwestycyjne (koszty nabycia aktywów)	0	0	0	0	161 663	161 663
2. Amortyzacja	0	0	0	0	84 998	84 998

Rachunek zysków i strat za okres 01.01.2007-31.12.2007 (dane porównywalne)

	Segment Korporacyjny	Segment Detaliczny	Segment Skarbu	Segment Inwestycyjny	Pozostałe	Wyłączenia	Razem
1. Przychody segmentu (zewnętrzne)	500 746	935 150	596 065	21 329	39 140	0	2 092 430
2. Przychody segmentu (wewnętrzne)	216 360	548 847	622 915	0	14	-1 388 136	0
3. Przychody segmentu ogółem	717 106	1 483 997	1 218 980	21 329	39 154	-1 388 136	2 092 430
4. Koszty segmentu (zewnętrzne)	-153 643	-352 442	-315 209	-7 648	1 586	0	-827 356
4a. Koszty alokowane	-110 059	-671 965	-9 197	-1 036	-30 910	0	-823 167
5. Koszty segmentu (wewnętrzne)	-290 877	-316 514	-765 221	-4 741	-10 783	1 388 136	0
6. Koszty segmentu ogółem	-554 579	-1 340 921	-1 089 627	-13 425	-40 107	1 388 136	-1 650 523
7. Wynik na działalności segmentu	162 527	143 076	129 353	7 904	-953	0	441 907
8. Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i innych aktywów oraz rezerw	59 108	15 890	0	0	-4 703	0	70 295
9. Wynik segmentu brutto	221 635	158 966	129 353	7 904	-5 656	0	512 202
10. Podatek dochodowy							-111 683
11. Wynik netto							400 519

Bilans na dzień 31.12.2007 (dane porównywalne)

	Segment Korporacyjny	Segment Detaliczny	Segment Skarbu	Segment Inwestycyjny	Pozostałe	Razem
1. Aktywa segmentu	7 320 619	9 545 326	9 469 612	260 706	0	26 596 263
2. Pozostałe aktywa (nieprzypisane)	0	0	0	0	472 241	472 241
3. Aktywa ogółem	7 320 619	9 545 326	9 469 612	260 706	472 241	27 068 504
4. Zobowiązania segmentu	4 894 473	12 095 097	7 274 731	0	0	24 264 301
5. Kapitały własne	0	0	0	2 233 856	0	2 233 856
6. Nieprzypisane zobowiązania	0	0	0	0	570 347	570 347
7. Zobowiązania i kapitały ogółem	4 894 473	12 095 097	7 274 731	2 233 856	570 347	27 068 504
1. Nakłady inwestycyjne (koszty nabycia aktywów)	0	0	0	0	101 659	101 659
2. Amortyzacja	0	0	0	0	91 270	91 270

10. Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Z tytułu:		
Należności od banków	103 858	146 223
Należności od klientów, w tym:	1 578 893	997 630
- od sektora finansowego	59 928	34 813
- od sektora niefinansowego	1 491 899	935 378
- od sektora budżetowego	27 066	27 439
Papierów wartościowych:	350 896	302 426
- wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	36 994	17 783
- dostępne do sprzedaży	207 110	164 303
- utrzymywane do terminu zapadalności	106 792	120 340
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	413	904
Odsetek od instrumentów zabezpieczających	92 294	44 265
Razem	2 126 354	1 491 448

Przychody odsetkowe zawierają m.in. odsetki kasowe i memorialowe od należności, dla których zidentyfikowano indywidualne przesłanki utraty wartości. Odsetki zostały naliczone przy użyciu efektywnej stopy procentowej zastosowanej do dyskontowania oczekiwanych przepływów pieniężnych na użytek szacowania utraty wartości należności kredytowych. Kwota odsetek naliczonych od należności, dla których zidentyfikowano indywidualne przesłanki utraty wartości ujęta w przychodach odsetkowych za 2007 rok wynosi 19 146 tys. zł, natomiast za 2008 rok wynosi 22 828 tys. zł. Naliczone odsetki zostały uwzględnione w procesie szacowania odpisów z tytułu utraty wartości tych należności.

11. Koszty z tytułu odsetek i koszty o podobnym charakterze

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Z tytułu:		
Zobowiązań wobec banków	352 732	161 907
Zobowiązań wobec klientów:	753 272	479 803
- sektora finansowego	115 404	44 917
- sektora niefinansowego	513 459	368 956
- sektora budżetowego	124 409	65 930
Sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	16 895	26 365
Pozostałych zobowiązań podporządkowanych	14 613	22 253
Odsetek od instrumentów zabezpieczających	113 263	38 830
Razem	1 250 775	729 158
Wynik z tytułu odsetek	875 579	762 290

12. Przychody z tytułu opłat i prowizji

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Oplaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	44 906	44 114
Oplaty i prowizje z tytułu transakcji depozytowych z klientem	127 128	131 197
Oplaty i prowizje z tytułu obsługi kart płatniczych i bankomatów	128 400	89 916
Prowizje od operacji rozliczeniowych zagranicznych	16 915	16 305
Prowizje od zobowiązań gwarancyjnych	14 840	10 970
Prowizje za dystrybucje i zarządzanie produktami inwestycyjno-ubezpieczeniowymi	37 543	62 485
Prowizje z tytułu pozostałej działalności powierniczej	2 944	3 180
Pozostałe opłaty i prowizje	6 947	7 983
Razem	379 623	366 150

13. Koszty z tytułu opłat i prowizji

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Prowizje brokerskie	1 798	1 202
Oplaty i prowizje z tytułu obsługi kart płatniczych i bankomatów	62 391	36 695
Oplaty z tytułu ubezpieczeń kredytów	14 916	8 060
Oplaty z tytułu informacji kredytowej	5 367	1 932
Pozostałe opłaty i prowizje	12 062	10 246
Razem	96 534	58 135

Wynik z tytułu opłat i prowizji	283 089	308 015
--	----------------	----------------

14. Przychody z tytułu dywidend

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Od akcji i udziałów	10 067	7 977
Razem	10 067	7 977

15. Wynik na działalności handlowej

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Wynik na działalności handlowej, w tym:		
- na dłużnych papierach wartościowych, w tym:	5 912	-6 848
- przeznaczonych do obrotu	2 201	-5 108
- wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 711	-1 740
- na instrumentach pochodnych	-272 755	53 153
- wynik z pozycji wymiany	507 831	132 674
Razem	240 988	178 979

16. Wynik na transakcjach zabezpieczających i zabezpieczanych

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Wynik na zabezpieczeniu przepływów pieniężnych	3 326	-3 497
- na instrumentach pochodnych zabezpieczających**	3 326	-3 497
Wynik na zabezpieczeniu wartości godziwej	-2 111	-122
- na instrumentach pochodnych zabezpieczających	-2 088	1 014
- na aktywach finansowych zabezpieczanych	-23	-1 136
Razem *	1 215	-3 619

* wynik na transakcjach zabezpieczających obejmuje także kwoty dotyczące transakcji, które rozliczyły się przed dniem bilansowym

**nieefektywna część zysków i strat związana z instrumentami zabezpieczającymi

17. Wynik na działalności inwestycyjnej

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Aktywa dostępne do sprzedaży:	-11 598	4 030
- instrumenty kapitałowe	2 486	2 851
- instrumenty dłużne	-14 084	1 179
Aktywa utrzymane do terminu zapadalności:	5	503
- instrumenty dłużne	5	503
Razem	-11 593	4 533

18. Wynik przypadający na poszczególne kategorie aktywów i zobowiązań finansowych.

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
- wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	-246 331	38 627
- przeznaczone do obrotu	-256 555	32 366
- instrumenty zabezpieczające	-19 754	1 816
- dostępne do sprzedaży	195 512	168 333
- utrzymywane do terminu zapadalności	106 797	120 843
- należności od banków i klientów	1 682 751	1 143 853
- zobowiązania wobec banków i klientów	-1 106 004	-641 710
- zobowiązania podporządkowane, emisja papierów wartościowych	-14 613	-22 253
Razem *	598 358	809 509

* pozycja obejmuje wynik z tytułu odsetek, wynik na działalności handlowej bez wyniku z pozycji wymiany, wynik na transakcjach zabezpieczających i zabezpieczanych, wynik na działalności inwestycyjnej

19. Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Sprzedaż lub likwidacja składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	3 946	3 703
Odzyskane należności nieściągalne w tym zwrócone koszty windykacji	13 834	16 407
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	184	256
Przychody uboczne	6 172	7 910
Rozwiązanie utraty wartości na należności od dłużników innych	9 146	2 109
Przychody z wynajmu	5 217	4 678
Pozostałe przychody operacyjne	15 224	8 280
Razem	53 723	43 343

20. Koszty działania i koszty ogólnego zarządu

Dla zachowania porównywalności danych za 2007 rok z poszczególnych kategorii kosztów wydzielono koszty z podatku VAT i zaprezentowano w pozycji „podatki i opłaty”.

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Koszty pracownicze, w tym:	441 073	414 652
- wynagrodzenia	361 040	339 474
- narzuty na wynagrodzenia	55 996	55 574
- koszty świadczeń socjalnych	12 661	10 659
- koszty szkoleń	11 376	8 945
Koszty działania, w tym:	364 775	317 246
- koszty utrzymania i wynajmu budynków	93 431	88 025
- opłaty pocztowe i telekomunikacyjne	55 445	45 435
- eksploatacja systemów informatycznych	28 181	25 675
- usługi w zakresie promocji i reklamy	21 169	14 376
- koszty remontów maszyn i usług gwarancyjnych	12 859	9 867
- koszty ochrony mienia	8 700	7 880
- koszty badania bilansu, konsultacji i doradztwa	12 930	10 223
- usługi transportowe	15 745	11 511
- inne usługi w zakresie prowadzonej działalności bankowej	19 248	18 984
- zakup materiałów	6 636	6 525
- koszty podróży służbowych	4 740	4 432
- podatki i opłaty	73 348	61 686
- pozostałe	12 343	12 627
Amortyzacja, w tym:	84 998	91 270
- środki trwałe	63 291	54 797
- wartości niematerialne	21 707	36 473
Razem	890 846	823 168

Opłaty z tytułu leasingu operacyjnego

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są, jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Umowy leasingu operacyjnego, w których Bank występuje jako leasingobiorca, dotyczą przede wszystkim najmu i dzierżawy nieruchomości oraz ruchomości użytkowanych przez Bank w ramach normalnej działalności operacyjnej. Wszystkie umowy zawierane są na warunkach rynkowych, bez wyjątkowych lub niestandardowych postanowień.

Opłaty leasingowe płacone przez Bank i ujęte w danych okresach sprawozdawczych, jako koszty działania wynosiły netto (bez VAT):

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Opłaty leasingowe	77 157	74 455

Większość opłat dotyczyła leasingu nieruchomości.

Suma przyszłych minimalnych opłat leasingowych brutto, które Bank jest zobligowany do zapłacenia na mocy nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego, ustalona na dzień bilansowy, kształtuje się w następujący sposób:

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe brutto (z VAT)		
- do 1 roku	83 837	50 749
- od 1 roku do 5 lat	201 108	110 342
- powyżej 5 lat	40 769	15 879
Razem	325 714	176 970

W ramach umów leasingu operacyjnego Bank korzysta z dwóch budynków Centrali, które pod koniec 2004 roku zostały sprzedane do podmiotów niepowiązanych z Bankiem i obecnie są od nich najmowane. Transakcje sprzedaży były przeprowadzone na warunkach rynkowych; umowy najmu są zawarte również na warunkach rynkowych. Umowy zawarte są na 10 lat, istnieją w nich zapisy dopuszczające możliwość przedłużenia dzierżawy, bez określonych w dniu podpisania umów warunków. Na podstawie umów Bank nie ma zagwarantowanego prawa odkupu budynków po okresie 10 letniego okresu dzierżawy. Umowy nie spełniają kryteriów leasingu finansowego i dlatego są klasyfikowane jako umowy leasingu operacyjnego.

21. Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i innych aktywów oraz rezerw**Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów i rezerw**

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów		
Kredytów i pożyczek	1 285 655	653 501
Aktywów do zbycia, rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych	3 088	5 259
Razem odpisy z tytułu utraty wartości	1 288 743	658 760
Utworzenie odpisów z tytułu rezerw		
Rezerwy na restrukturyzację	0	2 780
Rezerwy na świadczenia pracownicze	1 226	0
Rezerwy na zobowiązania	11 803	27 977
Zobowiązania pozabilansowe	72 731	79 883
Razem rezerwy	85 760	110 640
Razem	1 374 503	769 400

Rozwiązania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów i rezerw

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Rozwiązania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów		
Kredytów i pożyczek	1 091 374	748 394
Aktywów do zbycia, rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych	103	556
Razem odpisy z tytułu utraty wartości	1 091 477	748 950
Rozwiązania rezerw		
Rezerwy na restrukturyzację	1 637	10
Rezerwy na zobowiązania *	76 366	5 742
Zobowiązania pozabilansowe	71 939	84 993
Razem rezerwy	149 942	90 745
Razem	1 241 419	839 695

Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i innych aktywów oraz rezerw	-133 084	70 295
---	-----------------	---------------

*) Rozwiązanie rezerw na sprawy sporne w związku z korzystnymi dla Banku wyrokami sądowymi i rokowaniami co do zakończeni toczących się postępowań. Opis spraw spornych zamieszczono w nocie 68.

22. Pozostałe koszty operacyjne

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Odpisane należności i koszty windykacji	21 485	22 482
Pozostałe odpisy na dłużników różnych	2 015	3 244
Sprzedaż lub likwidacja środków trwałych i wartości niematerialnych	2 927	842
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	5 250	384
Pozostałe koszty	8 082	9 491
Razem	39 759	36 443

23. Podatek dochodowy

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Zysk brutto przed opodatkowaniem	389 379	512 202
Obciążenie z tytułu stawki podstawowej podatku dochodowego (19%)	73 982	97 318
Różnice trwale w tym:	14 325	14 365
straty na sprzedaży wierzytelności	5 332	14 582
otrzymane dywidendy	-1 913	-1 516
rezerwy i odpisy na utratę wartości	14 809	1 660
pozostałe różnice trwale	- 3 903	-361
Faktyczne obciążenie wyniku finansowego	88 307	111 683
Efektywna stawka podatku	22,7%	21,8%

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Obciążenie z tytułu podatku w rachunku zysków i strat		
Podatek bieżący	52 280	73 783
Podatek odroczony	36 027	37 900
Razem	88 307	111 683
Podatek odroczony od wyceny papierów dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne odniesiony na kapitał z aktualizacji wyceny	31.12.2008	31.12.2007
Instrumenty dłużne	2 346	-12 869
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	20 627	-7 684
Razem	22 973	-20 553

Aktywo z tytułu podatku odroczonego	31.12.2008	31.12.2007	Wpływ na wynik za 2008 rok
Odpisy z tytułu utraty wartości portfela kredytowego	71 553	84 581	-13 028
Utrata wartości majątku trwałego	4 221	5 277	-1 056
Rozliczenia międzyokresowe bierne i rezerwy	17 458	19 768	-2 310
Odsetki od depozytów	25 273	9 808	15 465
Prowizje i odsetki wg ESP	26 006	15 102	10 904
Przychody opodatkowane z góry	1 643	2 985	-1 342
Wycena instrumentów pochodnych	366 025	71 084	294 941
Koszty od papierów dłużnych	37 757	32 915	4 842
Leasing finansowy	2 364	3 124	-760
Wycena papierów dostępnych do sprzedaży	7 456	21 977	-14 521
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	4 518	1 813	2 705
Razem aktywo	564 274	268 434	295 840
w tym: aktywo rozpoznane z Rachunkiem zysków i strat (w danym roku oraz w latach ub.)	556 818	246 457	310 361
aktywo rozpoznane z kapitałem z aktualizacji	7 456	21 977	-14 521
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2008	31.12.2007	Wpływ na wynik za 2008 rok
Naliczone przychody od papierów wartościowych	-40 084	-33 180	-6 904
Naliczone odsetki od należności	-28 121	-20 736	-7 385
Wycena instrumentów pochodnych	-401 431	-79 426	-322 005
Amortyzacja	-4 725	-6 696	1 971
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	-14 975	-2 910	-12 065
Wycena papierów dostępnych do sprzedaży	-30 429	-1 424	-29 005
Razem rezerwa	-519 765	-144 372	-375 393
w tym: rezerwa rozpoznana z Rachunkiem zysków i strat (w danym roku oraz w latach ub.)	-489 336	-142 948	-346 388
rezerwa rozpoznana z kapitałem z aktualizacji	-30 429	-1 424	-29 005
Aktywo/rezerwa per saldo	44 509	124 062	

24. Zysk netto na jedną akcję

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Zysk netto	301 072	400 519
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	271 658 880	271 658 880
Zysk netto przypadający na akcję zwykłą w PLN	1,11	1,47

Zysk na jedną akcję wyliczony został, jako iloraz zysku przypadający na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji. Rozwodniony zysk na jedną akcję z uwagi na brak kategorii kapitałowych powodujących rozwodnienie nie jest wyliczany.

25. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

Struktura rodzajowa

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Środki pieniężne w kasie	649 284	505 214
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	178 672	106 458
Razem	827 956	611 672

26. Należności od banków brutto

Struktura rodzajowa

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Rachunki bieżące	15 123	20 638
Lokaty w innych bankach	153 785	2 361 935
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	148 462	67 281
Skupione wierzytelności	21 204	3 488
Pozostałe	2 285	3 007
Razem	340 859	2 456 349

Struktura terminowa

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	157 002	1 760 456
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	22 354	357 434
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	11 962	189 870
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	28 960	81 703
- powyżej 1 roku do 3 lat	72 810	63 968
- powyżej 3 do 5 lat	14 612	658
- powyżej 5 do 10 lat	30 899	0
- dla których termin zapadalności upłynął	2 260	2 260
Razem	340 859	2 456 349

Klasyfikacja ze względu na utratę wartości

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Należności, dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości	338 598	2 454 089
Należności, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości	2 261	2 260
Razem	340 859	2 456 349

27. Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na początek okresu	2 260	2 753
a) zwiększenia	1	0
b) zmniejszenia	0	493
- rozwiązanie odpisów	0	493
Stan na koniec okresu	2 261	2 260

28. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w tym przeznaczone do obrotu (z wyłączeniem wyceny instrumentów pochodnych)

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 205 916	341 948
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	1 204 969	341 672
- obligacje	90 968	336 612
- bony	1 114 001	5 060
Pozostałe papiery wartościowe	947	276
- obligacje	947	276
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	141 111	106 551
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	61 692	60 300
- obligacje	61 692	60 300
Pozostałe papiery wartościowe	79 419	46 251
- obligacje	79 419	46 251
Razem	1 347 027	448 499

Wartość godziwą obligacji prezentowanych w pozycji "Pozostałe papiery wartościowe" ustala się poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych wynikających z obligacji krzywą swapową USD-SWAP, gdyż nie występują notowania na aktywnym rynku. Obligacje te mają kupon stały.

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Notowane	1 267 608	402 248
- obligacje	153 607	397 188
- bony	1 114 001	5 060
Nienotowane	79 419	46 251
- obligacje	79 419	46 251
Razem	1 347 027	448 499

Struktura terminowa

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	2 654	2 403
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	495 876	198
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	183 058	1 039
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	505 891	41 550
- powyżej 1 roku do 3 lat	77 895	122 230
- powyżej 3 do 5 lat	60 603	54 294
- powyżej 5 do 10 lat	1 345	126 921
- powyżej 10 do 20 lat	19 705	99 864
Razem	1 347 027	448 499

29. Wycena instrumentów pochodnych**Instrumenty pochodne (według rodzajów)**

	31.12.2008		Dane porównywalne 31.12.2007	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Transakcje stopy procentowej	1 448 205	1 101 281	357 179	341 052
Opcje kupione	3 898	0	75	0
Opcje sprzedane	0	3 482	0	75
IRS	1 026 323	634 920	207 605	209 515
FRA	417 984	462 879	149 499	131 462
Transakcje walutowe	854 594	788 261	136 143	133 318
FX swap	169 509	207 868	46 892	37 635
CIRS	35 814	12 357	19 029	14 086
Forward	98 640	16 812	6 138	17 824
Opcje kupione	536 407	0	62 916	0
Opcje sprzedane	0	536 812	0	62 816
Spot	14 224	14 412	1 168	957
Instrumenty wbudowane	0	679	1 773	0
Razem	2 302 799	1 890 221	495 095	474 370

Instrumenty pochodne (według terminów zapadalności)

	31.12.2008		Dane porównywalne 31.12.2007	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Transakcje stopy procentowej (wartość godziwa)	1 448 205	1 101 281	357 179	341 052
Transakcje stopy procentowej (wartość nominalna)	118 920 183	115 064 384	108 870 932	90 038 880
- do 1 miesiąca	2 888 900	2 878 000	2 308 200	740 000
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	4 421 040	7 168 240	4 221 750	4 554 029
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	31 443 699	30 019 045	20 402 500	20 352 675
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	48 428 758	43 902 779	47 704 000	34 601 500
- powyżej 1 roku do 3 lat	28 690 689	26 369 784	32 251 525	26 584 640
- powyżej 3 do 5 lat	2 533 249	3 796 688	1 517 373	2 456 500
- powyżej 5 do 10 lat	513 848	929 848	465 584	749 536
Transakcje walutowe (wartość godziwa)	854 594	788 261	136 143	133 318
Transakcje walutowe (wartość nominalna)	22 547 515	22 490 521	9 608 170	9 611 264
- do 1 miesiąca	11 133 216	11 178 139	4 493 926	4 485 410
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	4 838 230	4 863 129	1 105 254	1 105 900
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	2 998 148	2 927 729	1 391 650	1 394 516
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	2 550 375	2 537 576	2 117 549	2 122 882
- powyżej 1 roku do 3 lat	989 343	950 419	462 081	463 404
- powyżej 3 do 5 lat	15 017	11 698	11 517	11 984
- powyżej 5 do 10 lat	23 186	21 831	26 193	27 168
Razem wartość godziwa *)	2 302 799	1 889 542	493 322	474 370
Razem wartość nominalna **)	141 467 698	137 554 905	118 479 102	99 650 144

* bez instrumentów wbudowanych

** w nocy 3 w pozycji „Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży” ujęte są dodatkowo bieżące operacje wymiany walut oraz transakcje na papierach wartościowych.

30. Należności od klientów brutto**Struktura rodzajowa**

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Kredyty i pożyczki	27 769 510	17 673 453
Skupione wierzytelności	58 083	34 286
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	8 646	10 912
Inne należności	16 916	19 401
Razem	27 853 155	17 738 052

Terminy zapadalności

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	619 998	2 608 723
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	828 841	539 638
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	915 405	488 146
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	5 496 591	2 644 646
- powyżej 1 roku do 3 lat	3 550 513	2 435 887
- powyżej 3 do 5 lat	2 388 745	1 982 251
- powyżej 5 do 10 lat	4 219 960	2 382 547
- powyżej 10 do 20 lat	4 588 744	2 186 040
- powyżej 20 lat	4 022 498	1 633 074
- dla których termin zapadalności upłynął	1 221 860	837 100
Razem	27 853 155	17 738 052

Struktura należności w podziale na typy klientów

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Osoby fizyczne *	18 462 714	9 723 900
- kredyty w rachunku bieżącym	695 814	594 784
- skupione wierzytelności	6 275	2 621
- kredyty terminowe **	979 667	1 073 564
- kredyty gotówkowe i ratalne	3 908 755	2 164 315
- kredyty mieszkaniowe	12 854 847	5 876 171
- zrealizowane gwarancje	1 583	1 519
- pozostałe należności	15 773	10 926
Klienci korporacyjni	9 041 581	7 607 239
- kredyty w rachunku bieżącym	1 881 957	1 602 633
- kredyty terminowe **	7 099 610	5 955 083
- skupione wierzytelności	51 808	31 655
- zrealizowane gwarancje	7 063	9 393
- pozostałe należności	1 143	8 475
Budżet	348 860	406 913
- kredyty w rachunku bieżącym	4 402	932
- kredyty terminowe **	344 458	405 971
- skupione wierzytelności	0	10
Razem	27 853 155	17 738 052

* Pozycja zawiera: należności od osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

** Pozycja obejmuje głównie: w przypadku osób fizycznych - kredyty inwestycyjne i obrotowe dla przedsiębiorców indywidualnych oraz pożyczki hipoteczne, w przypadku klientów korporacyjnych i budżetu - kredyty inwestycyjne i obrotowe

Struktura należności w podziale na typy klientów oraz na należności z utratą i bez utraty wartości (dane na 31.12.2008)

	Należności brutto	Należności brutto z przesłanką utraty wartości	Odpisy aktualizujące bez IBNR	Należności brutto bez utraty wartości wg dni opóźnień w spłacie					
				Razem	bez opóźnień	do 30 dni	31 - 60 dni	61 - 90 dni	powyżej 90 dni
Osoby fizyczne*	18 462 714	683 942	412 888	17 778 772	16 223 405	1 333 958	200 375	20 577	457
- kredyty w rachunku bieżącym	695 814	83 322	67 384	612 492	510 005	96 355	4 012	1 966	154
- skupione wierzytelności	6 275	1 944	1 938	4 331	55	4 276	0	0	0
- kredyty terminowe **	979 667	103 650	82 108	876 016	810 468	58 726	6 287	527	8
- kredyty gotówkowe i ratalne	3 908 755	326 102	218 335	3 582 653	3 152 451	294 532	128 975	6 630	65
- kredyty mieszkaniowe	12 854 847	167 340	42 090	12 687 508	11 734 654	880 069	61 101	11 454	230
- zrealizowane gwarancje	1 583	1 583	1 032	0	0	0	0	0	0
- pozostałe należności	15 773	1	1	15 772	15 772	0	0	0	0
Klienci korporacyjni	9 041 581	824 380	427 463	8 217 201	7 629 199	547 875	39 350	766	11
- kredyty w rachunku bieżącym	1 881 957	73 176	40 768	1 808 781	1 776 625	31 076	1 042	38	0
- kredyty terminowe **	7 099 610	737 771	378 226	6 361 840	5 843 825	510 699	6 577	728	11
- skupione wierzytelności	51 808	5 348	4 611	46 460	8 629	6 100	31 731	0	0
- zrealizowane gwarancje	7 063	7 063	3 381	0	0	0	0	0	0
- pozostałe należności	1 143	1 022	477	120	120	0	0	0	0
Budżet	348 860	0	0	348 860	336 236	12 624	0	0	0
- kredyty w rachunku bieżącym	4 402	0	0	4 402	4 402	0	0	0	0
- kredyty terminowe **	344 458	0	0	344 458	331 834	12 624	0	0	0
Razem	27 853 155	1 508 322	840 351	26 344 833	24 188 840	1 894 457	239 725	21 343	468

* Pozycja zawiera: należności od osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

** Pozycja obejmuje głównie: w przypadku osób fizycznych - kredyty inwestycyjne i obrotowe dla przedsiębiorców indywidualnych oraz pożyczki hipoteczne, w przypadku klientów korporacyjnych i budżetu - kredyty inwestycyjne i obrotowe

Struktura należności w podziale na typy klientów oraz na należności z utratą i bez utraty wartości (na 31.12.2007) (dane porównywalne)

	Należności brutto	Należności brutto z przesłanką utraty wartości	Odpisy aktualizujące bez IBNR	Należności brutto bez utraty wartości wg dni opóźnień w spłacie					
				Razem	bez opóźnień	do 30 dni	31 - 60 dni	61 - 90 dni	powyżej 90 dni
Osoby fizyczne*	9 723 900	489 673	349 638	9 234 227	8 534 577	615 028	59 943	24 018	661
- kredyty w rachunku bieżącym	594 784	76 520	69 463	518 264	446 804	67 183	2 393	1 382	502
- skupione wierzytelności	2 621	1 959	1 914	662	606	56	0	0	0
- kredyty terminowe **	1 073 564	186 631	131 900	886 933	798 538	82 897	4 362	1 083	53
- kredyty gotówkowe i ratalne	2 164 315	131 108	98 066	2 033 207	1 823 981	157 318	32 761	19 103	44
- kredyty mieszkaniowe	5 876 171	91 936	46 776	5 784 235	5 453 722	307 574	20 427	2 450	62
- zrealizowane gwarancje	1 519	1 519	1 519	0	0	0	0	0	0
- pozostałe należności	10 926	0	0	10 926	10 926	0	0	0	0
Klienci korporacyjni	7 607 239	824 742	449 713	6 782 497	6 301 148	477 573	744	128	2 904
- kredyty w rachunku bieżącym	1 602 633	49 511	26 020	1 553 122	1 529 660	23 278	184	0	0
- kredyty terminowe **	5 955 083	759 748	409 896	5 195 335	4 741 737	450 212	354	128	2 904
- skupione wierzytelności	31 655	6 090	5 772	25 565	21 276	4 083	206	0	0
- zrealizowane gwarancje	9 393	9 393	8 025	0	0	0	0	0	0
- pozostałe należności	8 475	0	0	8 475	8 475	0	0	0	0
Budżet	406 913	10	10	406 903	406 813	90	0	0	0
- kredyty w rachunku bieżącym	932	0	0	932	932	0	0	0	0
- kredyty terminowe **	405 971	0	0	405 971	405 881	90	0	0	0
- skupione wierzytelności	10	10	10	0	0	0	0	0	0
Razem	17 738 052	1 314 425	799 361	16 423 627	15 242 538	1 092 691	60 687	24 146	3 565

* Pozycja zawiera: należności od osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

** Pozycja obejmuje głównie: w przypadku osób fizycznych - kredyty inwestycyjne i obrotowe dla przedsiębiorców indywidualnych oraz pożyczki hipoteczne, w przypadku klientów korporacyjnych i budżetu - kredyty inwestycyjne i obrotowe

Pomiar utraty wartości odbywa się dla wszystkich należności kredytowych, w przypadku których zidentyfikowano oznaki wskazujące na utratę wartości.

Kwota niezamortyzowanych prowizji kredytowych rozliczanych metodą efektywnej stopy procentowej, które zgodnie z koncepcją wyceny aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu pomniejszają należności brutto, wyniosła na dzień 31.12.2008 roku 44 261 tys. zł, a na dzień 31.12.2007 roku 54 740 tys. zł. Kwoty te zostały już ujęte w łącznej wartości należności brutto.

Wskaźniki jakości należności

w tys. zł	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Należności, dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości razem z odsetkami	26 344 833	16 423 627
Należności, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości razem z odsetkami	1 508 322	1 314 425
Razem należności brutto od klientów	27 853 155	17 738 052
Odpisy z tytułu utraty wartości należności od klientów	927 457	839 724
w tym: odpisy na utratę wartości należności nieregularnych, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości	840 351	799 361
Razem należności netto od klientów	26 925 698	16 898 328
Udział należności, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości w należnościach brutto ogółem	5,4%	7,4%
Pokrycie należności, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości odpowiadającymi im odpisami na utratę wartości	55,7%	60,8%
Pokrycie należności brutto od klientów odpowiadającymi im odpisami na utratę wartości	3,3%	4,7%

W 2008 roku, głównie w związku ze wzrostem portfela kredytów, dalszemu ograniczeniu uległ udział portfela należności nieregularnych w należnościach ogółem. W efekcie, mimo wzrostu poziomu odpisów na należności kredytowe, wskaźnik jakości portfela należności brutto Banku na przestrzeni 12 miesięcy uległ poprawie o 2,0 p.p. Zgodnie z przyjętą metodologią w Banku nie występują należności z przesłanką utraty wartości, na które nie utworzono odpisów z tego tytułu.

Należności oceniane indywidualnie

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Należności brutto	710 851	633 972
Utrata wartości	326 354	313 817
Należności netto	384 497	320 155

Wartość przyjętych zabezpieczeń kredytowych

W przypadku należności ocenianych indywidualnie łączna wartość godziwa przyjętych przez Bank zabezpieczeń, które zostały uwzględnione w szacunkach przyszłych przepływów pieniężnych, została zaprezentowana w poniższej tabeli.

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Wartość przyjętych zabezpieczeń dla należności kredytowych ocenianych indywidualnie	307 752	298 966

Poza standardowymi zabezpieczeniami kredytowymi zawartymi w umowach kredytowych, nieodbiegającymi od praktyki sektorowej (hipoteki, przewłaszczenia, zastawy rejestrowe, poręczenia, gwarancje oraz cesje należności), Bank nie stosuje innych zabezpieczeń kredytowych np. derywatów kredytowych.

Bank monitoruje ustanowione prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych poprzez ocenę wartości przyjętych zabezpieczeń na podstawie dokumentów składanych przez kredytobiorcę oraz wewnętrznych baz danych zawierających historyczną informację na temat odzyskiwalności zabezpieczeń.

Wartość bilansowa należności restrukturyzowanych

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Wartość bilansowa	270 306	268 443

31. Odpisy z tytułu utraty wartości należności od klientów

	Odpisy na 01.01.2008	Utworzone	Rozwiązane	Spisane	Inne zmiany	Odpisy na 31.12.2008
Osoby fizyczne *)	381 093	937 271	-774 505	-59 550	7 539	491 848
kredyty w rachunku bieżącym	70 803	79 022	-77 032	-2 500	0	70 293
skupione wierzytelności	1 914	163	-127	-6	0	1 944
kredyty terminowe **)	134 747	124 033	-169 989	-8 743	4 092	84 140
kredyty gotówkowe i ratalne	104 672	564 459	-340 351	-47 220	0	281 560
kredyty mieszkaniowe	67 258	168 108	-184 980	-955	3 447	52 878
zrealizowane gwarancje	1 519	730	-1 217	0	0	1 032
pozostałe należności	180	756	-809	-126	0	1
Klienci korporacyjni	457 866	346 508	-314 429	-59 976	5 396	435 365
kredyty w rachunku bieżącym	28 148	100 971	-83 965	-2 488	0	42 666
kredyty terminowe **)	415 842	240 696	-221 974	-55 881	5 380	384 063
skupione wierzytelności	5 851	2 566	-2 576	-1 080	16	4 777
zrealizowane gwarancje	8 025	1 797	-5 914	-527	0	3 381
pozostałe należności	0	478	0	0	0	478
Budżet	765	1 876	-2 440	-1	44	244
kredyty w rachunku bieżącym	0	85	-81	0	0	4
kredyty terminowe **)	755	1 791	-2 350	0	44	240
skupione wierzytelności	10	0	-9	-1	0	0
Razem	839 724	1 285 655	-1 091 374	-119 527	12 979	927 457

* Pozycja zawiera: należności od osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

** Pozycja obejmuje głównie: w przypadku osób fizycznych - kredyty inwestycyjne i obrotowe dla przedsiębiorców indywidualnych oraz pożyczki hipoteczne, w przypadku klientów korporacyjnych i budżetu - kredyty inwestycyjne i obrotowe

W II kwartale 2008 roku Bank zmienił sposób alokacji odpisów aktualizujących wyliczanych grupowo na poszczególne podgrupy podlegające analizie portfelowej. Zmiana ta nie miała jednak istotnego wpływu na łączną wartość odpisów aktualizujących należności, które są oceniane grupowo. Powyższa zmiana nie jest zmianą zasad rachunkowości, stąd nie dokonano przekształcenia danych porównywalnych prezentowanych za poprzednie okresy sprawozdawcze.

W II półroczu 2008 roku Bank zakończył prace związane z przeglądem i zmianą stosowanej metodologii szacowania odpisów dla kredytów i pożyczek ocenianych portfelowo. W wyniku wprowadzonych zmian w metodologii wynik brutto Banku w II połowie 2008 roku został obciążony kwotą 27 mln zł.

	Odpisy na 01.01.2007	Utworzone	Rozwiązane	Spisane	Inne zmiany	Odpisy na 31.12.2007
Osoby fizyczne *)	415 540	392 457	-318 564	-103 449	-4 891	381 093
kredyty w rachunku bieżącym	73 975	13 558	-16 730	0	0	70 803
skupione wierzytelności	1 882	857	-825	0	0	1 914
kredyty terminowe **)	167 056	221 826	-212 944	-36 300	-4 891	134 747
kredyty gotówkowe i ratalne	109 887	103 232	-42 192	-66 255	0	104 672
kredyty mieszkaniowe	61 770	52 009	-45 627	-894	0	67 258
zrealizowane gwarancje	970	795	-246	0	0	1 519
pozostałe należności	0	180	0	0	0	180
Klienci korporacyjni	685 055	258 584	-427 627	-56 372	-1 774	457 866
kredyty w rachunku bieżącym	33 290	20 341	-25 483	0	0	28 148
kredyty terminowe **)	615 582	226 496	-368 465	-56 372	-1 399	415 842
skupione wierzytelności	5 778	992	-550	0	-369	5 851
zrealizowane gwarancje	30 306	8 335	-30 616	0	0	8 025
pozostałe należności	99	2 420	-2 513	0	-6	0
Budżet	22	2 460	-1 710	-7	0	765
kredyty w rachunku bieżącym	0	24	-24	0	0	0
kredyty terminowe **)	4	2 436	-1 685	0	0	755
skupione wierzytelności	18	0	-1	-7	0	10
Razem	1 100 617	653 501	-747 901	-159 828	-6 665	839 724

* Pozycja zawiera: należności od osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

** Pozycja obejmuje głównie: w przypadku osób fizycznych - kredyty inwestycyjne i obrotowe dla przedsiębiorców indywidualnych oraz pożyczki hipoteczne, w przypadku klientów korporacyjnych i budżetu - kredyty inwestycyjne i obrotowe

IBNR

Wartość odpisów z tytułu zaistniałych, ale niezareportowanych strat kredytowych (ang. incurred but not reported - IBNR) dla homogenicznych portfeli należności bilansowych i pozabilansowych na dzień 31.12.2008 roku wyniosła 93 010 tys. zł, w tym 5 904 tys. zł dotyczyło zobowiązań pozabilansowych, natomiast na dzień 31.12.2007 roku wyniosła 45 550 tys. zł, w tym 5 187 tys. zł dotyczyło zobowiązań pozabilansowych.

32. Inwestycyjne papiery wartościowe

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	4 359 740	3 433 103
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	3 619 151	2 658 096
- obligacje	3 619 151	2 658 096
Papiery wartościowe Banku Centralnego	335 776	331 544
- obligacje	335 776	331 544
Pozostałe papiery wartościowe	402 969	441 626
- obligacje	402 969	441 626
Kapitałowe papiery wartościowe	1 844	1 837
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 872 884	2 045 166
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	1 803 119	2 045 166
- obligacje	1 803 119	2 045 166
Pozostałe papiery wartościowe	69 765	0
- obligacje	69 765	0
Razem	6 232 624	5 478 269

Wszystkie inwestycyjne papiery wartościowe zaklasyfikowane do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są wyceniane do wartości godziwej z wyjątkiem obligacji NBP wyemitowanych dla zagospodarowania rezerw obowiązkowych banków i obligacji komercyjnych SINPLN wyemitowanych przez THE HONGKONG AND SHANGHAI BANKING CORPORATION oraz nienotowanych inwestycji kapitałowych. Obligacje NBP wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, ponieważ nie istnieje dla nich aktywny rynek, mogą one być tylko przedmiotem wykupu przez emitenta. Natomiast wartość godziwą obligacji SINPLN ustala się poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych wynikających z obligacji krzywą swapową PLN-SWAP, gdyż nie występują notowania na aktywnym rynku. Obligacje te mają kupon stały. Nienotowane inwestycje kapitałowe ujmowane są w cenie nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, gdyż dla nich również nie istnieje aktywny rynek i nie można ustalić w sposób wiarygodny ich wartości godziwej.

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	4 359 740	3 433 103
Notowane	3 706 711	2 658 096
- obligacje	3 706 711	2 658 096
Nienotowane	653 029	775 007
- akcje i udziały	1 844	1 837
- obligacje	651 185	773 170
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 872 884	2 045 166
Notowane	1 872 884	2 045 166
- obligacje	1 872 884	2 045 166
Razem	6 232 624	5 478 269

Struktura zapadalności inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	45 227	2 100
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	396 787	0
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	17 015	0
- powyżej 1 roku do 3 lat	1 302 025	959 052
- powyżej 3 do 5 lat	1 548 936	1 563 337
- powyżej 5 do 10 lat	1 017 604	702 391
- powyżej 10 do 20 lat	30 302	204 386
- o nieokreślonej zapadalności	1 844	1 837
Razem	4 359 740	3 433 103

Struktura zapadalności inwestycyjnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	21 640	0
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	244 608	350 423
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	0	0
- powyżej 1 roku do 3 lat	1 236 948	1 037 634
- powyżej 3 do 5 lat	90 319	433 213
- powyżej 5 do 10 lat	279 369	223 896
Razem	1 872 884	2 045 166

33. Aktywa finansowe objęte rachunkowością zabezpieczeń

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych dla transakcji asset swap. Transakcja polega na zabezpieczeniu przepływów wynikających z obligacji o stopie zmiennej, w efekcie której Bank otrzymuje stałe a płaci zmienne przepływy odsetkowe.

Celem zabezpieczenia przepływów pieniężnych dotyczących kredytów jest zamiana zmiennych przepływów odsetkowych generowanych przez portfel kredytów na przepływy oparte na stopie stałej w taki sposób, żeby nastąpiło dopasowanie struktury ryzyka stopy procentowej aktywów i pasywów opartych na stopie stałej. Zabezpieczenie polega na zawarciu transakcji swap, w których Bank per saldo płaci przepływy oparte o stopie zmiennej O/N dopasowanej do stopy procentowej portfela kredytów i otrzymuje przepływy odsetkowe według stopy stałej o wymaganym terminie. Powyższa konstrukcja umożliwia zamianę stopy zmiennej na stopę stałą bez konieczności angażowania dodatkowych środków płynnych na zakup

nowych aktywów (np. obligacji stałokuponowych) jednocześnie zapewniając stabilny wpływ na wynik poprzez ujęcie zmian wartości godziwej transakcji swap w kapitałach Banku.

Na dzień 31.12.2008 Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń do zabezpieczania wartości godziwej aktywów finansowych. W IV kwartale 2008 roku zabezpieczenie wartości godziwej obligacji z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży za pomocą transakcji IRS utraciło efektywność.

Zasady ujmowania w księgach oraz pomiaru efektywności zabezpieczenia transakcji objętych rachunkowością zabezpieczeń omówiono w nocie 7.6.7. niniejszego sprawozdania.

Stan na 31.12.2008

Aktywa finansowe objęte rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych

- obligacje

Aktywa zabezpieczane - obligacje z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży

Nominał obligacji	Data zapadalności	Oprocentowanie	Płatność kuponu odsetkowego
100 000	24.09.2011	zmienne 6,72% (31.12.2008)	co pół roku
36 000	24.09.2011	zmienne 6,72% (31.12.2008)	co pół roku
70 000	25.01.2018	zmienne 6,72% (31.12.2008)	co pół roku
50 000	25.01.2018	zmienne 6,72% (31.12.2008)	co pół roku
80 000	25.01.2018	zmienne 6,72% (31.12.2008)	co pół roku

Transakcje IRS zabezpieczające przepływy pieniężne

Nominał	Data zapadalności	Oprocentowanie		Płatność kuponu odsetkowego		Wycena bilansowa z odsetkami	Wycena ujęta w rachunku wyników (odsetki prezentowane w wyniku z tytułu odsetek)
		Kupon otrzymany	Kupon płacony	Kupon otrzymany	Kupon płacony		
100 000	24.09.2009	stały 5,32%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	-247	0
36 000	23.03.2009	stały 4,38%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	373	4
70 000	23.01.2009	stały 5,3%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	1 336	66
50 000	25.07.2010	stały 5,5075%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	692	0
80 000	29.08.2011	stały 5,66%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	2 476	0
Razem						4 630	70

- portfel kredytów

Aktywa zabezpieczone – portfel kredytów overdraft o wartości 1 100 000 tys. zł bazujący na stawce WIBOR O/N.

Transakcje IRS zabezpieczające przepływy pieniężne

Nominał	Data zapadalności	Oprocentowanie		Płatność kuponu odsetkowego		Wycena bilansowa z odsetkami	Wycena ujęta w rachunku zysków i strat (odsetki ujmowane w wyniku z tytułu odsetek)
		Kupon otrzymany	Kupon płacony	Kupon otrzymany	Kupon płacony		
70 000	13.06.2012	stały 5,4475%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	4 299	0
70 000	16.06.2009	stały 4,50%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	-247	0
30 000	13.06.2012	stały 5,4475%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	1 842	0
30 000	16.06.2009	stały 5,50%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	-106	0
50 000	01.03.2013	stały 5,11%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	2 767	-16
50 000	03.03.2009	stały 6,18%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	101	-7
25 000	03.03.2014	stały 5,12%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	1 569	-7
25 000	03.03.2009	stały 6,18%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	51	-21
25 000	02.03.2015	stały 5,14%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	1 732	-21
25 000	03.03.2009	stały 6,18%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	51	-21
100 000	01.08.2013	stały 5,075%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	4 681	0
100 000	04.02.2009	stały 6,15%	WIB O/N	co kwartał	co 3 m-ce	132	0
25 000	22.06.2015	stały 5,09%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	1 788	0
25 000	19.03.2009	stały 4,65%	WIB O/N	co kwartał	co 3 m-ce	-56	0
50 000	18.12.2009	stały 4,78%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	35	0
50 000	19.03.2009	stały 4,65%	WIB O/N	co kwartał	co 3 m-ce	-112	0
100 000	05.01.2009	stały 4,6875%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	3 039	13
100 000	06.01.2009	stały 6,20%	WIB O/N	co kwartał	co 3 m-ce	125	13
50 000	02.03.2012	stały 5,09%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	2 267	-58
50 000	03.03.2009	stały 6,18%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	101	-58
100 000	21.03.2011	stały 4,9275%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	4 869	0
100 000	19.03.2009	stały 4,65%	WIB O/N	co kwartał	co 3 m-ce	-224	0
100 000	30.03.2009	stały 4,80%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	3 177	0
100 000	02.01.2009	stały 6,15%	WIB O/N	co kwartał	co 3 m-ce	118	332
100 000	01.04.2009	stały 4,45%	WIB O/N	co kwartał	co 3 m-ce	-262	0
50 000	30.03.2011	stały 5,00%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	1 716	0
50 000	31.03.2009	stały 6,13%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	101	0
50 000	30.03.2012	stały 5,03%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	2 201	0
50 000	31.03.2009	stały 6,13%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	101	0
50 000	30.03.2010	stały 4,94%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	1 314	0
50 000	31.03.2009	stały 6,13%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	101	0
50 000	04.04.2012	stały 5,03%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	2 203	0
50 000	06.04.2009	stały 6,18%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	122	0
25 000	15.09.2014	stały 5,085%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	1 377	0
25 000	19.03.2009	stały 4,65%	WIB O/N	co kwartał	co 3 m-ce	-56	0
50 000	09.07.2013	stały 5,675%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	2 782	0
50 000	09.01.2009	stały 6,60%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	153	0
50 000	09.07.2014	stały 5,67%	WIB 6M	raz w roku	co pół roku	3 308	0
50 000	10.01.2009	stały 6,60%	WIB O/N	co pół roku	co pół roku	153	0
50 000	14.12.2009	stały 4,78%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	28	66
50 000	19.03.2009	stały 4,65%	WIB O/N	co kwartał	co 3 m-ce	-112	66
26 000	03.10.2013	stały 4,595%	WIB 6M	co pół roku	raz w roku	-286	0
Razem						46 943	309

Aktywa zabezpieczane – portfel kredytów hipotecznych o wartości 1 460 000 tys. zł.

Transakcje IRS zabezpieczające przepływy pieniężne

Nominał	Data zapadalności	Oprocentowanie		Płatność kuponu odsetkowego		Wycena bilansowa z odsetkami	Wycena ujęta w rachunku zysków i strat (odsetki ujmowane w wyniku z tytułu odsetek)
		Kupon otrzymany	Kupon płacony	Kupon otrzymany	Kupon płacony		
100 000	09.07.2012	stały 5,6975%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	6 061	0
100 000	13.08.2012	stały 5,615%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	5 881	0
50 000	13.08.2012	stały 5,615%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	2 941	0
120 000	10.09.2011	stały 5,65%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	5 712	0
20 000	10.09.2011	stały 5,65%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	952	0
150 000	09.11.2012	stały 5,75%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	7 982	0
30 000	17.12.2014	stały 5,90%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	2 594	-12
75 000	10.01.2013	stały 5,94%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	8 089	-16
100 000	07.02.2011	stały 5,73%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	6 904	0
85 000	08.02.2013	stały 5,63%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	8 045	0
85 000	20.02.2015	stały 5,85%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	10 963	0
100 000	04.03.2013	stały 6,01%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	11 332	0
70 000	05.03.2015	stały 5,9%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	9 301	0
50 000	15.04.2013	stały 5,92%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	4 770	0
50 000	17.04.2013	stały 5,85%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	4 612	-13
50 000	17.04.2012	stały 5,92%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	3 977	-2
30 000	08.05.2012	stały 5,94%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	2 447	0
75 000	16.05.2013	stały 6,01%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	7 566	0
60 000	02.10.2013	stały 5,5375%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	3 305	0
60 000	22.12.2013	stały 4,30%	WIB 3M	raz w roku	co 3 m-ce	239	0
Razem						113 673	-43

Stan na 31.12.2007 (dane porównywalne)

Aktywa finansowe objęte rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych

- obligacje

Aktywa zabezpieczane - obligacje z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży

Nominał obligacji	Data zapadalności	Oprocentowanie	Płatność kuponu odsetkowego
100 000	24.09.2011	zmienne 5,23% (31.12.2008)	co pół roku
50 000	24.09.2011	zmienne 5,23% (31.12.2008)	co pół roku
36 000	24.09.2011	zmienne 5,23% (31.12.2008)	co pół roku
70 000	25.01.2018	zmienne 4,93% (31.12.2008)	co pół roku
50 000	25.01.2018	zmienne 4,93% (31.12.2008)	co pół roku
80 000	25.01.2018	zmienne 4,93% (31.12.2008)	co pół roku

Transakcje IRS zabezpieczające przepływy pieniężne

Nominał	Data zapadalności	Oprocentowanie		Płatność kuponu odsetkowego		Wycena bilansowa z odsetkami	Wycena ujęta w rachunku zysków i strat (odsetki ujmowane w wyniku z tytułu odsetek)
		Kupon otrzymany	Kupon płacony	Kupon otrzymany	Kupon płacony		
100 000	24.09.2009	stały 5,32%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-1 298	-69
50 000	25.09.2008	stały 5,25%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-268	-28
36 000	23.03.2009	stały 4,38%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-4	-13
70 000	23.01.2009	stały 5,30%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-477	-82
50 000	25.07.2010	stały 5,5075%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-612	-117
80 000	29.08.2011	stały 5,66%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-888	-153
Razem						-3 547	-462

- portfel kredytów

Aktywa zabezpieczane – portfel kredytów overdraft o wartości 1 100 000 tys. zł bazujący na stawce WIBOR O/N.

Transakcje IRS zabezpieczające przepływy pieniężne

Nominał	Data zapadalności	Oprocentowanie		Płatność kuponu odsetkowego		Wycena bilansowa z odsetkami	Wycena ujęta w rachunku zysków i strat (odsetki ujmowane w wyniku z tytułu odsetek)
		Kupon otrzymany	Kupon płacony	Kupon otrzymany	Kupon płacony		
70 000	13.06.2012	stały 5,4475%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	301	229
70 000	13.06.2008	stały 5,78%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-21	
30 000	13.06.2012	stały 5,4475%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	129	66
30 000	13.06.2008	stały 5,78%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-9	
50 000	01.03.2013	stały 5,11%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-593	77
50 000	03.03.2008	stały 5,11%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-17	
25 000	03.03.2014	stały 5,12%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-378	41
25 000	03.03.2008	stały 5,11%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-9	
25 000	02.03.2015	stały 5,14%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-425	35
25 000	03.03.2008	stały 5,11%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-9	
100 000	01.08.2013	stały 5,075%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	-2 892	248
100 000	02.02.2008	stały 5,05%	WIBOR O/N	co trzy m-ce	co trzy m-ce	-29	
25 000	22.06.2015	stały 5,09%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	-558	99
25 000	18.03.2008	stały 5,56%	WIBOR O/N	co trzy m-ce	co trzy m-ce	2	
50 000	18.12.2009	stały 4,78%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	-1 297	101
50 000	18.03.2008	stały 5,56%	WIBOR O/N	co trzy m-ce	co trzy m-ce	4	
100 000	05.01.2009	stały 4,6875%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	1 983	36
100 000	04.01.2008	stały 5,02%	WIBOR O/N	co trzy m-ce	co trzy m-ce	-22	
50 000	02.03.2012	stały 5,09%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-406	13
50 000	03.03.2008	stały 5,11%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-17	
100 000	21.03.2011	stały 4,9275%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	319	301
100 000	18.03.2008	stały 5,56%	WIBOR O/N	co trzy m-ce	co trzy m-ce	8	
100 000	30.03.2009	stały 4,8%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	1 942	100
100 000	31.03.2008	stały 5,45%	WIBOR O/N	co trzy m-ce	co trzy m-ce	-27	
50 000	30.03.2011	stały 5,00%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-313	52
50 000	31.03.2008	stały 5,15%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-42	
50 000	30.03.2012	stały 5,03%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-577	79
50 000	31.03.2008	stały 5,15%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-42	
50 000	30.03.2010	stały 4,94%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-20	33
50 000	31.03.2008	stały 5,15%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-42	
50 000	04.04.2012	stały 5,03%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-576	173
50 000	04.04.2008	stały 5,12%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	-72	
25 000	15.09.2014	stały 5,085%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	-832	76
25 000	18.03.2008	stały 5,56%	WIBOR O/N	co trzy m-ce	co trzy m-ce	2	
50 000	09.07.2013	stały 5,675%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-531	150
50 000	09.01.2008	stały 4,90%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	8	
50 000	09.07.2014	stały 5,67%	WIBOR 6M	raz w roku	co pół roku	-532	136
50 000	09.01.2008	stały 4,90%	WIBOR O/N	co pół roku	co pół roku	8	
50 000	14.12.2009	stały 4,78%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	-1 294	77
50 000	13.03.2008	stały 5,48%	WIBOR O/N	co trzy m-ce	co trzy m-ce	2	
100 000	02.01.2008	stały 4,99%	WIBOR O/N	co trzy m-ce	co trzy m-ce	30	0
Razem						-6 844	2 122

Aktywa zabezpieczane – portfel kredytów hipotecznych o wartości 570 000 tys. zł.

Transakcje IRS zabezpieczające przepływy pieniężne

Nominał	Data zapadalności	Oprocentowanie		Płatność kuponu odsetkowego		Wycena bilansowa z odsetkami	Wycena ujęta w rachunku zysków i strat (odsetki ujmowane w wyniku z tytułu odsetek)
		Kupon otrzymany	Kupon płacony	Kupon otrzymany	Kupon płacony		
100 000	09.07.2012	stały 5,6975%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	261	178
100 000	13.08.2012	stały 5,615%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	-152	176
50 000	13.08.2012	stały 5,615%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	-76	88
120 000	10.09.2011	stały 5,65%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	1	297
20 000	10.09.2011	stały 5,65%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	0	50
150 000	09.11.2012	stały 5,75%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	-1 476	288
30 000	17.12.2014	stały 5,90%	WIBOR 3M	raz w roku	co trzy m-ce	-29	0
570 000					Razem	-1 471	1 077

Aktywa finansowe objęte rachunkowością zabezpieczeń wartości godziwej

- obligacje

Aktywa zabezpieczane - obligacje z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży

Nominał obligacji	Data zapadalności	Oprocentowanie	Płatność kuponu odsetkowego	Wycena za 2007 rok ujęta w rachunku zysków i strat
25 389	24.10.2013	stałe 5%	raz w roku	-1 136

Transakcje IRS zabezpieczające wartość godziwą obligacji

Nominał	Data zapadalności	Oprocentowanie		Płatność kuponu odsetkowego		Wycena bilansowa z odsetkami	Wycena ujęta w rachunku zysków i strat (odsetki ujmowane w wyniku z tytułu odsetek)
		Kupon otrzymany	Kupon płacony	Kupon otrzymany	Kupon płacony		
26 000	03.10.2013	WIBOR 3M	stały 4,595%	co 3 miesiące	raz w roku	1 709	1 668
					Razem	1 709	1 668

W przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych kwota ujęta w kapitale własnym w 2008 roku wyniosła 108 229 tys. zł, natomiast kwota usunięta z kapitału własnego i ujęta w rachunku wyników (część nieefektywna) 336 tys. zł. Na koniec 2007 roku kwota ujęta w kapitale własnym wyniosła -44 108 tys. zł, natomiast kwota usunięta z kapitału własnego i ujęta w rachunku wyników (część nieefektywna) 3 662 tys. zł.

Podsumowanie wycen instrumentów pochodnych zabezpieczających

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Razem wyceny dodatnie (z odsetkami)	166 954	34 025
Razem wyceny ujemne (z odsetkami)	-1 708	-44 178

34. Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
W podmiotach sektora finansowego	2 654	2 643
W podmiotach sektora niefinansowego	63 421	71 233
Razem	66 075	73 876

35. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Środki trwałe, w tym:	344 560	280 567
- grunty	23 045	6 886
- budynki i lokale	163 083	139 974
- urządzenia techniczne i maszyny	85 885	58 132
- środki transportu	155	271
- inne środki trwałe	72 392	75 304
Środki trwałe w budowie	53 641	62 871
Razem	398 201	343 438

Zmiana stanu środków trwałych**Za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31.12.2008 roku**

	Grunty	Budynki i lokale	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Środki trwałe razem
a) wartość brutto środków trwałych na 01.01.2008	10 116	199 397	429 542	1 578	160 550	62 871	864 054
b) zwiększenia	16 203	31 474	65 981	0	26 292	595	140 545
- zakupy	16 203	31 474	65 594	0	26 292	595	140 158
- inne zwiększenia	0	0	387	0	0	0	387
c) zmniejszenia	46	2 644	75 082	202	19 290	9 825	107 089
- sprzedaż	0	2 644	1 107	15	0	0	3 766
- likwidacja	0	0	68 839	184	19 280	0	88 303
- inne zmniejszenia	46	0	5 136	3	10	9 825	15 020
d) wartość brutto środków trwałych na 31.12.2008	26 273	228 227	420 441	1 376	167 552	53 641	897 510
e) skumulowana amortyzacja środków trwałych na 01.01.2008	195	42 067	370 421	1 086	84 450	0	498 219
f) wartość netto środków trwałych na początek okresu 01.01.2008	6 886	139 974	58 132	271	75 304	62 871	343 438
g) zmiany umorzenia	-2	5 721	-36 724	-19	9 919	0	-21 105
- amortyzacja	0	6 345	37 769	116	19 061	0	63 291
- sprzedaż	-2	-624	-1 172	-4	0	0	-1 802
- likwidacja	0	0	-68 534	-18	-9 142	0	-77 694
- inne zmiany	0	0	-4 787	-113	0	0	-4 900
h) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31.12.2008	193	47 788	333 697	1 067	94 369	0	477 114
i) odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2008	3 035	17 356	989	221	796	0	22 397
- zmniejszenia	0	0	130	67	5	0	202
j) odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2008	3 035	17 356	859	154	791	0	22 195
Wartość netto środków trwałych na 31.12.2008	23 045	163 083	85 885	155	72 392	53 641	398 201

Za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31.12.2007 roku (dane porównywalne)

	Grunty	Budynki i lokale	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Środki trwałe razem
a) Wartość brutto środków trwałych na 01.01.2007	7 371	200 409	438 867	14 344	136 525	49 552	847 068
b) zwiększenia	2 908	3 574	43 822	58	26 676	16 541	93 579
- zakupy	0	1 599	43 395	58	26 676	7 541	79 269
- inne zwiększenia	2 908	1 975	427	0	0	9 000	14 310
c) zmniejszenia	163	4 586	53 147	12 824	2 651	3 222	76 593
- sprzedaż	163	4 548	4 539	1 351	345	0	10 946
- likwidacja	0	6	48 608	0	1 797	0	50 411
- inne zmniejszenia	0	32	0	11 473	509	3 222	15 236
d) wartość brutto środków trwałych na 31.12.2007	10 116	199 397	429 542	1 578	160 550	62 871	864 054
e) skumulowana amortyzacja środków trwałych na 01.01.2007	203	39 076	389 766	4 639	69 384	0	503 068
f) Wartość netto środków trwałych na 01.01.2007	6 973	145 486	47 526	9 465	66 048	49 552	325 050
g) zmiany umorzenia	-8	2 991	-19 345	-3 553	15 066	0	-4 849
- amortyzacja	0	4 558	33 557	164	16 518	0	54 797
- sprzedaż	-8	-1 567	-4 512	-1 265	-43	0	-7 395
- likwidacja	0	0	-48 239	0	-1 292	0	-49 531
- inne zmiany	0	0	-151	-2 452	-117	0	-2 720
h) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31.12.2007	195	42 067	370 421	1 086	84 450	0	498 219
i) odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2007	195	15 847	1 575	240	1 093	0	18 950
- zwiększenia	2 840	1 540	0	14	0	0	4 394
- zmniejszenia	0	31	586	33	297	0	947
j) odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2007	3 035	17 356	989	221	796	0	22 397
Wartość netto środków trwałych na 31.12.2007	6 886	139 974	58 132	271	75 304	62 871	343 438

36. Wartości niematerialne

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	39 440	40 903
- oprogramowanie komputerowe	39 440	40 903
Inne wartości niematerialne	18 414	24 522
Razem	57 854	65 425

37. Zmiana stanu wartości niematerialnych*Za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31.12.2008 roku*

	Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	w tym: oprogramo- wanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na 01.01.2008	269 604	269 604	35 083	304 687
b) zwiększenia	20 412	20 412	1 093	21 505
- zakupy	20 412	20 412	1 093	21 505
c) zmniejszenia	10 439	10 439	4 204	14 643
- likwidacja	10 062	10 062	0	10 062
- inne zmniejszenia	377	377	4 204	4 581
d) wartość brutto wartości niematerialnych na 31.12.2008	279 577	279 577	31 972	311 549
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 01.01.2008	224 175	224 175	6 278	230 453
f) wartość netto wartości niematerialnych na 01.01.2008	40 903	40 903	24 522	65 425
g) amortyzacja za okres	12 095	12 095	58	12 153
- amortyzacja	21 649	21 649	58	21 707
- likwidacja	-9 403	-9 403	0	-9 403
- inne zmiany	-151	-151	0	-151
h) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu 31.12.2008	236 270	236 270	6 336	242 606
i) odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2008	4 526	4 526	4 283	8 809
- zwiększenia	0	0	2 939	2 939
- zmniejszenia	659	659	0	659
j) odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2008	3 867	3 867	7 222	11 089
Wartość netto wartości niematerialnych na 31.12.2008	39 440	39 440	18 414	57 854

Za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31.12.2007 roku (dane porównywalne)

	Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	w tym: oprogramo- wanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na 01.01.2007	257 933	257 933	32 339	290 272
b) zwiększenia	17 782	17 782	10 830	28 612
- zakupy	11 611	11 611	10 779	22 390
- inne zwiększenia	6 171	6 171	51	6 222
c) zmniejszenia	6 111	6 111	8 086	14 197
- likwidacja	5 540	5 540	1 915	7 455
- inne zmniejszenia	571	571	6 171	6 742
d) wartość brutto wartości niematerialnych na 31.12.2007	269 604	269 604	35 083	304 687
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 01.01.2007	193 383	193 383	7 899	201 282
f) wartość netto wartości niematerialnych na 01.01.2007	59 954	59 954	24 440	84 394
g) amortyzacja za okres	30 792	30 792	-1 621	29 171
- amortyzacja	36 179	36 179	294	36 473
- likwidacja	-5 538	-5 538	-1 915	-7 453
- inne zmiany	151	151	0	151
h) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31.12.2007	224 175	224 175	6 278	230 453
i) odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2007	4 596	4 596	0	4 596
- zwiększenia	501	501	4 283	4 784
- zmniejszenia	571	571	0	571
j) odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2007	4 526	4 526	4 283	8 809
Wartość netto wartości niematerialnych na 31.12.2007	40 903	40 903	24 522	65 425

38. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży brutto	0	767
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży netto	0	767

39. Inne aktywa

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Zapasy	89	0
Dłużnicy różni* (w tym):	63 295	60 033
- dłużnicy różni brutto	70 309	75 934
- odpisy na utratę wartości	-7 014	-15 901
Rozliczenia międzyokresowe	16 366	14 743
Pozostałe aktywa w tym:	31	208
- aktywa przejęte za długi brutto	49	1 057
- odpisy na aktywa przejęte za długi	-18	-849
Razem	79 781	74 984

*Pozycja obejmuje należności z tytułu sprzedaży majątku finansowego i trwałego, kaucji zwrotnych wpłaconych przez Bank zgodnie z warunkami umów leasingu operacyjnego nieruchomości użytkowanych przez Bank, rozliczenia z tytułu kart płatniczych, należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych.

40. Zobowiązania wobec Banku Centralnego**Struktura rodzajowa**

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Kredyt lombardowy	0	1 100 000
Operacje otwartego rynku	1 112 131	0
Inne zobowiązania	1 144	1 661
Razem	1 113 275	1 101 661

Struktura terminowa

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	194 067	1 101 661
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	918 083	0
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	0	0
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1 125	0
Razem	1 113 275	1 101 661

41. Zobowiązania wobec banków

Struktura rodzajowa

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Rachunki bieżące	1 271 449	28 114
Depozyty terminowe	4 087 081	2 517 509
Kredyty i pożyczki otrzymane	6 553 261	2 720 710
Inne zobowiązania	3 222	5 116
Razem	11 915 013	5 271 449

Zobowiązania wobec banków (wg terminów wymagalności na dzień bilansowy)

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	2 499 844	2 362 562
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 844 149	130 793
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	0	56 782
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1 017 759	602
- powyżej 1 roku do 3 lat	4 504 895	865 715
- powyżej 3 lat	2 048 366	1 854 995
Razem	11 915 013	5 271 449

42. Zobowiązania wobec klientów

Struktura rodzajowa

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Rachunki bieżące	11 229 309	10 864 712
Depozyty terminowe	9 113 698	6 201 694
Kredyty i pożyczki otrzymane	149	0
Inne zobowiązania	212 153	114 325
Razem	20 555 309	17 180 731

Struktura terminowa (wg terminów wymagalności na dzień bilansowy)

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	14 514 908	14 677 673
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 419 764	1 229 987
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 476 417	541 260
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	716 340	417 963
- powyżej 1 roku do 3 lat	194 506	21 806
- powyżej 3 do 5 lat	215 187	262 602
- powyżej 5 do 10 lat	17 327	28 597
- powyżej 10 do 20 lat	860	843
Razem	20 555 309	17 180 731

Struktura zobowiązań w podziale na typy klientów

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Osoby fizyczne*	10 375 169	10 298 896
- w rachunku bieżącym	6 797 580	7 039 089
- depozyty terminowe	3 403 116	3 154 154
- pozostałe	174 473	105 653
Klienci korporacyjni	7 756 748	4 824 646
- w rachunku bieżącym	2 394 394	2 487 847
- depozyty terminowe	5 324 525	2 328 127
- kredyty i pożyczki	149	0
- pozostałe	37 680	8 672
Budżet	2 423 392	2 057 189
- w rachunku bieżącym	2 037 335	1 337 776
- depozyty terminowe	386 057	719 413
Razem	20 555 309	17 180 731

*Pozycja zawiera: zobowiązania wobec osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

43. Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	8 991	50 126
Razem	8 991	50 126

Cena odkupu papierów wartościowych jest ustalona lub równa cenie sprzedaży powiększonej o koszt finansowania. W przypadku niewywiązania się banku ze zobowiązania papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji pozostają w posiadaniu klienta banku.

44. Rezerwy

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Rezerwa na świadczenie pracownicze	1 691	702
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	16 069	15 009
Rezerwa restrukturyzacyjna	419	5 256
Rezerwa na sprawy sporne	12 200	84 757
Razem	30 379	105 724

Opis spraw spornych o najwyższej wartości przedmiotu sporu znajduje się w punkcie 68 poniżej.

Rezerwa restrukturyzacyjna obejmuje koszty restrukturyzacji zatrudnienia i majątku trwałego jakie będą poniesione przy realizacji kolejnego etapu przebudowy struktur Banku wynikającej ze wdrażanej strategii Banku.

Na pozycję „rezerwy na świadczenia pracownicze” składają się rezerwy na świadczenia emerytalne.

Zmiana stanu rezerw

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Stan na początek okresu	105 724	98 775
- rezerwa na świadczenie pracownicze	702	933
- rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	15 009	17 594
- rezerwa restrukturyzacyjna	5 256	10 988
- rezerwa na sprawy sporne	84 757	69 260
a) utworzenie	85 760	110 640
- rezerwa na świadczenie pracownicze	1 226	0
- rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	72 731	79 883
- rezerwa restrukturyzacyjna	0	2 780
- rezerwa na sprawy sporne	11 803	27 977
b) wykorzystanie	-11 431	-12 920
- rezerwa na świadczenie pracownicze	-237	-231
- rezerwa restrukturyzacyjna	-3 200	-8 502
- rezerwa na sprawy sporne	-7 994	-4 187
c) rozwiązanie	-149 942	-90 745
- rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	-71 939	-84 993
- rezerwa restrukturyzacyjna	-1 637	-10
- rezerwa na sprawy sporne	*)-76 366	-5 742
d) inne zmiany wartości	268	-26
- rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	268	2 525
- rezerwa na sprawy sporne	0	-2 551
Stan rezerw na koniec okresu (wg tytułów)	30 379	105 724
- rezerwa na świadczenie pracownicze	1 691	702
- rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	16 069	15 009
- rezerwa restrukturyzacyjna	419	5 256
- rezerwa na sprawy sporne	12 200	84 757
Stan na koniec okresu	30 379	105 724

*)Rozwiązanie rezerw na sprawy sporne w związku z korzystnymi dla Banku wyrokami sądowymi i rokowaniami co do zakończenia toczących się postępowań. Opis spraw spornych zamieszczono w notce 68.

45. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Rozrachunki publiczno-prawne	18 171	17 675
Wierzyciele różni	52 709	72 907
Koszty i przychody rozliczane w czasie, w tym:	105 403	91 858
przychody pobierane z góry	18 533	10 551
koszty do zapłacenia	33 826	27 571
rezerwa na premie	42 141	43 868
rezerwa na niewykorzystane urlopy	10 903	9 868
Zobowiązania z tytułu leasingu	21 009	40 842
Rozrachunki międzybankowe	22 863	25 934
Razem	220 155	249 216

46. Zobowiązania podporządkowane

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Stan zobowiązań podporządkowanych	279 643	394 235
Razem	279 643	394 235

Stan na 31.12.2008

Nazwa podmiotu	Wartość pożyczki wg walut w tys.		Warunki oprocentowania	Termin wymagalności	Stan zobowiązań podporządkowanych
KBC Bank N.V. O/Dublin	CHF	100 000	3M LIBOR+ 1,6%	15.06.2018	279 643
					279 643

Stan na 31.12.2007 (dane porównywalne)

Nazwa podmiotu	Wartość pożyczki wg walut w tys.		Warunki oprocentowania	Termin wymagalności	Stan zobowiązań podporządkowanych
KBC Bank NV O/Dublin	EUR	110 000	3M EURIBOR +1,20p.p.	25.05.2008	394 235
Razem					394 235

47. Kapitały

Kapitał zakładowy

Według stanu na dzień 31.12.2008 roku kapitał zakładowy Banku wynosił 1 358 294 400 zł i dzielił się na 271 658 880 akcji o wartości nominalnej 5,00 złotych każda akcja. Akcje Banku są akcjami imiennymi i akcjami na okaziciela, nie są akcjami uprzywilejowanymi. Każdej akcji przysługuje prawo 1 głosu podczas Walnego Zgromadzenia Banku. Akcje Banku dopuszczone są do obrotu giełdowego na rynku podstawowym GPW. W trakcie 2008 roku kapitał zakładowy nie ulegał zmianie.

Przedstawiona poniżej charakterystyka akcji imiennych i akcji na okaziciela została sporządzona na dzień 31.12.2008 roku.

Akcje imienne

Akcjonariusze Banku posiadają 66 443 akcji imiennych, co stanowi 0,02% kapitału zakładowego. Zestawienie akcji imiennych na dzień 31.12.2008 roku zostało przedstawione poniżej.

Seria	Liczba akcji
A	2 942
C	1 425
F	5 792
P	29 621
S1	26 663
Razem	66 443

Akcje serii A, C i F zostały dopuszczone do obrotu giełdowego pod warunkiem zamiany ich na akcje na okaziciela, natomiast akcje serii P i S1 mogą być dopuszczone do obrotu giełdowego po otrzymaniu odpowiednich zezwoleń.

Akcje na okaziciela

Akcjonariusze Banku posiadają 271 592 437 akcji na okaziciela co stanowi 99,98% kapitału zakładowego. Akcjami na okaziciela pierwotnie było 264 204 350 akcji. Dodatkowo w wyniku zamiany akcji imiennych, akcjami na okaziciela są 7 388 087 akcji. Zestawienie akcji na okaziciela na dzień 31.12.2008 roku zostało przedstawione poniżej.

Akcje na okaziciela (pierwotne)		Powstałe w wyniku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela	
Seria	Liczba akcji	Seria	Liczba akcji
B	2 500 000	A	2 497 058
D	100 000	C	98 575
E	1 580 425	F	308 923
G	480 000	P	3 660 061
H	3 777 350	S1	823 470
I	5 600 000		
J	4 400 000		
K	2 278 814		
L	2 000 000		
M	10 000 000		
N	847 000		
O	25 000 000		
R	32 583 993		
T	49 301 056		
U	63 387 072		
W	60 368 640		
Razem	264 204 350	Razem	7 388 087
Razem akcje na okaziciela			271 592 437

W poniższej tabeli zaprezentowano wykaz Akcjonariuszy Kredyt Banku S.A. posiadających powyżej 5% ogólnej liczby głosów na WZ Kredyt Banku S.A. według stanu na dzień 31.12.2008 roku.

Nazwa akcjonariusza	Zakres działalności	Liczba akcji i głosów na WZ	Udział w głosach i kapitale (w %)
KBC Bank N.V.*	Bankowość	217 327 103	80,00
KBC Securities – podmiot powiązany KBC Bank N.V. *	Biuro maklerskie	6 890 966**	2,54
Sofina SA	firma inwestycyjna	15 014 772	5,53

*/ Uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego Nr 81/KNB/01 z dnia 17 września 2001 roku KBC Bank N.V. Wraz z podmiotami zależnymi, ma prawo do wykonywania nie więcej niż 75% głosów na Walnym Zgromadzeniu Kredyt Banku S.A..

**/Informacja z KBC Securities N.V. z dnia 6 maja 2008 roku.

W dniu 18 grudnia 2007 roku Zarząd Kredyt Banku S.A. otrzymał informację z firmy Pionier Pekso Investment Management S.A. (PPIM z siedzibą w Warszawie), że w dniu 17 grudnia 2007 roku, PPIM przekroczył poziom 5% całkowitej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Kredyt Banku S.A. w zakresie instrumentów finansowych wchodzących w skład portfeli zarządzanych w ramach wykonywania przez PPIM usługi zarządzania portfelem maklerskich instrumentów finansowych na zlecenie oraz wykonując umowę świadczenia usług w zakresie zarządzania portfelem maklerskich instrumentów finansowych na zlecenie, zawarła między Pioneer Pekao Towarzystwem Funduszy Inwestycyjnych S.A. a PPIM.

Kapitał zapasowy

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Z odpisu z zysku z lat ubiegłych	580 974	381 718
Kapitał zapasowy razem	580 974	381 718

Zysk netto Banku za rok obrotowy 2007, który wyniósł 400 519 095, 19 zł został przeznaczony na:

- odpis na fundusz ogólnego ryzyka w wysokości 60 000 000, 00 zł;
- wypłatę dywidendy w wysokości 141 262 617, 60 zł;
- kapitał zapasowy Banku w wysokości 199 256 477, 59 zł.

Kapitał z aktualizacji wyceny

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	12 345	-67 724
Z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	108 566	-40 446
Podatek odroczony od pozycji ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny	-22 973	20 553
Kapitał z aktualizacji wyceny razem	97 938	-87 617

Kapitał rezerwowy

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku	240 942	180 942
Kapitał rezerwowy razem	240 942	180 942

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony jest z zysku po opodatkowaniu zgodnie z przepisami ustawy Prawo Bankowe.

48. Zobowiązania warunkowe udzielone**Według rodzaju**

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Dotyczące finansowania	5 401 454	4 410 804
- niewykorzystane linie kredytowe	2 781 620	2 459 150
- niewykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	1 692 316	1 374 983
- limity na kartach kredytowych	820 129	343 645
- otwarte akredytywy importowe	107 389	73 026
- lokaty do wydania	0	160 000
Gwarancyjne	1 820 606	1 619 289
- gwarancje udzielone	1 819 414	1 617 741
- akredytywy eksportowe	1 192	1 548
Razem	7 222 060	6 030 093

Dotyczące finansowania według terminów zapadalności

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	818 777	380 148
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	224 627	181 268
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	302 207	228 173
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1 391 025	996 224
- powyżej 1 roku do 3 lat	760 264	794 089
- powyżej 3 do 5 lat	268 740	456 545
- powyżej 5 lat	1 635 814	1 374 357
Razem	5 401 454	4 410 804

Gwarancyjne według terminów zapadalności

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 miesiąca	52 612	91 574
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	65 566	54 380
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	57 834	110 315
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	274 220	159 764
- powyżej 1 roku do 3 lat	466 750	399 811
- powyżej 3 do 5 lat	245 491	461 233
- powyżej 5 lat	658 133	342 212
Razem	1 820 606	1 619 289

Najistotniejsze pozycje w ramach zobowiązań warunkowych wynikających z wystawionych na rzecz klientów gwarancji dotyczą gwarancji dobrego wykonania kontraktów oraz gwarancji spłaty należności. Bank oferuje swoim klientom gwarancje jako standardowy produkt w ramach oferty kredytowej skierowanej przede wszystkim do segmentu klientów korporacyjnych. Przychody prowizyjne otrzymywane z tytułu wystawianych gwarancji rozliczane są do przychodów prowizyjnych w rachunku zysków i strat liniowo przez okres trwania gwarancji.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku udzielone gwarancje oraz bezwarunkowe zobowiązania dotyczące finansowania traktowane są, jako element zaangażowania obciążonego ryzykiem kredytowym. Ocena ryzyka wynikającego z udzielonych gwarancji stanowi element procesu oceny ryzyka kredytowego wynikającego z innych produktów kredytowych posiadanych przez danych klientów, tzn. wszystkie produkty kredytowe, łącznie z gwarancjami, udzielone konkretnym kredytobiorcom analizowane są równolegle zarówno pod kątem oceny przesłanek utraty wartości, jak i pomiaru odpisów aktualizujących wartość.

Na dzień 31.12.2008 roku oszacowana kwota rezerw na udzielone zobowiązania gwarancyjne i bezwarunkowe zobowiązania dotyczące finansowania wyniosła 16 069 tys. zł. Powyższa kwota jest zaprezentowana w notcie 44, jako pozycja „rezerwy na zobowiązania pozabilansowe”.

49. Współczynnik wypłacalności

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Kwota wymogu kapitałowego, w tym:	2 406 558	1 703 523
- ryzyko kredytowe	2 185 346	1 636 655
- ryzyko rynkowe	44 308	51 246
- ryzyko operacyjne	176 904	0
- ryzyko inne*	0	15 622
Fundusze własne, kapitał krótkoterminowy i kapitał mniejszości	2 685 077	2 050 598
- kapitał akcyjny	1 358 294	1 358 294
- kapitał zapasowy	580 974	381 718
- kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny zaliczany do funduszy własnych	-6 121	-56 148
- pozostałe kapitały rezerwowe	240 942	180 942
- zobowiązania podporządkowane zaliczane do funduszy własnych	280 140	78 804
- akcje i udziały w podmiotach finansowych	-10 139	-10 139
- wartości niematerialne **	-57 854	-64 645
- kapitał krótkoterminowy	145 731	66 868
- zysk netto uwzględniony do wyliczenia współczynnika wypłacalności	153 110	114 904
Współczynnik wypłacalności	8,93	9,63

* Zgodnie z nowymi regulacjami od 2008 roku ujmowane w ryzyku kredytowym (patrz nota 70.3.1.5. - Wymogi kapitałowe, ryzyko rozliczenia dostawy i kontrahenta)

** Z wyłączeniem wartości niematerialnych używanych na podstawie umów leasingu finansowego

Współczynnik wypłacalności był wyliczany zgodnie z regulacjami Narodowego Banku Polskiego obowiązującymi odpowiednio na dzień 31.12.2008 roku oraz 31.12.2007 roku.

Wyliczenie wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego:

	rok	
Wynik*	2005	1 122 569
Wynik*	2006	1 118 032
Wynik*	2007	1 297 488
współczynnik		15%
Narzut Kapitałowy	2005	168 385
Narzut Kapitałowy	2006	167 705
Narzut Kapitałowy	2007	194 623
Wymóg		176 904

* obliczony zgodnie z załącznikiem nr 14 do uchwały nr 1/2007 KNB z dnia 13.03.2007 roku

Rok 2008 to okres, w którym po raz pierwszy obowiązywały nowe zasady w zakresie współczynnika wypłacalności (znane jako Bazylea II). Współczynnik wypłacalności Banku liczono według metody standardowej. Zastosowanie nowych przepisów nie miało istotnego wpływu na wartość współczynnika wypłacalności.

50. Miary ryzyka będące podstawą wyliczania określonego w Prawie Bankowym wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

Stan na 31.12.2008

Instrumenty bilansowe

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Wartość ważona ryzykiem
Portfel bankowy		
Kasa	649 284	0
Należności	27 442 968	21 551 847
Należności od banków (w tym NBP)	517 270	170 973
Należności od klientów	26 925 698	21 380 874
Osoby fizyczne*	17 970 866	13 359 784
- kredyty w rachunku bieżącym	625 521	516 820
- skupione wierzytelności	4 331	4 325
- kredyty terminowe	895 527	763 822
- kredyty gotówkowe i ratalne	3 627 195	2 724 925
- kredyty mieszkaniowe	12 801 969	9 333 569
- zrealizowane gwarancje	551	551
- pozostałe należności	15 772	15 772
Klienci korporacyjni	8 606 216	7 935 854
- kredyty w rachunku bieżącym	1 839 291	1 811 835
- kredyty terminowe	6 715 546	6 072 368
- skupione wierzytelności	47 031	47 031
- zrealizowane gwarancje	3 682	3 682
- pozostałe należności	666	938
Budżet	348 616	85 236
- kredyty w rachunku bieżącym	4 398	2 206
- kredyty terminowe	344 218	83 030
Dłużne papiery wartościowe	6 371 892	206 462
Pozostałe papiery wartościowe, udziały	235 091	133 122
Aktywa trwałe	398 201	398 201
Wartości niematerialne (w tym wartość firmy)	57 854	0
Pozostałe	124 290	79 780
Razem portfel bankowy	35 279 580	22 369 412
Portfel handlowy	3 341 542	1 524
Ogółem instrumenty bilansowe	38 621 122	22 370 936

* Pozycja zawiera: należności od osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

Instrumenty pozabilansowe wchodzące w skład księgi bankowej

Typ instrumentu	Nominał	Ekwiwalent bilansowy	Wartość ważona ryzykiem
Instrumenty stóp procentowych	4 233 600	15 863	5 895
Instrumenty walutowe	4 211	42	42
Instrumenty pochodne razem	4 237 811	15 905	5 937

Pozostałe pozabilansowe – portfel bankowy

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Równoważnik kredytowy	Wartość ważona ryzykiem
Linie kredytowe	5 286 221	2 467 449	2 092 218
Gwarancje udzielone	1 811 942	1 575 910	1 527 401
Akredytywy	108 694	54 347	54 069
Razem	7 206 857	4 097 706	3 673 688

	Wartość ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Łącznie narażenie na ryzyko kredytowe (portfel bankowy)	26 049 037	2 083 923

Stan na 31.12.2007 (dane porównywalne)**Instrumenty bilansowe**

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Wartość ważona ryzykiem
Portfel bankowy		
Kasa	505 214	0
Należności	19 458 875	16 481 298
Należności od banków (w tym NBP)	2 560 547	488 118
Należności od klientów	16 898 328	15 993 180
Osoby fizyczne*	9 342 807	8 920 071
- kredyty w rachunku bieżącym	523 981	513 680
- skupione wierzytelności	707	691
- kredyty terminowe	938 817	891 321
- kredyty gotówkowe i ratalne	2 059 643	2 057 760
- kredyty mieszkaniowe	5 808 913	5 445 873
- pozostałe należności	10 746	10 746
Klienci korporacyjni	7 149 374	6 999 409
- kredyty w rachunku bieżącym	1 574 485	1 547 821
- kredyty terminowe	5 539 242	5 416 023
- skupione wierzytelności	25 804	25 722
- zrealizowane gwarancje	1 368	1 368
- pozostałe należności	8 475	8 475
Budżet	406 148	73 700
- kredyty w rachunku bieżącym	932	190
- kredyty terminowe	405 216	73 510
Dłużne papiery wartościowe	5 582 984	487 878
Pozostałe papiery wartościowe, udziały	75 714	73 135
Aktywa trwałe	344 205	344 205
Wartości niematerialne (w tym wartość firmy)	65 425	781
Pozostałe	238 777	37 597
Razem portfel bankowy	26 271 194	17 424 894
Portfel handlowy	797 310	276
Ogółem instrumenty bilansowe	27 068 504	17 425 170

* Pozycja zawiera: należności od osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

Instrumenty pozabilansowe wchodzące w skład księgi bankowej

Typ instrumentu	Nominał	Ekwiwalent bilansowy	Wartość ważona ryzykiem
Instrumenty stóp procentowych	3 393 600	24 880	4 976
Instrumenty walutowe	8 733	87	44
Instrumenty pochodne razem	3 402 333	24 967	5 020

Pozostałe pozabilansowe – portfel bankowy

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Równoważnik kredytowy	Wartość ważona ryzykiem
Linie kredytowe	4 169 140	1 655 005	1 578 790
Gwarancje udzielone	1 611 370	1 357 974	1 343 431
Akredytywy	74 574	74 574	74 057
Inne	160 000	160 000	32 000
Razem	6 015 084	3 247 553	3 028 278

	Wartość ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Łącznie narażenie na ryzyko kredytowe (portfel bankowy)	20 458 192	1 636 655

51. Działalność zaniechana

Bank nie prowadził działalności, która została zaniechana w 2008 roku.

52. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Bank tworzy taki Fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Bank skompensował aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Banku.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Pożyczki udzielone pracownikom	9 314	5 090
Środki zdeponowane na rachunku ZFŚS powadzonym w I oddziale KB	4 526	8 506
Zobowiązania z tytułu Funduszu	13 840	13 596
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	3 800	2 600

53. Świadczenia pracownicze

53.1. Program akcji pracowniczych

W Banku nie występują programy akcji pracowniczych.

53.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Bank wypłaca pracownikom przechodzącym na emeryturę odprawy emerytalne w wysokości określonej przez Kodeks pracy. Na dzień bilansowy tworzona jest rezerwa w oparciu o szacunek niezależnego aktuarium.

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Stan na początek okresu	702	933
Utworzenie rezerwy	1 226	0
Koszty wypłaconych świadczeń	-237	-231
Razem	1 691	702

53.3. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Stan na początek okresu	3 200	8 059
Utworzenie	0	2 555
Wykorzystanie	-3 200	-7 414
Stan na koniec okresu *	0	3 200

*stan rezerw restrukturyzacyjnych wykazanych w notcie 44 zawiera rezerwy dotyczące restrukturyzacji sieci w kwocie 419 tys. za 2008 rok oraz 2 056 tys. PLN za 2007 rok.

54. Wzajemne transakcje z podmiotami powiązаныmi

W dniu 7 lutego 2008 roku Kredyt Bank S.A. zawarł z Kredietbank S.A. Luxembourgeoise (po zmianie nazwy: KBL European Private Bankers S.A.) umowę wielowalutowego kredytu do kwoty stanowiącej równowartość 200 milionów EUR (tj. 719 580 000 PLN wg średniego kursu NBP z dnia 7 lutego 2008 roku). Umowę zawarto na warunkach rynkowych z terminem spłaty 2 lata i jeden dzień. Ciągnięcia w ramach kredytu mogą być dokonywane w CHF lub PLN. Oprocentowanie oparte jest o stawki LIBOR/WIBOR powiększone o marżę. Kwota środków finansowych pozyskanych w oparciu o wyżej wymienioną umowę przekracza 10% kapitałów własnych Banku. Środki finansowe pozyskane z wyżej wymienionego kredytu zostały przeznaczane na finansowanie bieżącej działalności Banku.

W dniu 19 marca 2008 roku Kredyt Bank S.A. zawarł z KBC Bank NV Dublin Branch umowę pożyczki podporządkowanej do kwoty stanowiącej równowartość 100 milionów CHF. Umowę pożyczki podporządkowanej zawarto na warunkach rynkowych z terminem spłaty 10 lat od daty uruchomienia środków. W dniu 3 czerwca 2008 r. Bank otrzymał decyzję Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 26 maja 2008 r. o wyrażeniu zgody na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku środków pieniężnych w kwocie 100 000 000 CHF (tj. 210 520 000 PLN wg średniego kursu NBP z dnia 26 maja 2008 r.).

W dniu 19 czerwca 2008 roku Kredyt Bank S.A. zawarł z KBL European Private Bankers S.A. (przed zmianą nazwy: Kredietbank S.A. Luxembourggeoise) umowę wielowalutowego kredytu do kwoty stanowiącej równowartość 200 milionów EUR (tj. 673 700 000 PLN wg średniego kursu NBP z dnia 19 czerwca 2008 r.). Umowę kredytu zawarto na warunkach rynkowych z terminem spłaty 3 lata. Ciągnięcia w ramach kredytu mogą być dokonywane w EUR, CHF lub PLN. Oprocentowanie oparte jest o stawki LIBOR/WIBOR powiększone o marżę. Kwota środków finansowych pozyskanych w oparciu o wyżej wymienioną umowę kredytu przekracza 10% kapitałów własnych Banku. Środki finansowe pozyskane z wyżej wymienionego kredytu zostały przeznaczane na finansowanie bieżącej działalności Banku.

W dniu 25.08.2008 roku Kredyt Bank S.A. zawarł z KBL European Private Bankers S.A. umowę wielowalutowego kredytu do kwoty stanowiącej równowartość 200 milionów EUR (tj. 662 540 000,00 zł wg średniego kursu NBP z dnia 25.08.2008 roku). Umowę kredytu zawarto na warunkach rynkowych z terminem spłaty 3 lata. Ciągnięcia w ramach kredytu mogą być dokonywane w EUR, CHF lub PLN. Oprocentowanie oparte jest o stawki LIBOR/WIBOR powiększone o marżę. Kwota środków finansowych pozyskanych w oparciu o wyżej wymienioną umowę kredytu przekracza 10% kapitałów własnych Banku. Środki finansowe pozyskane z wyżej wymienionego kredytu zostały przeznaczane na finansowanie bieżącej działalności Banku.

W dniu 20.10.2008 roku została podpisana pomiędzy Kredyt Bankiem S.A. (Bank) a KBL European Private Bankers S.A. umowa kredytu w wysokości 200 milionów EUR (tj. 710 300 000 zł wg średniego kursu NBP z dnia 20.10.2008 roku). Umowę kredytu zawarto na warunkach rynkowych z terminem spłaty 3 lata. Oprocentowanie oparte jest o stawkę LIBOR powiększoną o marżę. Kwota środków finansowych pozyskanych przez Bank w oparciu o wyżej wymienioną umowę kredytu przekracza 10% kapitałów własnych Banku. Środki finansowe pozyskane z wyżej wymienionego kredytu będą przeznaczane na finansowanie bieżącej działalności Banku.

Na podstawie umowy z dnia 20.10.2008 roku Reliz Sp. z o.o. podmiot zależny od Kredyt Banku S.A. przeprowadził emisję obligacji na kwotę 46 milionów złotych. Nabywcą obligacji był Kredyt Bank S.A. Oprocentowanie obligacji oparte było na stawce WIBOR + marża. W dniu 12.01.2009 roku spółka Reliz Sp. z o.o. dokonała wykupu całej puli obligacji własnych będących w posiadaniu Kredyt Banku S.A.

W dniu 17.12.2008 roku pomiędzy Kredyt Bankiem S.A. a KBC Bank NV Oddział w Dublinie została podpisana umowa pożyczki podporządkowanej w wysokości 75 000 000 zł. Umowę pożyczki zawarto na warunkach rynkowych z terminem spłaty 10 lat. Oprocentowanie oparte jest o stawkę WIBOR powiększoną o marżę Banku. Wszystkie środki z pożyczki zostały przeznaczone na utworzenie dodatkowych funduszy uzupełniających. Środki pieniężne związane z niniejszą umową zostały uruchomione w dniu 30.01.2009 roku.

Poza transakcjami przedstawionymi powyżej, w roku 2008 roku nie miały miejsca niestandardowe znaczące transakcje z podmiotami powiązanymi, których łączna wartość w okresie od początku roku

obrotowego stanowiła lub przekroczyła równowartość w złotych kwoty 500 tys. euro, a których charakter i warunki nie wynikały z bieżącej działalności operacyjnej.

Wolumeny transakcji oraz przychody i koszty z nimi związane latami 2008 i 2007, zostały zaprezentowane poniżej.

Stan na 31.12.2008

Aktywa	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem na 31.12.2008
Należności od banków	0	133 134	12 315	145 449
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	46 772	0	0	46 772
Wycena instrumentów pochodnych	0	408 908	25 828	434 736
Należności od klientów	516 399	0	175 000	691 399
Inne aktywa	3 483	2	7 623	11 108
Razem aktywa	566 654	542 044	220 766	1 329 464

* W tym Grupa WARTA

Zobowiązania	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem na 31.12.2008
Zobowiązania wobec banków	0	4 425 478	7 320 840	11 746 318
Wycena instrumentów pochodnych	0	641 476	40 122	681 598
Zobowiązania wobec klientów	279 943	0	2 697 594	2 977 537
Zobowiązania podporządkowane	0	279 643	0	279 643
Pozostałe zobowiązania	22 381	1 439	5 106	28 926
Razem zobowiązania	302 324	5 348 036	10 063 662	15 714 022

* W tym Grupa WARTA

Pozycje pozabilansowe	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem na 31.12.2008
Udzielone zobowiązania dotyczące finansowania	11 805	0	156 040	167 845
Otrzymane zobowiązania dotyczące finansowania	7 000	418 306	300	425 606
Gwarancje udzielone	1 747	47 671	20 365	69 783
Gwarancje otrzymane	0	1 176 891	51 857	1 228 748
Instrumenty pochodne	0	42 742 638	1 777 173	44 519 811
Otrzymane zabezpieczenia	84 022	0	0	84 022
Razem pozycje pozabilansowe	104 574	44 385 506	2 005 735	46 495 815

* W tym Grupa WARTA

Przychody	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem za rok 2008
Przychody z tytułu odsetek	18 784	7 351	23 319	49 454
Przychody z tytułu prowizji	703	86	26 342	27 131
Wynik na działalności handlowej	-586	-185 883	-44 385	-230 854
Pozostałe przychody operacyjne	1 016	123	4 665	5 804
Razem przychody	19 917	-178 323	9 941	-148 465

* W tym Grupa WARTA

Koszty	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem za rok 2008
Koszty odsetek	5 861	177 136	183 568	366 565
Koszty z tytułu prowizji	0	411	-10 510	-10 099
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	23 464	5 213	18 964	47 641
Pozostałe koszty operacyjne	3 257	0	0	3 257
Razem koszty	32 582	182 760	192 022	407 364

* W tym Grupa WARTA

Stan na 31.12.2007 (dane porównywalne)

Aktywa	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem na 31.12.2007
Należności od banków	0	170 059	614 023	784 082
Wycena instrumentów pochodnych	0	66 862	1 052	67 914
Należności od klientów	514 970	0	205 242	720 212
Inne aktywa	5 971	0	10 413	16 384
Razem aktywa	520 941	236 921	830 730	1 588 592

* W tym Grupa WARTA

Zobowiązania	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem na 31.12.2007
Zobowiązania wobec banków	0	3 430 940	938 378	4 369 318
Wycena instrumentów pochodnych	0	85 516	248	85 764
Zobowiązania wobec klientów	92 093	0	90 547	182 640
Zobowiązania podporządkowane	0	393 973	0	393 973
Pozostałe zobowiązania	45 830	807	15	46 652
Razem zobowiązania	137 923	3 911 236	1 029 188	5 078 347

* W tym Grupa WARTA

Pozycje pozabilansowe	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem na 31.12.2007
Udzielone zobowiązania dotyczące finansowania	36 340	0	0	36 340
Gwarancje udzielone	1 613	2 252	15 194	17 446
Gwarancje otrzymane	0	1 230 172	0	1 230 172
Instrumenty pochodne	0	13 854 400	396 925	14 251 325
Otrzymane zabezpieczenia	90 557	0	0	90 557
Razem pozycje pozabilansowe	128 510	15 086 824	412 119	15 625 840

* W tym Grupa WARTA

Przychody	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem za rok 2007
Przychody z tytułu odsetek	12 736	11 854	39 110	63 700
Przychody z tytułu prowizji	739	13	64 141	64 893
Wynik na działalności handlowej	-592	0	0	-592
Pozostałe przychody operacyjne	2 628	31	4 547	7 206
Razem przychody	15 511	11 898	107 798	135 207

* W tym Grupa WARTA

Koszty	Jednostki zależne	Podmiot dominujący KBC Bank NV	Grupa KBC (bez KBC Bank NV)*	Razem za rok 2007
Koszty odsetek	6 130	102 182	24 169	132 481
Koszty z tytułu prowizji	0	48	449	497
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	29 448	1 129	8 707	39 284
Pozostałe koszty operacyjne	573	0	0	573
Razem koszty	36 151	103 359	33 325	172 835

* W tym Grupa WARTA

55. Wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Kredyt Banku S.A.

Zestawienie wypłaconych wynagrodzeń, nagród, premii i innych korzyści osób zarządzających i nadzorujących Bank.

Zarząd Banku	Okres pełnienia funkcji	01.01.2008 – 31.12.2008				
		Płaca zasadnicza	Premia	Inne korzyści	Odprawa	Razem
Maciej Bardan	01.03.2008-31.12.2008	1 007	0	354	0	1 361
Lidia Jabłonowska-Luba	15.04.2008 -31.12.2008	861	0	810	0	1 671
Ronald Richardson	01.01.2008-28.02.2008	260	0	30	3 913	4 203
Krzysztof Kokot	01.01.2008-31.12.2008	1 048	547	83	0	1 678
Bohdan Mierzwiński	-	0	106	0	212	318
Konrad Kozik	-	0	142	33	0	175
Umberto Arts	01.01.2008-31.12.2008	1 505	0	406	0	1 911
Michał Oziembło*	01.01.2008-31.12.2008	86	0	0	0	86
Razem		4 767	795	1 716	4 125	11 403

*) Pan Michał Oziembło otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Żagiel S.A. (spółka zależna), które w 2008 roku wyniosło 789 tys. zł

Zarząd Banku	Okres pełnienia funkcji	01.01.2007 – 31.12.2007				
		Płaca zasadnicza	Premia	Inne korzyści	Odprawa	Razem
Ronald Richardson	01.01.2007-31.12.2007	1 037	99	135	0	1 271
Umberto Arts	01.01.2007-31.12.2007	1 639	0	1 129	0	2 768
Krzysztof Kokot	01.01.2007-31.12.2007	1 008	257	94	0	1 359
Konrad Kozik	01.01.2007-26.04.2007	331	328	16	0	675
Bohdan Mierzwiński	01.01.2007-05.05.2007	314	162	12	2 559	3 047
Michał Oziembło*	01.01.2007-31.12.2007	78	0	0	0	78
Andrzej Witkowski	01.07.2007-31.09.2007	109	0	0	0	109
Razem		4 516	846	1 386	2 559	9 307

*) Pan Michał Oziembło otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Żagiel S.A. (spółka zależna), które w 2007 roku wyniosło 666 tys. zł.

Rada Nadzorcza Banku	Okres pełnienia funkcji	01.01.2008-31.12.2008		
		Płaca zasadnicza	Inne korzyści	Razem
Andrzej Witkowski	01.01.2008-31.12.2008	311	10	321
Adam Noga	01.01.2008-31.12.2008	272	10	282
Francois Gillet	01.01.2008-31.12.2008	234	0	234
John Hollows	01.01.2008-31.12.2008	234	0	234
Feliks Kulikowski	01.01.2008-31.12.2008	234	10	244
Marek Michałowski	01.01.2008-31.12.2008	234	0	234
Luc Philips	01.01.2008-31.12.2008	234	0	234
Jan Vanhevel	01.01.2008-31.12.2008	234	0	234
Krzysztof Trębaczewicz	01.01.2008-31.12.2008	234	10	244
Razem		2 221	40	2 261

Rada Nadzorcza Banku	Okres pełnienia funkcji	01.01.2007-31.12.2007		
		Płaca zasadnicza	Inne korzyści	Razem
Andrzej Witkowski	01.01.2007-31.12.2007	218	0	218
Adam Noga	01.01.2007-31.12.2007	254	0	254
Francois Gillet	01.01.2007-31.12.2007	218	0	218
John Hollows	01.01.2007-31.12.2007	218	0	218
Feliks Kulikowski	01.01.2007-31.12.2007	218	0	218
Marek Michałowski	01.01.2007-31.12.2007	218	0	218
Luc Philips	01.01.2007-31.12.2007	218	0	218
Józef Toczek	01.01.2007-31.03.2007	54	164	218
Jan Vanhevel	01.01.2007-31.12.2007	218	0	218
Krzysztof Trębaczewicz	01.05.2007-31.12.2007	153	0	153
Razem		1 987	164	2 151

Poniżej zamieszczono informację o kwotach wynagrodzeń dla każdej kategorii świadczeń wypłaconych dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku łącznie.

Rodzaj świadczeń	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	9 165	8 725
Świadczenia wypłacane po ustaniu zatrudnienia	288	10
Odprawy	4 211	2 723
Razem	13 664	11 458

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku w 2008 roku i 2007 roku nie pobierali wynagrodzeń z tytułu pełnienia funkcji w spółkach zależnych (z wyjątkiem wiceprezesa Michała Oziębło).

Wszystkie ujawnienia dotyczące Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku zostały przedstawione w niniejszej notce i nie występują żadne inne istotne świadczenia związane z wynagrodzeniami Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

56. Wysokość kredytów i pożyczek udzielonych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku oraz w jednostkach od niego zależnych

Transakcje zawierane z Kadrą Zarządzającą Banku zawierane są w ramach standardowej oferty produktowej.

Na dzień 31.12.2008 roku całkowite zadłużenie z tytułu udzielonych przez Bank kredytów i pożyczek pieniężnych wynosiło:

- dla Członków Zarządu Banku – 1 027 tys. zł;
- dla Członków Rady Nadzorczej Banku – 694 tys. zł;
- dla pracowników Banku – 258 501 tys. zł.

Na dzień 31.12.2007 roku całkowite zadłużenie z tytułu udzielonych przez Bank kredytów i pożyczek pieniężnych wynosiło:

- dla Członków Zarządu Banku – 1 071 tys. zł;
- dla Członków Rady Nadzorczej Banku – 773 tys. zł;
- dla pracowników Banku – 176 628 tys. zł.

Na dzień 31.12.2008 roku całość zadłużenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku jest regulowana terminowo, zadłużenie wymagalne nie występuje. Zadłużenie pracowników obejmuje 1 542 tys. zł należności z przekroczonym terminem spłaty.

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej nie zaciągnęli kredytów i pożyczek w spółkach zależnych.

Wszystkie ujawnienia dotyczące Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku zostały przedstawione w niniejszej nocie i nie występują żadne inne istotne informacje dotyczące wysokości kredytów i pożyczek udzielonych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku oraz jednostkach zależnych.

57. Struktura zatrudnienia

<i>w pełnych etatach</i>	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- centrala	2 100	2 094
- oddziały i filie	3 387	3 346
Razem Bank	5 487	5 440

58. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa**a) Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych**

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Kasa, środki w Banku Centralnym	827 956	611 672
Należności od innych banków (do 3 miesięcy)	133 275	2 078 221
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	961 231	2 689 893

W ramach stanu środków pieniężnych Bank ujmuje rezerwę obowiązkową utrzymywaną przez Bank, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, na rachunku w NBP, oznaczoną jako środki o ograniczonej możliwości dysponowania, które na dzień 31.12.2008 roku wynosiły 789 493 tys. zł, a na dzień 31.12.2007 roku – 635 061 tys. zł.

b) Działalność operacyjna - Niezrealizowane zyski/straty z tytułu różnic kursowych

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Różnice kursowe od inwestycyjnych papierów wartościowych	-51 699	53 159
Różnice kursowe od aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	-8 385	-18 738
Różnice kursowe od inwestycji kapitałowych	-11	5
Różnice kursowe od zobowiązań podporządkowanych	51 473	-27 597
Razem	-8 622	6 829

c) Działalność operacyjna – Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Zmiana stanu utraty wartości należności od banków	1	-493
Zmiana stanu utraty wartości należności od klientów	87 733	-260 893
Zmiana stanu utraty wartości rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych	2 079	7 661
Razem	89 813	-253 725

d) Działalność operacyjna - Odsetki

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych	-207 676	-213 335
Odsetki od kredytów otrzymanych	196 183	54 699
Odsetki od zobowiązań podporządkowanych	13 860	22 440
Razem	2 367	-136 196

e) Działalność operacyjna - Zyski/straty na sprzedaży inwestycji

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Zysk (strata) na sprzedaży inwestycyjnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	-5	0
Zysk (strata) na sprzedaży inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	14 085	-1 682
Wynik na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-777	-3 060
Razem	13 303	-4 742

f) Należności od banków

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Bilansowa zmiana stanu należności od banków netto	2 115 491	-251 551
Zmiana stanu rachunków nostro - środki pieniężne	1 809	-13 042
Zmiana stanu lokat do 3 m-cy - środki pieniężne	-1 946 755	463 248
Utrata wartości	-1	493
Razem	170 544	199 148

g) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz wycena instrumentów pochodnych

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Bilansowa zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	-898 528	164 413
Bilansowa zmiana stanu wyceny instrumentów pochodnych	-1 674 775	-197 668
Różnice kursowe w działalności operacyjnej	8 385	18 738
Razem	-2 564 918	-14 517

h) Działalność operacyjna - zmiana stanu pozostałych aktywów

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Bilansowa zmiana stanu pozostałych aktywów	-4 797	12 632
Zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	767	9 804
Inne zmiany rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	26 208	2 818
Inne zmiany	21 509	-70 735
Razem	43 687	-45 481

i) Zobowiązania wobec banków

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec banków	6 643 564	3 106 623
Zaciągnięcie pożyczki/kredyty w działalności inwestycyjnej	-2 767 133	-1 846 441
Odsetki od otrzymanych kredytów w działalności operacyjnej	-196 183	-54 699
Zapłacone odsetki od kredytów otrzymanych prezentacja w działalności finansowej	174 735	42 927
Razem	3 854 983	1 248 410

j) Zobowiązania wobec klientów

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	3 374 578	1 305 398
Razem	3 374 578	1 305 398

k) Działalność operacyjna - zmiana stanu pozostałych zobowiązań

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Bilansowa zmiana stanu pozostałych zobowiązań	-29 061	-1 891
Splata zobowiązań z tytułu leasingu z działalności finansowej	14 282	26 315
Wycena instrumentów zabezpieczających	-42 470	43 624
Inne zmiany	0	-597
Razem	-57 249	67 451

l) Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Nabycie w działalności inwestycyjnej	-1 107 936	-2 230 188
Zbycie w działalności inwestycyjnej	490 298	2 503 086
Odsetki zrealizowane w działalności inwestycyjnej	191 033	222 736
Zmiany należności z tytułu odsetek w działalności operacyjnej	-207 676	-213 335
Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w działalności operacyjnej	-68 370	88 936
Zmiana stanu aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności w działalności operacyjnej	-5	0
Różnice kursowe w działalności operacyjnej	-51 699	53 159
Bilansowa zmiana stanu	-754 355	424 394

m) Działalność finansowa - inne wydatki finansowe

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Splata odsetek od otrzymanych kredytów	-174 735	-42 927
Splata odsetek od zobowiązań podporządkowanych	-14 460	-22 227
Splata zobowiązań z tytułu leasingu	-14 282	-26 315
Razem	-203 477	-91 469

n) Zobowiązania podporządkowane

	01.01.2008- 31.12.2008	Dane porównywalne 01.01.2007- 31.12.2007
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej	209 580	0
Splata zobowiązań podporządkowanych	-375 045	0
Splata odsetek od zobowiązań podporządkowanych - prezentacja w działalności finansowej	-14 460	-22 227
Naliczone odsetki od zobowiązań podporządkowanych - prezentacja w działalności operacyjnej	13 860	22 440
Różnice kursowe od zobowiązań podporządkowanych - prezentacja w działalności operacyjnej	51 473	-27 597
Bilansowa zmiana stanu	-114 592	-27 384

59. Sprzedaż jednostek podporządkowanych

W 2008 roku tak jak w 2007 roku nie miała miejsca sprzedaż jednostek podporządkowanych.

60. Informacja o aktywach stanowiących zabezpieczenie zobowiązań

Na dzień 31.12.2008 roku aktywa w postaci obligacji skarbowych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań własnych Banku:

- obligacje skarbowe o wartości nominalnej 89 140 tys. zł i wartości bilansowej 93 396 tys. zł stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i były zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych;
- obligacje skarbowe o wartości nominalnej 900 000 tys. zł i wartości bilansowej 943 091 tys. zł przeznaczone na zabezpieczenie możliwości zaciągnięcia kredytu lombardowego w NBP;
- obligacje skarbowe o wartości nominalnej 1 200 000 tys. zł i wartości bilansowej 1 265 807 tys. zł zastawione w związku z operacjami REPO z NBP.
- obligacje skarbowe o wartości nominalnej 8 848 tys. zł i wartości bilansowej 8 942 tys. zł zastawione w związku z operacjami REPO z klientem.

Na dzień 31.12.2007 roku aktywa w postaci obligacji skarbowych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań własnych Banku:

- obligacje skarbowe o wartości nominalnej 42 080 tys. zł i wartości bilansowej 44 061 tys. zł stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i były zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych;
- obligacje skarbowe o wartości nominalnej 1 850 000 tys. zł i wartości bilansowej 2 121 754 tys. zł przeznaczone na zabezpieczenie możliwości zaciągnięcia kredytu lombardowego w NBP;
- obligacje skarbowe o wartości nominalnej 48 620 tys. zł i wartości bilansowej 50 286 tys. zł zastawione w związku z operacjami REPO z klientami.

61. Zmiany w składzie osób zarządzających i nadzorujących Kredyt Banku S.A. w 2008 roku

Na posiedzeniu w dniu 18.12.2007 roku Pan Ronald Richardson, Prezes Zarządu Banku złożył rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu Banku i członkostwa w Zarządzie Banku z dniem 29.02.2008 roku.

Na wyżej wymienionym posiedzeniu Rada Nadzorcza powołała Pana Macieja Bardana na Prezesa Zarządu Kredyt Banku S.A. z dniem 1.03.2008 roku. W dniu 5.09.2008 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła formalną zgodę na objęcie przez Pana Macieja Bardana funkcji Prezesa Zarządu Banku.

Rada Nadzorcza Kredyt Banku S.A., na posiedzeniu w dniu 4.04.2008 roku, na podstawie § 25 ust. 2 Statutu Kredyt Banku S.A. postanowiła, że od dnia 15.04.2008 roku Zarząd Kredyt Banku będzie działał w składzie pięcioosobowym.

Rada Nadzorcza na wyżej wymienionym posiedzeniu powołała, z dniem 15.04.2008 roku w skład Zarządu Kredyt Banku S.A., Panią Lidię Jabłonowską-Lubę na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku odpowiedzialnego za finanse i ryzyko.

Według stanu na dzień 31.12.2008 roku skład Zarządu Kredyt Banku S.A. był następujący:

Pan Maciej Bardan	- Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku,
Pan Umberto Arts	- Wiceprezes Zarządu, Zastępca Dyrektora Generalnego Banku,
Pani Lidia Jabłonowska - Luba	- Wiceprezes Zarządu, Zastępca Dyrektora Generalnego Banku,
Pan Krzysztof Kokot	- Wiceprezes Zarządu, Zastępca Dyrektora Generalnego Banku,
Pan Michał Oziębło	- Wiceprezes Zarządu, Zastępca Dyrektora Generalnego Banku.

W 2008 roku nie miały miejsca żadne zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku.

Według stanu na dzień 31.12.2008 roku skład Rady Nadzorczej Kredyt Banku S.A. był następujący:

Pan Andrzej Witkowski	- Przewodniczący Rady Nadzorczej,
Pan Adam Noga	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
Pan Francois Gillet	- Członek Rady Nadzorczej,
Pan John Hollows	- Członek Rady Nadzorczej,
Pan Feliks Kulikowski	- Członek Rady Nadzorczej,
Pan Marek Michałowski	- Członek Rady Nadzorczej,
Pan Luc Philips	- Członek Rady Nadzorczej,
Pan Jan Vanhevel	- Członek Rady Nadzorczej,
Pan Krzysztof Trębaczewicz	- Członek Rady Nadzorczej.

62. Objasnienia sezonowości lub cykliczności śródrocznej w działalności operacyjnej

Działalność operacyjna Banku nie ma charakteru sezonowego.

63. Opis czynników i zdarzeń o charakterze nietypowym

Zarówno w 2008 roku, jak i w 2007 roku, nie wystąpiły zdarzenia nietypowe (niewynikające z działalności operacyjnej), które miałyby istotny wpływ na strukturę pozycji bilansowych oraz wynik finansowy i nie zostały przedstawione w niniejszym sprawozdaniu.

64. Wyplacone i zaproponowane dywidendy

W dniu 28.05.2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Kredyt Banku S.A. podjęło uchwałę o przeznaczeniu kwoty 141 262 617,60 zł z podziału zysku roku 2007 na wypłatę dywidendy (co stanowiło ok. 35% zysku netto Banku). Kwota dywidendy na jedną akcję wyniosła 0,52 zł brutto. Dniem ustalenia prawa do dywidendy był dzień 3.07.2008 roku. Wypłata dywidendy nastąpiła dnia 18.07.2008 roku.

W 2007 roku (tj. z zysku netto wypracowanego za rok 2006) Bank wypłacił dywidendę w wysokości 0,37 zł brutto na jedną akcję. Łączna kwota dywidendy wyniosła 100 513 785,60 zł, co stanowiło ok. 23% zysku netto Banku.

Ostateczne wnioski co do wypłaty i wysokości dywidendy za 2008 rok czy też rezygnacji z wypłaty przedłożone zostaną Radzie Nadzorczej przez Zarząd Banku przed zwołaniem Walnego Zgromadzenia, które będzie zatwierdzało sprawozdanie finansowe Banku za 2008 rok. Po ich rozpoznaniu Rada Nadzorcza przedłoży swoje stanowisko Walnemu Zgromadzeniu. Uwzględniając sytuację finansową Banku w zakresie adekwatności kapitałowej oraz planów rozwoju działalności bankowej w kolejnych latach, Zarząd Banku zamierza rekomendować rezygnację z wypłaty dywidendy za 2008 rok.

65. Informacje o znaczących wydarzeniach, które nastąpiły po dacie bilansu

W dniu 26.01.2009 roku do Banku wpłynęła decyzja Komisji Nadzoru Finansowego o wyrażeniu zgody na zaliczenie do funduszy uzupełniających Kredyt Banku S.A. środków pieniężnych w kwocie 75 000 000 zł, zgodnie z warunkami umowy pożyczki podporządkowanej zawartej w dniu 17.12.2008 roku pomiędzy Kredyt Bankiem S.A. i KBC Bank NV Oddział w Dublinie. Środki pieniężne związane z ww. umową zostały uruchomione w dniu 30.01.2009 roku.

W dniu 26.01.2009 roku agencja Moody's Investors Service potwierdziła długoterminową ocenę ratingową dla depozytów Kredyt Banku S.A. na poziomie A2 oraz zmieniła perspektywę dla powyższego ratingu długoterminowego ze stabilnej na negatywną. Powyższe decyzje ratingowe zostały podjęte w wyniku decyzji o obniżeniu ratingów KBC Banku – podmiotu dominującego wobec Kredyt Banku S.A. Pozostałe oceny ratingowe Kredyt Banku S.A. przyznane przez Moody's Investors Service pozostają na dotychczasowych poziomach, tj.: ocena krótkoterminowa – Prime-1, ocena siły finansowej – D. Perspektywa dla powyższych ratingów pozostaje stabilna.

Ponadto, w dniu 26.01.2009 roku Bank uzyskał informację o zakończeniu w styczniu 2009 procesu likwidacji spółki zależnej Kredyt International Finance B.V. zarejestrowanej w Holandii i wykreśleniu tej spółki z tamtejszych rejestrów sądowych w dniu 12.01.2009 roku.

W dniu 11.02.2009 roku Bank poinformował, że w związku z pogorszeniem sytuacji gospodarczej oraz koniecznością obniżenia kosztów prowadzonej działalności, Zarząd Banku podjął decyzję o zmniejszeniu zatrudnienia. W Banku planowane jest zmniejszenie zatrudnienia obejmujące do 300 osób w formie zwolnień grupowych. W wyniku konsultacji z Radą Pracowników zostały uzgodnione procedury, warunki, terminy oraz poziom optymalizacji zatrudnienia. Dalsze ograniczenia zatrudnienia zostaną osiągnięte w wyniku naturalnych odejść oraz nieprzedłużania umów na czas określony, w tym w spółkach Grupy Kredyt Banku o około 200 osób. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Bank nie posiada szczegółowego, formalnego planu dotyczącego zwolnień grupowych spełniającego wymogi MSR 37 i w związku z tym Bank nie utworzył rezerwy na koszty restrukturyzacji.

Poza powyższymi, w okresie od daty bilansowej do dnia publikacji niniejszego sprawozdania, nie wystąpiły inne istotne zdarzenia, które powinny zostać ujawnione w sprawozdaniu finansowym.

66. Dane porównywalne

Dane porównywalne zamieszczone w niniejszym sprawozdaniu finansowym za poprzedni okres sprawozdawczy, uwzględniają zmiany prezentacyjne wprowadzone do sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31.12.2008 roku.

Rachunek zysków i strat

	Dane publikowane okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	korekta	Dane porównywalne okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	
Wynik na sprzedaży wierzytelności	52 506	-52 506	brak takiej pozycji	a)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i innych aktywów oraz rezerw	17 789	52 506	70 295	a)

Objaśnienia istotnych reklasyfikacji:

- a) reklasyfikacja wyniku na sprzedaży wierzytelności do pozycji „Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i innych aktywów oraz rezerw”

Zdaniem Zarządu Banku prezentacja wyniku na sprzedaży wierzytelności w ramach „Odpisów netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i innych aktywów oraz rezerw” w sposób bardziej adekwatny odzwierciedla treść ekonomiczną tego typu transakcji.

67. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nieujmowanych w bilansie w wartości godziwej

67.1. Wartość godziwa

Wartość godziwa jest to kwota, za którą składnik aktywów może zostać sprzedany lub wymieniony na inny składnik aktywów lub zobowiązanie może zostać uregulowane w ramach wolnorynkowej transakcji przeprowadzonej pomiędzy stronami dobrze poinformowanymi oraz dobrowolnie zawierającymi transakcję.

Główne kategorie aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w bilansie Banku do wartości godziwej stanowią składniki wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub kosztu historycznego:

- udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności nieprzeznaczone do obrotu;
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności;
- aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży wykazywane w cenie nabycia, w tym inwestycje kapitałowe;
- zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu.

W tabeli poniżej przedstawiono różnice pomiędzy wartością bilansową i szacowaną wartością godziwą aktywów i zobowiązań finansowych Banku, które nie są ujmowane w bilansie Banku według wartości godziwej.

31.12.2008

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Kasa, środki w Banku Centralnym	827 956	827 956
Należności od banków netto	338 598	339 190
Należności od klientów netto	26 925 698	26 249 030
Osoby fizyczne*	17 970 866	17 321 798
- kredyty w rachunku bieżącym	625 521	622 342
- skupione wierzytelności	4 331	4 322
- kredyty terminowe **	895 527	893 544
- kredyty gotówkowe i ratalne	3 627 195	3 626 704
- kredyty mieszkaniowe	12 801 969	12 158 777
- zrealizowane gwarancje	551	337
- pozostałe należności	15 772	15 772
Klienci korporacyjni	8 606 216	8 577 132
- kredyty w rachunku bieżącym	1 839 291	1 835 517
- kredyty terminowe **	6 715 547	6 690 680
- skupione wierzytelności	47 031	47 013
- zrealizowane gwarancje	3 682	3 257
- pozostałe należności	665	665
Budżet	348 616	350 100
- kredyty w rachunku bieżącym	4 398	4 453
- kredyty terminowe	344 218	345 647
Inwestycyjne papiery wartościowe:	2 208 660	2 215 181
- dostępne do sprzedaży	335 776	335 776
- utrzymywane do terminu zapadalności	1 872 884	1 879 405

* Pozycja zawiera: należności od osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

** Pozycja obejmuje głównie: kredyty obrotowe i inwestycyjne

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec banków i Banku Centralnego	13 028 288	13 055 619
Zobowiązania wobec klientów	20 555 309	20 586 560
Pozostałe zobowiązania finansowe ujęte w bilansie według zamortyzowanego kosztu ***	288 634	288 634

***Pozycja zawiera: zobowiązania podporządkowane oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

31.12.2007 (dane porównywalne)

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Kasa, środki w Banku Centralnym	611 672	611 672
Należności od banków netto	2 454 089	2 453 914
Należności od klientów netto	16 898 328	16 896 382
Osoby fizyczne*	9 342 807	9 365 834
- kredyty w rachunku bieżącym	523 981	528 643
- skupione wierzytelności	707	1 493
- kredyty terminowe **	938 817	937 535
- kredyty gotówkowe i ratalne	2 059 643	2 105 720
- kredyty mieszkaniowe	5 808 913	5 781 697
- pozostałe należności	10 746	10 746
Klienci korporacyjni	7 149 373	7 133 528
- kredyty w rachunku bieżącym	1 574 485	1 576 592
- kredyty terminowe **	5 539 241	5 520 200
- skupione wierzytelności	25 804	26 989
- zrealizowane gwarancje	1 368	1 272
- pozostałe należności	8 475	8 475
Budżet	406 148	397 020
- kredyty w rachunku bieżącym	932	933
- kredyty terminowe	405 216	396 087
Inwestycyjne papiery wartościowe:	2 376 710	2 358 260
- dostępne do sprzedaży	331 544	331 544
- utrzymywane do terminu zapadalności	2 045 166	2 026 716

* Pozycja zawiera: należności od osób prywatnych, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

** Pozycja obejmuje głównie: kredyty obrotowe i inwestycyjne

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec banków i Banku Centralnego	6 373 110	6 372 079
Zobowiązania wobec klientów	17 180 731	17 161 291
Pozostałe zobowiązania finansowe ujęte w bilansie według zamortyzowanego kosztu ***	444 361	444 361

***Pozycja zawiera: zobowiązania z tytułu zobowiązań podporządkowane oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

67.2. Należności od banków i należności od klientów

Zgodnie z tym, co zostało zaznaczone w punktach dotyczących przyjętych przez Bank zasad rachunkowości oraz dokonywanych istotnych szacunków księgowych, udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne nieprzeznaczone do obrotu wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metodologii efektywnej stopy z uwzględnieniem utraty wartości mierzonej w oparciu o przyszłe oczekiwane strumienie przepływów pieniężnych (w tym uzyskane w wyniku sprzedaży zabezpieczeń kredytowych) zdyskontowane oryginalną efektywną stopą procentową.

W Polsce nie ma aktywnego rynku, na którym przedmiotem obrotu są kredyty i należności, dlatego nie można w sposób wiarygodny ustalić ceny rynkowej tych składników aktywów. Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej są więc szacunki przeprowadzone w oparciu o modele wyceny bazujące na zdyskontowanych oczekiwanych przepływach pieniężnych z tytułu kapitału i odsetek. Stopa użyta do dyskonta to stopa rynkowa na dany dzień bilansowy powiększona o marżę kredytową oferowaną na rynku dla poszczególnych produktów kredytowych oraz poszczególnych grup/segmentów klientów.

67.3. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz przeznaczone do sprzedaży

Zgodnie z tym, co zostało zaznaczone w sekcji dotyczącej przyjętych przez Bank zasad rachunkowości, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metodologii efektywnej stopy procentowej. W oparciu o tą samą zasadę wyceniane są dłużne papiery wartościowe przeznaczone do sprzedaży, które nie są wyceniane w bilansie do wartości godziwej. Ceny rynkowe papierów wartościowych zastosowane do szacowania wartości godziwej dla obydwu kategorii aktywów nie uwzględniają ewentualnych korekt wynikających z ograniczonej płynności rynku lub kosztów transakcyjnych.

Bank nie posiada istotnego zaangażowania w akcje/udziały spółek, które wykazywane są według historycznego kosztu nabycia. Inwestycje mniejszościowe mają również specyficzny charakter, gdyż są to w głównej mierze udziały objęte za długi kredytobiorców i dlatego też nie ma aktywnego rynku dla tego typu aktywów, zaś czynione wyceny mogą istotnie różnić się od rzeczywistych ofert.

67.4. Pozostałe aktywa finansowe nieujmowane w bilansie w wartości godziwej

W przypadku pewnych grup aktywów finansowych, utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty, przyjęto, że wartość godziwa jest zgodna z ich wartością księgową. Dotyczy to w szczególności środków pieniężnych, bieżących należności.

67.5. Zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu

Zgodnie z tym, co zostało zaprezentowane w nocie 41 i 42 zdecydowana większość depozytów złożonych w bankach oraz depozytów klientów stanowią depozyty złożone na rachunkach bieżących oraz depozyty terminowe o terminie wymagalności bilansowej krótszym niż trzy miesiące.

68. Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej

W 2008 roku Bank nie był stroną w żadnym postępowaniu toczącym się przed sądem lub organem administracji publicznej, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku (emitenta).

Poniżej zostały zaprezentowane toczące się postępowania, w których Bank jest stroną pozwaną, o najwyższej wartości przedmiotu sporu.

- Dwa postępowania sądowe związane z kredytem udzielonym Laboratorium Frakcjonowania Osocza Sp. z o.o. w Mielcu (dalej LFO). Bank jest bankiem wiodącym w konsorcjum pięciu banków, które na podstawie umowy z dnia 04.03.1997 roku udzieliły kredytu konsorcjalnego LFO. Kredyt zabezpieczony był m.in. zastawem rejestrowym na majątku trwałym spółki oraz poręczeniem Skarbu Państwa do wysokości 60% wykorzystanej kwoty kredytu oraz odsetek od wykorzystanej kwoty kredytu. Wobec braku realizacji założeń projektu inwestycyjnego stanowiącego podstawę udzielenia kredytu i niedotrzymania terminów spłat zobowiązań, Bank jako reprezentant konsorcjum wypowiedział umowę zgodnie z jej warunkami i wezwał LFO do zapłaty należności.
 - Skarb Państwa wystąpił o ustalenie, iż umowa kredytu konsorcjalnego zawarta pomiędzy LFO a konsorcjum pięciu banków wygasła w dniu 28.02.1998 roku na skutek ziszczenia się warunku określonego w umowie, a co za tym idzie, wygasło zobowiązanie Skarbu Państwa jako poręczyciela tego kredytu na podstawie umowy poręczenia. Skarb Państwa reprezentowany jest przez Prokuraturę Generalną. Zostały sporządzone opinie biegłych i opinie uzupełniające oraz przesłuchano dodatkowych świadków. W I kwartale 2007 roku Skarb Państwa zmienił powództwo i wniósł o zasądzenie 8 207 tys. zł wraz z odsetkami. Nastąpiła wymiana pism procesowych. W IV kwartale 2008 roku Sąd wezwał Bank do przedstawienia dokumentów dotyczących egzekucji prowadzonej przeciwko Skarbowi Państwa na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego z klauzulą wykonalności. Bank przekazał Sądowi wymagane dokumenty.
 - Sprawa z powództwa LFO o odszkodowanie z tytułu wypowiedzenia kredytu w kwocie 119 477 tys. zł. Aktualnie po przejściu przez wszystkie instancje, sprawa została przekazana do Sądu Okręgowego w Warszawie, który w związku z ogłoszeniem upadłości LFO zawiesił postępowanie. Na wniosek LFO, Sąd wezwał syndyka LFO do wzięcia udziału w sprawie. W międzyczasie strony składały pisma procesowe.
- Sprawa z powództwa syndyka masy upadłościowej spółki działającej w sektorze developerskim (nazwa podmiotu została objęta wnioskiem o niepublikowanie) o zasądzenie kwoty 32 256 tys. zł z tytułu realizacji przez Bank dyspozycji finansowych z rachunku spółki na podstawie poleceń przelewów i czeków opatrzonych sfałszowanym podpisem jednej z osób uprawnionych do reprezentowania spółki wobec Banku. Na posiedzeniu w dniu 21.11.2006 roku powód ograniczył swoje roszczenie w zakresie odsetek. Łączna dochodzona przez powoda kwota wynosi 20 665 tys. zł. W dniu 20.03.2007 roku sąd ogłosił wyrok zasądzając od Banku całą dochodzoną kwotę wraz z odsetkami. Po otrzymaniu uzasadnienia wyroku, Bank złożył apelację oraz zawnioskował o przypozwanie do

postępowania członka zarządu spółki, który fałszował podpisy. Wyrokiem z dnia 8.04.2008 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok sądu I instancji (uznano w wyroku, iż nie została rozważona kwestia przedawnienia roszczenia odszkodowawczego) oraz przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy. W dniu 25.07.2008 roku odbyło się pierwsze posiedzenie Sądu, na którym ustalono stanowiska stron. Następna rozprawa miała odbyć się w dniu 16 stycznia 2009 roku, do którego to terminu strony miały dany czas na ewentualne przeprowadzenie negocjacji ugodowych. Ze względu na chorobę sędziego Sąd odroczył rozprawę bez podania terminu kolejnej. Bank podtrzymuje zarzut przedawnienia roszczeń Syndyka. W przypadku nieuwzględnienia tego zarzutu przez Sąd istnieje duże prawdopodobieństwo uznania, iż odpowiedzialność Banku zostanie ograniczona do kwoty odpowiadającej wartości przelewów, co do których nie można wykazać, iż wykonane zostały w celu realizacji zobowiązań spółki, czyli wyłącznie w zakresie, w jakim działania członka zarządu spółki były działaniami na jej szkodę. Taką ocenę Banku potwierdza pozyskana w IV kwartale 2008r. informacja o wyroku w sprawie karnej przeciwko byłemu członkowi zarządu, w którym Sąd stwierdził, iż fałszując dokumenty przelewu wyrządził on spółce szkodę w wysokości 400 000zł.

- Sprawa z powództwa MSG Investment Sp. z o.o. w likwidacji. Powód twierdzi, że w następstwie działań windykacyjnych Banku poniósł szkodę w wysokości 25 mln zł (w pozwie nie przedstawia jakiegokolwiek wyliczenia). W ocenie Banku podstawy zawartych w pozwie roszczeń są wątpliwe. W dniu 14.03.2008 roku Sąd oddalił powództwo MSG o zapłatę 25 mln zł przez Bank. MSG Investment wniósł apelację, jednak w dniu 30.06.2008 roku Sąd apelacyjny w Łodzi ją oddalił. Powód złożył w tej sprawie skargę kasacyjną. W dniu 26.08.2008 roku Bank wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu z dnia 14.03.2008 roku i otrzymał tytuł wykonawczy we wrześniu 2008 roku.
- Prezes UOKiK na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji wszczął w dniu 17.01.2001 roku postępowanie w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję na rynku kart płatniczych przez VISA i MasterCard oraz 20 banków, w tym również Kredyt Bank S.A. W dniu 29.12.2006 roku Prezes UOKiK wydał decyzję, w której:
 - nałożył na Kredyt Bank karę w wysokości 12 158,4 tys. zł;
 - HSBC Bank Polska S.A. został ukarany karą w wysokości 193,0 tys. zł i w stosunku do niego postępowanie zostało umorzone (na mocy wiążącej umowy między HSBC a Kredyt Bank S.A., kara nałożona na HSBC powinna być zapłacona również przez Kredyt Bank S.A.).

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie nakazu zaniechania wspólnego ustalenia wysokości stawek opłaty interchange. W dniach 17.01.2006 roku i 19.01.2007 roku złożono w imieniu HSBC Bank Polska oraz Kredyt Banku odwołania od decyzji Prezesa UOKiK nr DAR 15/2006, w której za ograniczające konkurencję uznano praktyki wspólnego ustalania przez Banki oraz Visa i MasterCard opłaty interchange. W dniu 18.01.2007 roku Prezes UOKiK wydał postanowienie, w którym zobowiązał banki solidarnie do uiszczenia na rzecz POHID 157,6 tys. zł tytułem zwrotów kosztów postępowania. Kredyt Bank S.A. złożył zażalenie na to postanowienie w dniu 31.01.2007 roku jako niezasadne. Sprawa została przekazana do Sądu Gospodarczego w Warszawie, który to sprawę podzielił na odrębne postępowania - przeciwko każdemu ze związanych z tą sprawą banków. W dniu 25.08.2008 roku Sąd wydał postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji wydanej w sprawie opłat interchange. W dniu 12.11.2008 roku Sąd

Okręgowy w Warszawie, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał wyrok zmieniający zaskarżoną decyzję, w którym nie stwierdzono stosowania przez Banki praktyk monopolistycznych w tym zakresie. W dniu 3.02.2009 roku wpłynęła do Banku apelacja od wyroku złożona przez Prezesa UOKiK.

- W związku z transakcją kredytową mającą na celu finansowanie budowy budynku „Altus” w Katowicach, Bank oraz Reliz Sp. z o.o. (właściciel budynku) zaangażowane są w spory o charakterze prawnym. Bank jest właścicielem 100% udziałów spółki Reliz. Powyższe spory wynikają z roszczeń podnoszonych przez poręczyciela kredytu udzielonego na finansowanie budynku, tj. Mostostal Zabrze Holding S.A. przeciwko Bankowi oraz właścicielowi budynku. Aktualny spór dotyczy skargi pauliańskiej wniesionej przez Mostostal Zabrze Holding S.A. przeciwko spółce Reliz Sp. z o.o. w zakresie uznania za bezskuteczną umowy przeniesienia własności budynku Altus przez spółkę Business Center 2000 Sp. z o.o. (BC 2000) na rzecz Reliz Sp. z o.o. Wartość przedmiotu sporu wynosi 46 mln zł. Na posiedzeniu sądu w dniu 15.01.2009 roku sąd skoncentrował się na kwestiach proceduralnych związanych z zabezpieczeniem roszczeń MZH. Spółka Reliz złożyła wniosek o zmniejszenie kwoty zabezpieczenia, który został odrzucony. Zamówiona przez Sąd wycena biegłego budynku Altus nadal nie została zakończona. Następne posiedzenie zostanie wyznaczone przez Sąd z urzędu. Doradca prawny Banku dokonał analizy dotyczącej roszczeń potencjalnych a także objętych postępowaniami sądowymi kierowanymi przez MZH wobec BC 2000, które w razie uwzględnienia mogłoby być zaspokajane z nieruchomości „Altus” należącej do spółki Reliz. W ocenie Banku część z potencjalnych roszczeń uległa przedawnieniu. Co do części roszczeń, nie zostały złożone powództwa. W jednej ze spraw, z dochodzonej przez MZH od spółki BC 2000 kwoty głównej 17 287 328 zł, Sąd wyrokiem z dnia 23.10.2008 roku zasądził na rzecz MZH kwotę 7 066 347zł, oddalając jednak powództwo w pozostałym zakresie. Wyrok nie jest prawomocny. W ocenie Banku zatem, nawet w przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia sprawy ze skargi pauliańskiej, ryzyko realizacji roszczeń przez MZH z nieruchomości Reliz jest szacowane wyłącznie na część kwoty objętej skargą pauliańską.
- Pozew o zapłatę kwoty 9 mln zł ma bezpośredni związek ze skutecznie przeprowadzoną przez Banki egzekucją wobec spółki zajmującej się sprzedażą i produkcją piwa. Na przełomie sierpnia i września 2007 roku komornik działający na wniosek Banku zajął rachunek spółki i wyegzekwował z wpływu na rachunek kwotę 8,7 mln zł. W uzasadnieniu pozwu spółka podważa zasadność i podstawy prawne przeprowadzonej przez Bank egzekucji. Roszczenie swoje opiera na instytucji bezpodstawnego wzbogacenia Banku co do wyegzekwowanej kwoty oraz na odpowiedzialność deliktowej Banku w związku z poniesioną przez spółkę szkodą na skutek prowadzenia przez Bank rzekomo bezprawnej egzekucji (co do pozostałej kwoty). Bank złożył odpowiedź na pozew. Na rozprawie w dniu 25.07.2008 roku Sąd zamknął postępowanie i w dniu 4.08.2008 roku ogłosił wyrok. Sąd zasądził całą kwotę roszczenia (wraz z odsetkami) oraz koszty postępowania na rzecz powoda. I powód i Bank złożyli apelację w tej sprawie.
- Powód wystąpił przeciwko Kredyt Bankowi S.A. i HSBC Bank Polska S.A. o odszkodowanie w kwocie 20 mln zł i 10 mln zł tytułem zadośćuczynienia. W uzasadnieniu pozwu powód podnosi i zarzuca, iż Prosper Bank S.A. (obecnie HSBC Bank Polska S.A.) działając na podstawie porozumienia o współpracy zawartego ze spółką leasingową wypełnił weksel stanowiący zabezpieczenie porozumienia, a następnie wystąpił przeciwko tej spółce oraz powodowi z pozwem w postępowaniu nakazowym z tego weksla i nakaz zapłaty uzyskał.

W ocenie powoda Prosper Bank naruszył postanowienia porozumienia, wadliwie wystawił weksel oraz wystąpił z całkowicie bezzasadnym powództwem. Powód twierdzi, iż wydany przez Sąd Rejonowy nakaz zapłaty z dnia 11.01.1999 roku stał się przyczyną doznanych przez niego szkód majątkowych i krzywd na kwotę 30 mln zł. Kredyt Bank złożył odpowiedź na pozew w imieniu własnym oraz HSBC.

Zdaniem Zarządu Banku wszelkie ryzyka wiążące się z postępowaniami toczącymi się przed sądem lub organami administracji publicznej są odpowiednio zabezpieczone poziomem utworzonych rezerw.

69. Działalność powiernicza

Oferta usług powierniczych Banku obejmuje przede wszystkim prowadzenie rachunków papierów wartościowych dla klientów krajowych i zagranicznych, instytucjonalnych oraz indywidualnych. Dla szczególnej grupy klientów, jaką stanowią fundusze inwestycyjne, Bank świadczy również usługi w zakresie pełnienia funkcji depozytariusza, agenta transferowego oraz sponsora emisji.

Bank posiada zezwolenie Komisji Papierów Wartościowych i Giełd na prowadzenie rachunków papierów wartościowych, jest również bezpośrednim uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych (KDPW) w funkcji Depozytariusz oraz uczestnikiem Rejestru Papierów Wartościowych (RPW) prowadzonego przez Narodowy Bank Polski (NBP). Na tej podstawie Bank prowadzi rachunki papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu, przechowywanych w KDPW lub RPW. Jednostką organizacyjną Banku realizującą powyższe zadania jest Biuro Powiernictwa umiejscowione w strukturze Centrali Banku.

W 2008 roku dochód z prowadzenia rachunków i rejestrów papierów wartościowych, usług sponsora emisji oraz depozytariusza wyniósł 4 697 tys. zł, natomiast w 2007 roku wynosił 3 878 tys. zł.

70. Zarządzanie ryzykiem w Kredyt Banku S.A.

W procesie zarządzania ryzykiem najważniejszą rolę pełnią naczelne organa Banku, to jest Zarząd Banku i Rada Nadzorcza.

Rada Nadzorcza Banku, za pośrednictwem Komitetu Audytu, jest informowana o najważniejszych decyzjach i opiniuje działania Zarządu w tym zakresie.

Bezpośrednim zarządzaniem określonym rodzajem ryzyka zajmują się poszczególne komitety:

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami – odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem w portfelu bankowym i handlowym oraz zarządzanie strukturalną płynnością Banku,
- Komitet Ryzyka Operacyjnego – nadzorujący proces zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- Komitet Ryzyka Kredytowego – sprawujący nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem kredytowym.

Pracami wymienionych komitetów kierują Członkowie Zarządu, których jest co najmniej dwóch w składzie każdego komitetu.

Pomiarem i monitorowaniem wszystkich rodzajów ryzyk w Kredyt Banku zajmuje się Departament Zarządzania Ryzykiem. Jest to jedyna komórka raportująca wszystkie zagadnienia dotyczące ryzyka, przy zachowaniu całkowitej niezależności od jednostek biznesowych.

W procesie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem Bank stosuje techniki właściwe dla danego rodzaju ryzyka.

Konsekwentnie realizowane są nadrzędne cele polityki zarządzania ryzykiem dotyczące przede wszystkim przestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych limitów oraz optymalizowania i mitygowania ryzyka w postaci procesu ciągłego monitorowania. Proces zarządzania ryzykiem jest ściśle powiązany z procesem zarządzania kapitałem. Najważniejszym celem zarządzania kapitałem w Banku jest jego optymalizacja, oczywiście przy równoczesnym spełnieniu zewnętrznych wymogów kapitałowych. Osiągnięciu tego celu służy wdrożony w pierwszej połowie 2008 roku proces ICAAP (Proces Oceny Adekwatności Kapitału Wewnętrznego).

70.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe w Kredyt Banku S.A. definiowane jest jako potencjalne niekorzystne odchylenie od wartości oczekiwanej instrumentu finansowego wynikające z niewywiązania się z zobowiązań przez kredytobiorcę/pożyczkobiorcę, gwaranta lub regwaranta, kontrahenta (odnosi się do transakcji skarbcowych) lub emitenta (w przypadku instrumentów dłużnych), z uwagi na niewypłacalność lub brak chęci wykonania płatności lub w związku ze zdarzeniami lub zastosowanymi środkami przez władze polityczne lub monetarne konkretnego kraju.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Kredyt Banku składa się z następujących faz:

- Identyfikacji ryzyka.
- Pomiaru ryzyka (np. podejście maksymalne, aktywa ważone ryzykiem, ekspozycja w momencie niewykonania zobowiązania - EAD, strata oczekiwana - EL, strata nieoczekiwana - UL).
- Monitorowania limitów (np. koncentracji zaangażowań, dotyczących portfela kredytów na finansowanie nieruchomości komercyjnych, dotyczących nieruchomości mieszkalnych, branżowych, profesjonalnych, komercyjnych).
- Raportowania.
- Analizy i formułowania rekomendacji.
- Podejmowania decyzji.

W ramach organizacji systemu zarządzania ryzykiem głównymi uczestnikami zaangażowanymi w proces zarządzania ryzykiem kredytowym są:

- Rada Nadzorcza,
- Komitet Audytu,
- Zarząd Banku,
- Komitet Ryzyka Kredytowego,
- Biuro Ryzyka Kredytowego w Departamencie Zarządzania Ryzykiem,
- Biuro Ryzyka Kredytowego Consumer Finance,
- Departament Kredytów MSP i Korporacyjnych,
- Departament Kredytów Detalicznych,
- Zarządzający liniami biznesowymi,
- Departament Audytu i Inspekcji.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się z uwzględnieniem aspektu ryzyka kredytowego jednostkowej transakcji oraz w ujęciu portfelowym.

Proces zarządzania ryzykiem jednostkowej transakcji uwzględnia dokonanie oceny ryzyka tej transakcji, a następnie w zależności od jego poziomu zastosowanie odpowiedniego procesu decyzyjnego. Kluczową rolę w procesie zarządzania ryzykiem jednostkowej transakcji pełnią Departamenty Kredytów MSP i Korporacyjnych oraz Detalicznych.

Portfelowe zarządzanie ryzykiem należy w głównej mierze do kompetencji Komitetu Ryzyka Kredytowego, którego podstawowymi zadaniami są:

- Wspieranie Zarządu w:
 - Opracowaniu i przeglądzie systemu zarządzania ryzykiem, w tym w zakresie polityki kredytowej.
 - Przekazywaniu informacji o systemie zarządzania ryzykiem.
 - Monitorowaniu statusu wdrożenia systemu zarządzania ryzykiem.
 - Ustanawianiu tolerancji na ryzyko (np. limity portfelowe).
 - Monitorowaniu statusu implementacji działań podjętych w odpowiedzi na obserwowane ryzyko.
- Podejmowanie działań w odpowiedzi na obserwowane ryzyko.
- Matematyczne oraz operacyjne aspekty (takie jak wykorzystywanie modeli, czynności monitorujące, itp.) wszystkich modeli ryzyka kredytowego opracowanych i/lub wykorzystywanych w Kredyt Banku.
- Podejmowanie decyzji dotyczących ryzyka kredytowego w zakresie uprawnień przyznanych przez Zarząd.

Według stanu na dzień 31.12.2008 roku nie wystąpiło przekroczenie limitów koncentracji.

Zaangażowanie wobec dziesięciu największych klientów korporacyjnych

Stan na 31.12.2008

Podmiot	Udział % w portfelu
Klient 1	2,8
Klient 2	2,8
Klient 3	2,3
Klient 4	2,2
Klient 5	2,1
Klient 6	2,0
Klient 7	2,0
Klient 8	2,0
Klient 9	1,9
Klient 10	1,8
Razem	21,9

Stan na 31.12.2007

Podmiot	Udział % w portfelu
Klient 1	3,5
Klient 2	3,3
Klient 3	2,9
Klient 4	2,8
Klient 5	2,6
Klient 6	2,5
Klient 7	2,4
Klient 8	2,4
Klient 9	2,3
Klient 10	2,2
Razem	26,9

Zaangażowanie w segmentach branżowych

Branża	Zaangażowanie %	Zaangażowanie %
	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Działalność produkcyjna	27,9	33,5
Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego	24,1	20,8
Pośrednictwo finansowe	11,3	17,8
Obsługa nieruchomości i wynajem	15,3	9,0
Budownictwo	5,8	4,1
Administracja publiczna i obrona narodowa, gwarantowana prawnie opieka socjalna	2,8	4,0
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	4,7	3,9
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	2,3	1,9
Pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	0,9	1,0
Górnictwo i kopalnictwo	1,6	1,0
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	1,1	1,0
Hotele i restauracje	0,9	0,9
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1,0	0,8
Rybołówstwo i rybactwo	0,1	0,0
Edukacja	0,2	0,3
Razem	100	100

Zaangażowanie geograficzne

Województwo	Struktura kredytów brutto w %	Struktura kredytów brutto w %
	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Mazowieckie	23,4	23,9
Lubelskie	14,0	13,6
Dolnośląskie	10,7	10,6
Wielkopolskie	8,7	9,1
Małopolskie	5,6	7,8
Pomorskie	7,3	6,9
Śląskie	7,3	6,8
Zachodniopomorskie	4,8	4,3
Łódzkie	3,8	3,8
Podlaskie	3,1	3,1
Kujawsko-pomorskie	2,8	2,5
Podkarpackie	2,5	2,3
Warmińsko-mazurskie	2,1	2,3
Świętokrzyskie	1,2	1,2
Lubuskie	1,5	1,1
Opolskie	1,0	0,6
Nierezydent	0,2	0,1
Razem	100	100

Poza standardowymi zabezpieczeniami kredytowymi zawartymi w umowach kredytowych, nieodbiegającymi od praktyki sektorowej (hipoteki, przewłaszczenia, zastawy rejestrowe, poręczenia, gwarancje oraz cesje należności), Bank nie stosuje innych zabezpieczeń kredytowych np. derywatów kredytowych.

Bank monitoruje ustanowione prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych poprzez ocenę wartości przyjętych zabezpieczeń na podstawie dokumentów składanych przez kredytobiorcę (w tym wycen rzeczoznawców majątkowych) oraz wewnętrznych baz danych zawierających historyczną informację na temat odzyskiwalności zabezpieczeń.

Pokrycie ratingami wewnętrznymi należności kredytowych bilansowych i pozabilansowych Banku wobec kontrahentów innych niż banki i rządy na dzień 31.12.2008 wyniosło 97,59%. Na dzień 31.12.2007 pokrycie wynosiło 91,5%:

Wewnętrzny rating PD	Standard & Poors	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
		Razem	Razem
PD 1	AAA - A-	3%	7%
PD 2	BBB+	6%	8%
PD 3	BBB	19%	22%
PD 4	BBB-/BB+	27%	17%
PD 5	BB	21%	18%
PD 6	BB-	12%	8%
PD 7	B+/B	4%	7%
PD 8	B-	2%	4%
PD 9	CCC+ lower	1%	2%
PD 10		2%	1%
PD 11		1%	2%
PD 12		2%	4%
Razem		100%	100%

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe

<i>Instrumenty bilansowe</i>	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Dłużne papiery wartościowe:	7 577 807	5 924 931
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 347 027	448 499
- dostępne do sprzedaży	4 357 896	3 431 265
- utrzymywane do terminu zapadalności	1 872 884	2 045 167
Wycena instrumentów pochodnych	2 302 799	495 095
Należności od banków netto (w tym NBP)	517 270	2 560 547
Należności od klientów netto, w tym:	26 925 698	16 898 328
Osoby fizyczne	17 970 866	9 342 807
- kredyty w rachunku bieżącym	625 521	523 981
- skupione wierzytelności	4 331	707
- kredyty terminowe	895 527	938 817
- kredyty gotówkowe i ratalne	3 627 195	2 059 643
- kredyty mieszkaniowe	12 801 969	5 808 913
- zrealizowane gwarancje	551	0
- pozostałe należności	15 772	10 746
Klienci korporacyjni	8 606 216	7 149 373
- kredyty w rachunku bieżącym	1 839 291	1 574 485
- kredyty terminowe	6 715 547	5 539 241
- skupione wierzytelności	47 031	25 804
- zrealizowane gwarancje	3 682	1 368
- pozostałe należności	665	8 475
Budżet	348 616	406 148
- kredyty w rachunku bieżącym	4 398	932
- kredyty terminowe	344 218	405 216
Dłużnicy różni (należności wykazywane w ramach innych aktywów)	63 295	60 033
Razem	37 386 869	25 938 934
Zobowiązania warunkowe udzielone	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
Finansowe	5 401 454	4 410 804
Gwarancyjne	1 820 606	1 619 289
Razem zobowiązania udzielone	7 222 060	6 030 093
OGÓŁEM AKTYWA I POZYCJE POZABILANSOWE	44 608 929	31 969 027

W IV kwartale 2008 roku, w obliczu symptomów osłabienia wzrostu gospodarczego, Bank podjął decyzje mające na celu zaostrzenie polityki kredytowej w zakresie:

- kredytów ratalnych i gotówkowych poprzez obniżenie wskaźnika Dtl (Debt to Income) przy wyliczaniu zdolności kredytowej i ustanowienie dodatkowych ograniczeń dotyczących bardziej ryzykownych typów klienta oraz punktów sprzedaży, co będzie miało wpływ na ograniczenie akcji kredytowej Żagla w 2009 roku;
- kredytów mieszkaniowych poprzez podwyższenie marży na kredytach denominowanych w CHF oraz zmniejszenie LtV, co miało wpływ na ograniczenie akcji kredytowej już pod koniec 2008 roku, w szczególności jeśli chodzi o kredyty denominowane w walutach obcych. W IV kwartale wartość kredytów udzielonych wyniosła 1,5 mld zł, z czego 1 mld zł udzielono w październiku;

- kart kredytowych dla klientów indywidualnych poprzez ograniczenie sprzedaży do klientów z najlepszej grupy ryzyka,
- kosztów utrzymania ponoszonych przez gospodarstwa domowe poprzez wprowadzenie do oceny zdolności kredytowej nowych, wyższych kosztów utrzymania,
- klientów korporacyjnych poprzez ograniczenie akcji kredytowej do klientów o lepszych ratingach oraz do klientów z mniej ryzykownych branż,
- limitów profesjonalnych poprzez ograniczanie liczby dostępnych limitów profesjonalnych.

Znaczące osłabienie się polskiej waluty w IV kwartale 2008 roku spowodowało niekorzystne z punktu widzenia klientów Banku wyceny transakcji profesjonalnych, a przez to wzrost ryzyka kredytowego wynikającego z ewentualnego braku możliwości uregulowania należności w dniu rozliczenia transakcji.

W Banku funkcjonują procedury mające na celu ograniczenie ryzyka związanego z otwartą pozycją na instrumentach pochodnych:

- limity profesjonalne zatwierdzane są przez Komitet Kredytowy Banku;
- limity profesjonalne (kwota, okres, rodzaje produktów) określane są na podstawie klarownej polityki przyznawania tych limitów,
- wprowadzono codzienne raportowanie o limitach profesjonalnych, których wykorzystanie przekracza 80%;
- dokonywany jest regularny przegląd i ocena pozycji klientów przez Komitet Kredytowy Banku;
- w przypadku przekroczenia limitu profesjonalnego wymagane jest złożenie depozytu zabezpieczającego (odstąpienie od tej zasady może nastąpić jedynie za zgodą Komitetu Kredytowego Banku);
- ograniczono możliwość przedłużania pozycji zapadających;
- zaangażowano "specjalną jednostkę" w celu zarządzania ryzykiem kredytowym już na wstępnym etapie oceny tego ryzyka;
- stosowanie kodeksu dobrych praktyk dla pracowników Banku sprzedających produkty profesjonalne;
- ograniczanie ryzyka kredytowego dotyczącego swapów na stopę procentową poprzez ograniczanie pozycji do faktycznego finansowania dostarczonego klientowi przez Bank.

Ponadto w wyniku zaistniałej sytuacji, Bank ograniczył dostęp do wyżej wymienionych transakcji, poprzez redukcję liczby limitów profesjonalnych.

Walutowe Instrumenty pochodne	31.12.2008		31.12.2007	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Ogółem zaangażowanie bilansowe z wyłączeniem Banków	475 187	170 317	45 604	41 599
Pozycja netto zagregowana na poziomie klienta z wyłączeniem Banków	307 242	2 372	24 948	20 944

Na dzień 31.12.2008 roku Bank posiadał zabezpieczenia dotyczące zawartych kontraktów walutowych w postaci blokady środków na rachunkach bankowych w łącznej kwocie 36 098 tys. zł. Jak wspomniano w punkcie 7.6 niniejszego sprawozdania w wycenie instrumentów pochodnych uwzględniane jest także ryzyko kredytowe. W 2008 roku w rachunku wyników Banku ujęto odpis z tego tytułu w kwocie 19 mln zł. Odpis ten dotyczył opcji walutowych.

70.2. Ryzyko operacyjne

Bank definiuje ryzyko operacyjne jako możliwość nieoczekiwanego wpływu na wynik finansowy, w wyniku niedostosowania bądź zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów technicznych, jak też na skutek zdarzeń zewnętrznych.

Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika na użytek wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

W związku z tym Bank, m.in.:

- posiada określony zakres odpowiedzialności osób w ramach tego systemu;
- prowadzi rejestr zdarzeń operacyjnych oraz strat wynikających z ryzyka operacyjnego;
- posiada system zarządzania ryzykiem operacyjnym, który podlega regularnym i niezależnym przeglądom;

Bank podjął działania ukierunkowane na stosowanie metody standardowej, poprzez m.in.: wzmocnienie systemu oceny ryzyka operacyjnego poprzez systematyczne dokonywanie samooceny ryzyka (RSA) w poszczególnych obszarach biznesowych oraz zarządzanie ryzykiem, poprzez implementację planów działania redukujących ryzyka oraz mierzenie poziomu ryzyka przy użyciu głównych wskaźników ryzyka (KRI). Celem jest efektywne włączenie wyniku oceny ryzyka w proces monitorowania i kontroli profilu ryzyka operacyjnego Kredyt Banku.

Istotną rolę we wdrażaniu narzędzi i technik zarządzania ryzykiem operacyjnym, odgrywają pracownicy pełniący funkcję koordynatorów ds. ryzyka operacyjnego, którzy wspierają zarządzających jednostkami biznesowymi. Bezpośrednia odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem operacyjnym spoczywa na zarządzających poszczególnymi liniami biznesowymi.

Infrastruktura zarządzania i metodologia są spójne w Banku i podmiotach zależnych. Wdrażają one analogiczne narzędzia identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego. Całość procesu jest nadzorowana przez Komitet Ryzyka Operacyjnego oraz Zarząd Banku.

70.3. Ryzyka rynkowe i ALM

Ryzyko rynkowe jest zdefiniowane jako stopień zagrożenia pozycji finansowej Banku na skutek niekorzystnych zmian parametrów rynkowych (stóp procentowych, kursów walutowych oraz cen akcji) i ich zmienności (volatility) na rynku.

Bank nie działa aktywnie na rynku akcji (inwestycje w akcje są to inwestycje długoterminowe lub inwestycje w strategiczne w podmioty zależne). Bank nie prowadzi również działalności na rynkach towarowych. W Banku spośród wszystkich rodzajów ryzyka rynkowego mamy do czynienia z ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem walutowym.

Działalność Banku jest podzielona na dwie części: księgę handlową i księgę bankową. Ze względu na odmienny charakter otwieranych pozycji, ryzyko monitorowane jest w każdej księdze osobno.

70.3.1. Księga handlowa

Księga handlowa jest wydzieloną częścią portfela Banku, na której Bank zamierza uzyskiwać dochody wynikające z krótkoterminowych zmian cen, stóp procentowych, kursów walutowych, bądź innych parametrów rynkowych. Główna część działalności księgi handlowej jest związana z instrumentami finansowymi w PLN, w mniejszym stopniu są to także instrumenty finansowe w USD i EUR.

W portfelu handlowym podstawową miarą ryzyka jest wartość zagrożona (Value at Risk, VaR). Wartość zagrożona oznacza taką kwotę, że prawdopodobieństwo poniesienia przez Bank większej straty niż ta kwota wynosi 1% (przy założonym poziomie istotności 99% - taki poziom jest założony w Banku). VaR w Banku jest wyliczany metodą historyczną w horyzoncie czasowym 10 dni z uwzględnieniem wyliczeń danych rynkowych z ostatnich 500 dni. Limit VaR dla księgi handlowej jest nałożony na Global VaR obejmujący łącznie ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej. Wszystkie przedstawione wyliczenia miar ryzyka dla Księgi Handlowej dotyczą pozycji Banku.

Wartość zagrożona (wyliczona dla całej Księgi Handlowej – obejmuje zarówno ryzyko stopy procentowej jak i ryzyko kursowe) – dane w tys. EUR

limit		31.12.2008	Dane za 2008 rok		
			Średnia	Min	Max
VaR	3 000,0	1 257,09	1 173,89	353,20	4 611,33

Dane porównywalne na dzień 31.12.2007

Wartość zagrożona (wyliczona dla całej Księgi Handlowej – obejmuje zarówno ryzyko stopy procentowej jak i ryzyko kursowe) – dane w tys. EUR

limit		31.12.2007	Dane porównywalne za 2007 rok		
			Średnia	Min	Max
VaR	3 000,0	1 100,42	508,06	175,86	1 212,45

70.3.1.1. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej odzwierciedla stopień zagrożenia pozycji finansowej Banku na efekty niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych.

Poziom ryzyka stopy procentowej jest monitorowany i ograniczany (przez ustanowienie limitów) przy użyciu miary BPV (basis point value - wrażliwość ceny na równoległe przesunięcie stóp procentowych na krzywej dochodowości).

Wszystkie ww. limity dotyczą całej księgi handlowej. Zarządzający księgą handlową Wydział Księgi Handlowej w Departamencie Gospodarki Pieniężnej jest podzielony na dwie sekcje (głównym kryterium podziału jest termin pierwotny instrumentów/transakcji zawieranych na rynku międzybankowym): Short Term Desk i Long Term Desk. Działalność każdej z sekcji ograniczona jest poprzez wewnętrzne limity VaR i stop-loss (maksymalna akceptowana wartość straty).

Wartość zagrożona dla poszczególnych sekcji– dane w tys. EUR

Limit		31.12.2008	Dane za 2008 rok		
			Średnia	Min	Max
Short term Desk	1 300,0	1 031,91	912,33	366,68	1 794,54
Long Term Desk	1 300,0	291,96	262,75	101,35	828,87

Dane porównywalne na dzień 31.12.2007

Wartość zagrożona dla poszczególnych sekcji– dane w tys. EUR

limit		31.12.2007	Dane porównywalne za 2007 rok		
			Średnia	Min	Max
Short term Desk	1 300,0	472,86	324,09	96,87	825,02
Long Term Desk	1 300,0	319,03	378,40	84,05	1 039,42

Dodatkowo przeprowadzana jest również analiza wrażliwości całej pozycji księgi handlowej na ryzyko stopy procentowej poprzez kalkulację VaR na ryzyko stopy procentowej (przy takich samych parametrach jak Global VaR, czyli przedział istotności 99%, horyzont czasowy 10 dni i horyzont obserwacji 500 dni). Wartości VaR na stopę procentową przedstawiają się następująco:

Wartość zagrożona dla księgi handlowej – ryzyko stopy procentowej– dane w tys. EUR

	31.12.2008	Dane za 2008 rok		
		Średnia	Min	Max
Trading	1 240,23	984,76	355,77	1 958,19

Dane porównywalne na dzień 31.12.2007

Wartość zagrożona dla księgi handlowej – ryzyko stopy procentowej– dane w tys. EUR

	31.12.2007	Dane porównywalne za 2007 rok		
		Średnia	Min	Max
Trading	514,91	495,95	137,07	1 263,95

Analiza ryzyka stopy procentowej uzupełniona jest dodatkowo przez przeprowadzane testy warunków skrajnych wyrażające wielkość możliwej straty w sytuacjach bardzo niekorzystnych (kryzysowych) zmian stóp procentowych.

Opcje na stopę procentową

W swojej ofercie Bank proponuje klientom opcje na stopę procentową. Bank nie prowadzi portfela opcji na swój własny rachunek, tzn. nie prowadzi działalności spekulacyjnej. Opcje zawarte na rynku międzybankowym są opcjami zabezpieczającymi pozycję powstałą na skutek transakcji z klientem. Dlatego też ryzyko rynkowe w portfelu transakcji opcyjnych na stopę procentową nie występuje.

70.3.1.2. Ryzyko walutowe

Pozycja walutowa

Ryzyko kursowe wyraża stopień zagrożenia pozycji finansowej jednostki na skutek niekorzystnych zmian kursów walutowych na rynku. Zagrożenie to obejmuje dochody z operacji wymiany walutowej oraz wyceny otwartych pozycji walutowych, wynikających z różnicy między wartością aktywów i wartością zobowiązań w danej walucie. Pozycja walutowa Banku zarządzana jest łącznie dla księgi handlowej i bankowej. Zarządzanie pozycją walutową Banku odbywa się w księdze handlowej.

Na bazie dziennej przeprowadzana jest analiza wrażliwości całej pozycji księgi handlowej na ryzyko walutowe poprzez kalkulację VaR na ryzyko walutowe (przy takich samych parametrach jak Globar VaR, czyli przedział istotności 99%, horyzont czasowy 10 dni i horyzont obserwacji 500 dni). Wartości VaR na ryzyko walutowe przedstawiają się następująco:

Wartość zagrożona dla księgi handlowej – ryzyko walutowe– dane w tys. EUR

	31.12.2008	Dane za 2008 rok		
		Średnia	Min	Max
Trading	343,88	462,00	17,49	4,472,25

Dane porównywalne na dzień 31.12.2007

Wartość zagrożona dla księgi handlowej – ryzyko walutowe– dane w tys. EUR

	31.12.2007	Dane porównywalne za 2007 rok		
		Średnia	Min	Max
Trading	810,23	118,93	2,57	864,57

W przypadku ryzyka kursowego, metoda wartości zagrożonej jest codziennie uzupełniona przez testy warunków skrajnych (stress-testing) wyrażający wielkość możliwej straty w sytuacjach bardzo niekorzystnych (kryzysowych) zmian kursów.

Opcje walutowe

W swojej ofercie Bank proponuje klientom opcje walutowe. Bank nie prowadzi portfela opcji na swój własny rachunek, tzn. nie prowadzi działalności spekulacyjnej. Opcje zawarte na rynku międzybankowym są opcjami zabezpieczającymi pozycję powstałą na skutek transakcji z klientem. Dlatego też ryzyko rynkowe w portfelu transakcji opcyjnych FX nie występuje.

Poniżej zaprezentowano podział pozycji bilansowych i pozabilansowych według głównych walut.

Bilans (stan na 31.12.2008)

<i>w tys. zł</i>	CHF	EUR	GBP	USD	PLN	pozostałe waluty	Razem
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 435	58 667	11 758	29 706	723 694	1 696	827 956
Należności od banków brutto	58 727	112 918	57 327	50 337	55 621	5 929	340 859
Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków	0	0	0	0	-2 261	0	-2 261
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (z wyłączeniem wyceny instrumentów pochodnych)	0	1 208	0	41 213	1 304 606	0	1 347 027
Wycena instrumentów pochodnych	1 155	486 360	894	158 543	1 655 341	506	2 302 799
Należności od klientów brutto	9 770 410	2 108 627	4 402	364 772	15 603 875	1 069	27 853 155
Odpisy z tytułu utraty wartości należności od klientów	-11 481	-47 689	-4	-806	-867 239	-238	-927 457
Inwestycyjne papiery wartościowe:	0	439 375	0	17 015	5 776 234	0	6 232 624
- dostępne do sprzedaży	0	303 069	0	17 015	4 039 656	0	4 359 740
- utrzymywane do terminu zapadalności	0	136 306	0	0	1 736 578	0	1 872 884
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	0	75	0	0	66 000	0	66 075
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	398 201	0	398 201
Wartości niematerialne	0	0	0	0	57 854	0	57 854
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0	44 509	0	44 509
Inne aktywa	0	8 941	52	557	70 207	24	79 781
Aktywa razem	9 821 246	3 168 482	74 429	661 337	24 886 642	8 986	38 621 122

(stan na 31.12.2008)

Bilans (c.d.)

<i>w tys. zł</i>	CHF	EUR	GBP	USD	PLN	pozostałe waluty	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	1 113 275	0	1 113 275
Zobowiązania wobec banków	4 189 836	4 405 177	246	512 155	2 797 857	9 742	11 915 013
Wycena instrumentów pochodnych	1 062	406 760	438	147 719	1 333 886	356	1 890 221
Zobowiązania wobec klientów	10 250	2 156 293	90 342	1 048 362	17 245 969	4 093	20 555 309
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	8 991	0	8 991
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	0	0	0	0	28 916	0	28 916
Rezerwy	412	1 519	0	810	27 600	38	30 379
Pozostałe zobowiązania	108	9 329	11	599	210 070	38	220 155
Zobowiązania podporządkowane	279 643	0	0	0	0	0	279 643
Zobowiązania razem	4 481 311	6 979 078	91 037	1 709 645	22 766 564	14 267	36 041 902

Pozycje pozabilansowe (stan na 31.12.2008)

<i>w tys. zł</i>	CHF	EUR	GBP	USD	PLN	pozostałe waluty	Razem
Zobowiązania udzielone:	567 253	1 292 137	8 553	277 795	5 050 268	26 054	7 222 060
- finansowe	567 131	594 042	0	159 266	4 080 316	699	5 401 454
- gwarancyjne	122	698 095	8 553	118 529	969 952	25 355	1 820 606
Zobowiązania otrzymane:	98 049	900 563	0	86 515	748 813	2 359	1 836 299
- finansowe	98 049	417 240	0	0	11 100	2 359	528 748
- gwarancyjne	0	483 323	0	86 515	737 713	0	1 307 551
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	10 905 738	16 087 606	54 682	11 229 499	240 786 811	28 185	279 092 521
Pozostałe:	1 632 397	184 899	0	96 982	2 827 974	44	4 742 296
- otrzymane zabezpieczenia kredytowe	1 632 397	184 899	0	96 982	2 827 974	44	4 742 296

Bilans (stan na dzień 31.12.2007) dane porównywalne

<i>w tys. zł</i>	CHF	EUR	GBP	USD	PLN	pozostałe waluty	Razem
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 335	38 923	11 380	17 266	541 482	1 286	611 672
Należności od banków brutto	39 333	1 070 042	12 420	431 335	890 869	12 350	2 456 349
Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków	0	0	0	0	-2 260	0	-2 260
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (z wyłączeniem wyceny instrumentów pochodnych)	0	2 348	54	28 489	417 608	0	448 499
Wycena instrumentów pochodnych	32	73 207	580	64 242	356 796	238	495 095
Należności od klientów brutto	2 843 058	1 324 883	1 968	158 365	13 406 054	3 724	17 738 052
Odpisy z tytułu utraty wartości należności od klientów	-17 488	-38 891	-1	-12 449	-770 648	-247	-839 724
Inwestycyjne papiery wartościowe:	0	330 656	0	13 963	5 133 650	0	5 478 269
- dostępne do sprzedaży	0	272 910	0	13 963	3 146 230	0	3 433 103
- utrzymywane do terminu zapadalności	0	57 746	0	0	1 987 420	0	2 045 166
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	0	64	0	0	73 812	0	73 876
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	343 438	0	343 438
Wartości niematerialne	0	0	0	0	65 425	0	65 425
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0	124 062	0	124 062
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	0	0	0	0	767	0	767
Inne aktywa	0	6 684	51	563	67 665	21	74 984
Aktywa razem	2 866 270	2 807 916	26 452	701 774	20 648 720	17 372	27 068 504

(stan na dzień 31.12.2007) dane porównywalne

Bilans (c.d.)

w tys. zł	CHF	EUR	GBP	USD	PLN	pozostałe waluty	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	1 101 661	0	1 101 661
Zobowiązania wobec banków	1 242 596	919 457	2 749	240 483	2 861 124	5 040	5 271 449
Wycena instrumentów pochodnych	30	36 319	8 085	82 347	347 398	191	474 370
Zobowiązania wobec klientów	8 302	1 514 343	144 301	1 152 739	14 358 538	2 508	17 180 731
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	50 126	0	50 126
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	0	0	0	0	7 136	0	7 136
Rezerwy	145	1 365	0	0	104 214	0	105 724
Pozostałe zobowiązania	9	5 702	39	431	242 673	362	249 216
Zobowiązania podporządkowane	0	394 235	0	0	0	0	394 235
Zobowiązania razem	1 251 082	2 871 421	155 174	1 476 000	19 072 870	8 101	24 834 648

Pozycje pozabilansowe (stan na dzień 31.12.2007) dane porównywalne

<i>w tys. zł</i>	CHF	EUR	GBP	USD	PLN	pozostałe waluty	Razem
Zobowiązania udzielone:	199 194	869 127	129 588	170 639	4 508 867	152 678	6 030 093
- finansowe	198 972	328 257	804	63 268	3 817 707	1 796	4 410 804
- gwarancyjne	222	540 870	128 784	107 370	691 161	150 882	1 619 289
Zobowiązania otrzymane:	336 530	863 938	0	84 788	936 563	2 235	2 224 054
- finansowe	336 530	82 893	0	17 332	463 451	2 235	902 441
- gwarancyjne	0	781 045	0	67 456	473 112	0	1 321 613
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	2 055 580	8 854 269	177 094	4 870 563	202 005 559	202 154	218 165 219
Pozostałe:	639 713	258 991	0	86 378	2 314 342	1 413	3 300 837
- otrzymane zabezpieczenia kredytowe	639 713	258 991	0	86 378	2 314 342	1 413	3 300 837

70.3.1.3. Ryzyko rynku kapitałowego

Bank nie prowadzi działalności na rynku akcji w ramach księgi handlowej.

70.3.1.4. Ryzyko cen towarów

Bank nie prowadzi działalności na rynku towarowym w ramach księgi handlowej.

70.3.1.5. Wymogi kapitałowe

Wymogi kapitałowe dla księgi handlowej według stanu na 31.12.2008 i 31.12.2007 roku przedstawiają się następująco:

Wymogi kapitałowe dla Księgi Handlowej (dane w tys. PLN)

	Dane	
	31.12.2008	porównywalną 31.12.2007
Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	0	0
Ryzyko szczególne instrumentów dłużnych	0	22
Ryzyko ogólne stóp procentowych	44 308	46 748
Ryzyko rozliczenia dostawy oraz kontrahenta	101 423	15 622
Ryzyko walutowe (łącznie dla Księgi Handlowej i Bankowej)	0	4 476
Całkowity wymóg kapitałowy w Księdze Handlowej	145 731	66 868

Wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kontrahenta to efekt wzrostu ekspozycji oraz zmiany sposoby kalkulacji wymogu w związku z wprowadzeniem zasad Bazylei II.

70.3.2. Księga bankowa (ALM)

Księga bankowa obejmuje operacje niezaliczone do portfela handlowego, tzn. działalność komercyjną oddziałów, pośredników kredytowych oraz portfele papierów wartościowych zabezpieczających płynność oraz stabilny dochód odsetkowy.

70.3.2.1. Ryzyko stopy procentowej

Bank aktywnie zarządza ryzykiem stopy procentowej w pięciu głównych walutach bilansu: PLN, EUR, USD, CHF, GBP.

W portfelu bankowym podstawowym narzędziem pomiaru i limitowania ryzyka jest luka stopy procentowej przygotowywana oddzielnie dla każdej z walut. Na jej podstawie wyliczane są następujące miary ryzyka:

- wrażliwość wyceny aktywów i zobowiązań (BPV);
- duration;
- wskaźniki luki skumulowanej.

Analiza luki stopy procentowej wykorzystywana w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej przeprowadzana jest w oparciu o informacje o poszczególnych pozycjach bilansu Banku oraz pozycjach pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych. W przypadku instrumentów finansowych bez określonego terminu wymagalności (na podstawie analiz stabilności dla każdego rodzaju produktu), w Banku został wprowadzony model cyklicznego rolowania się depozytów. Takie ujęcie produktów pozwala efektywniej zarządzać ryzykiem związanym z tego typu instrumentami oraz umożliwia otrzymanie stabilnego dochodu z inwestowania tych środków.

Dodatkowym narzędziem monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są również testy warunków skrajnych oraz obliczenia wartości narażonej na ryzyko (VaR).

Analiza ryzyka stopy procentowej

Na potrzeby analizy ryzyka stopy procentowej przyjmowane są następujące założenia:

- część stabilna rachunków bieżących złotych oraz walutowych (EUR i USD) jest cyklicznie inwestowana na okres:
 1. 8 lat w przypadku PLN,
 2. 5 lat w przypadku EUR,
 3. 2 lat w przypadku USD;
- z kont oszczędnościowych złotych wydzielone są dwie części stabilne, pierwsza inwestowana jest cyklicznie (co miesiąc) na okres 6 miesięcy natomiast druga inwestowana jest na okres 5 lat (także co miesiąc);
- części niestabilne rachunków bieżących złotych, w EUR, USD oraz rachunki bieżące w pozostałych walutach klasyfikowane są w najkrótszym paśmie terminowym;
- części niestabilne kont oszczędnościowych złotych oraz konta oszczędnościowe w pozostałych walutach klasyfikowane są w najkrótszym paśmie terminowym;
- Obowiązuje zmieniona metodologia uwzględniania wolnego kapitału – co prawda w dalszym ciągu zatwierdzona na cały rok kwota wolnego kapitału inwestowana jest cyklicznie na okres 10 lat (co miesiąc inwestowana jest 1/120 wolnego kapitału), nadwyżka lub niedobór w stosunku do aktualnej kwoty wolnego kapitału klasyfikowana jest w najkrótszym paśmie terminowym, natomiast część pasywna portfela wolnego kapitału jest uznana jako niewrażliwa na zmiany stóp procentowych.
- dla pozycji kredytów niepracujących jest stosowany benchmark (40% - ON, 30% - 1M, 30% - 3M);
- kredyty wykazywane są w kwotach netto;
- kredyty przedstawiane są zgodnie z harmonogramem płatności;
- w raporcie luki prócz przepływów dotyczących nominalu prezentowane są również znane przyszłe przepływy odsetkowe;
- każdy przepływ jest proporcjonalnie dzielony na dwie części, które klasyfikowane są w sąsiednich punktach węzłowych krzywej;
- luka skumulowana liczona jest od najdłuższego pasma terminowego do najkrótszego.

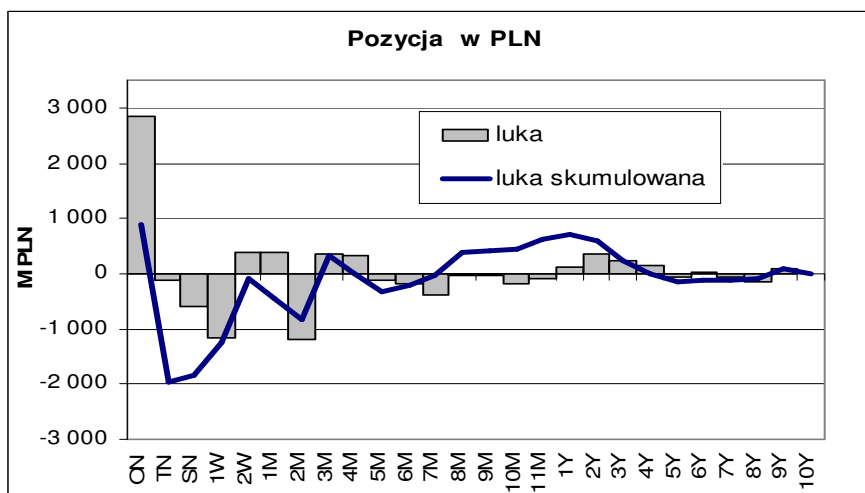
Poniżej przedstawione zostały wykresy luki stopy procentowej dla pozycji wynikającej z działalności oddziałów (wraz z transakcjami zabezpieczającymi) w oparciu o wewnętrzny system stawek transferowych w poszczególnych walutach PLN, EUR, USD, CHF oraz GBP.

Wykresy przedstawiają niedopasowanie między terminami przeszacowania aktywów i pasywów w pasmach terminowych: od pasma ON (overnight) do pasma 10Y (10 lat). Luka skumulowana wyraża niedopasowanie łączne dla danego horyzontu czasowego przy czym kumulowanie luk przeprowadzane jest zaczynając od terminu najodleglejszego. Największe niedopasowania zarówno w poszczególnych terminach jak i terminach skumulowanych pojawiają się w terminach do 3 mies. Jest to związane ze strukturą bilansu Banku a mianowicie główną pozycją kształtującą lukę stopy procentowej jest portfel kredytów klientów o zmiennym oprocentowaniu o okresach przeszacowania 1 mies. i 3 mies. oraz portfel kredytów w rachunkach bieżących z natychmiastowym terminem przeszacowania.

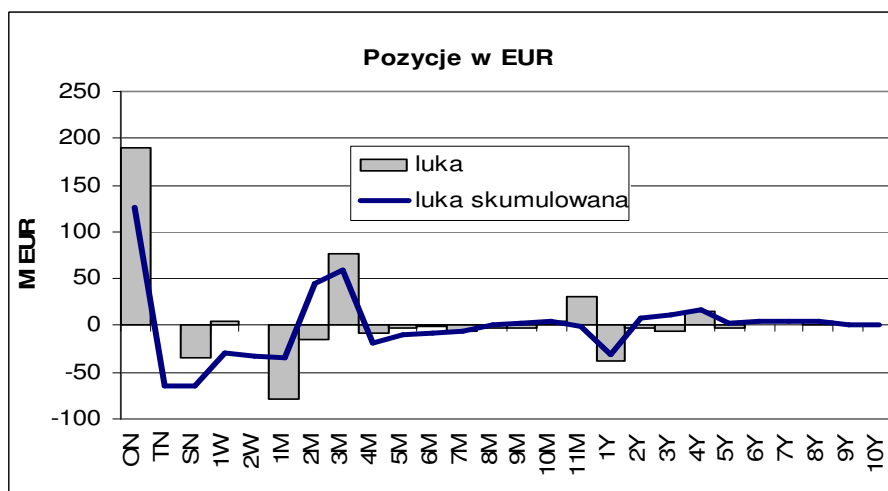
Bank aktywnie minimalizuje ryzyko wynikające z niedopasowania między aktywami i pasywami bilansowymi zamykając pozycje instrumentami pochodnymi oraz stosując rachunkowość zabezpieczeń.

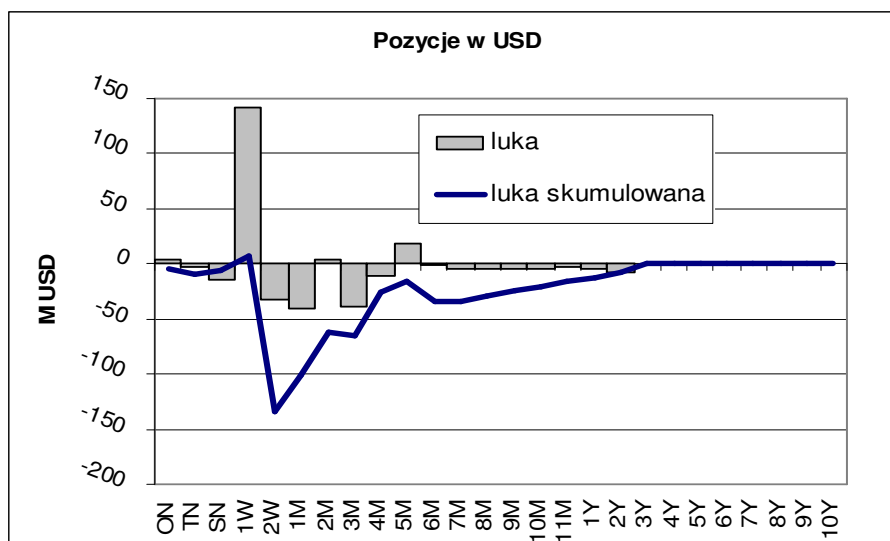
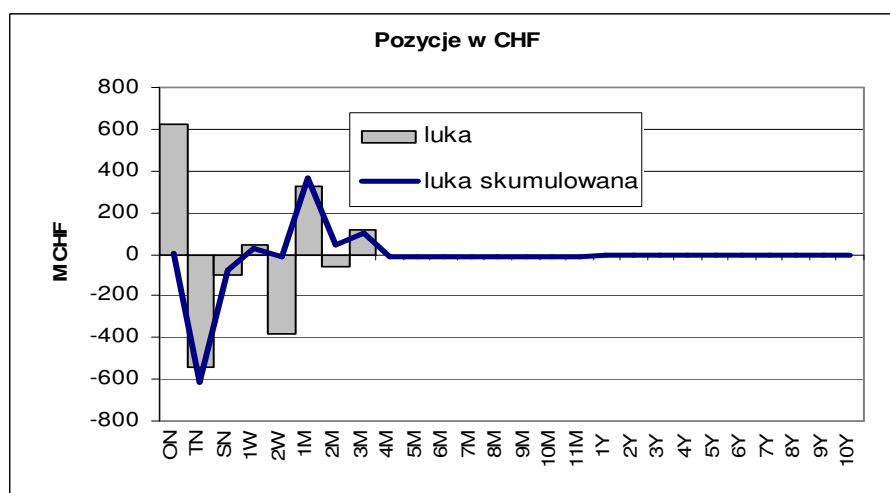
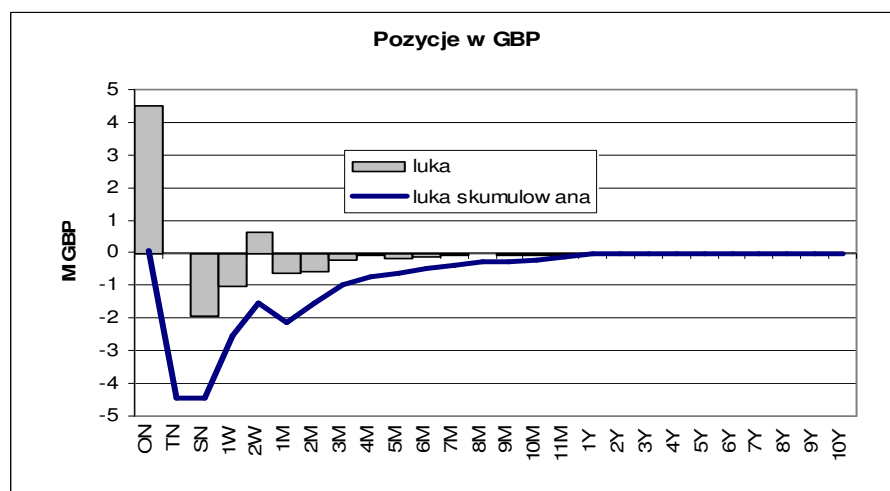
Dane na dzień 31.12.2008:

- PLN

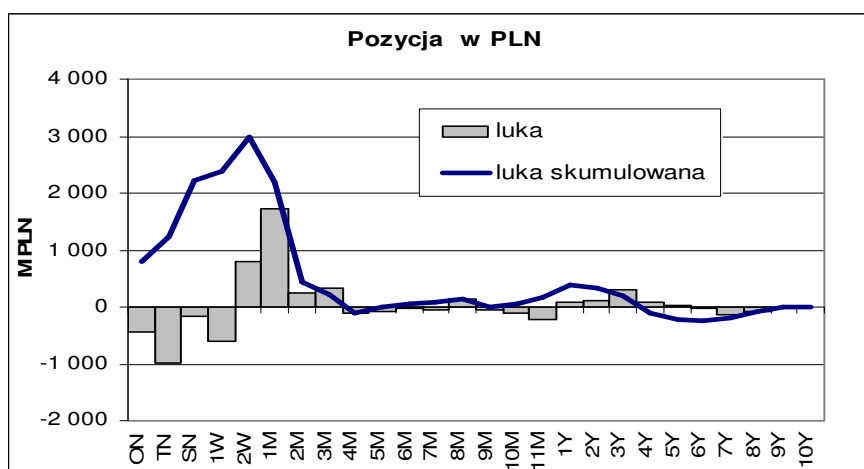
- EUR

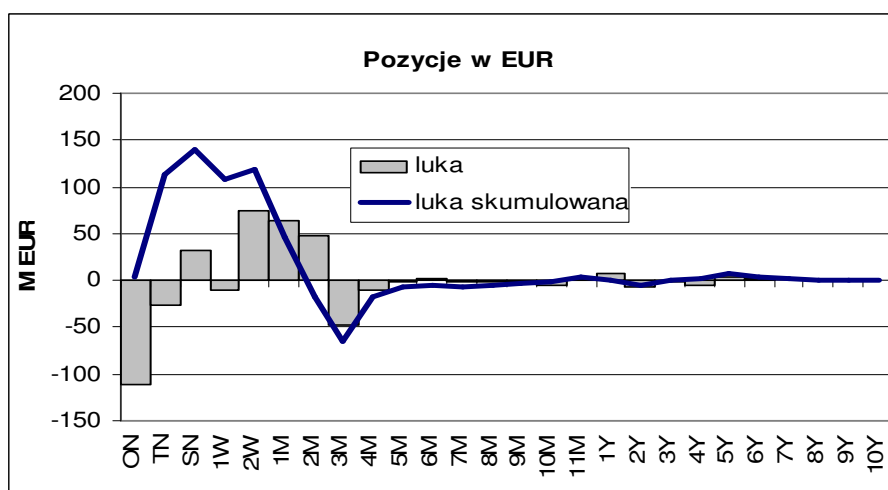
- USD**- CHF****-GBP**

Dane porównywalne na dzień 31.12.2007:

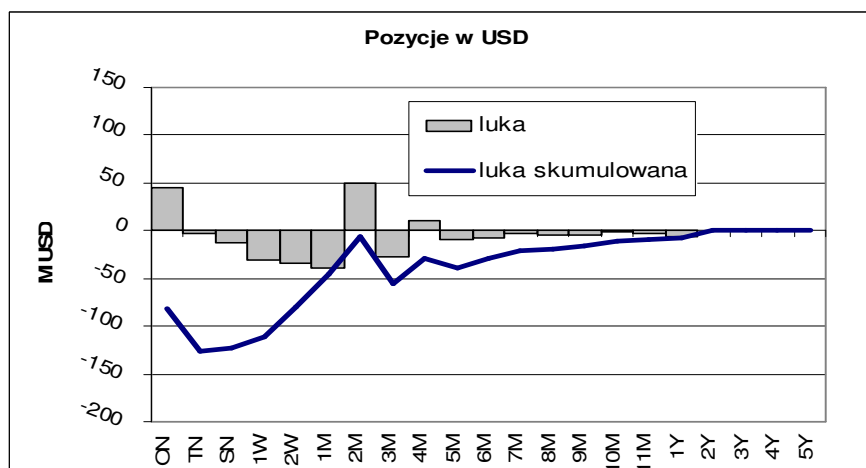
- PLN

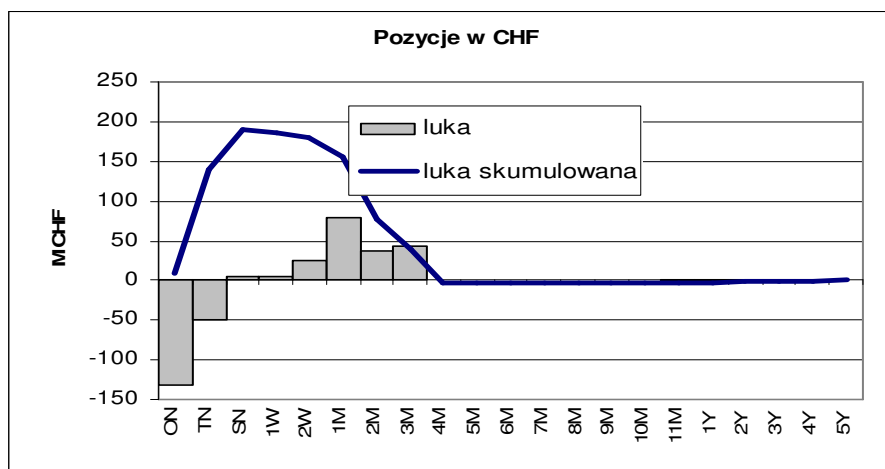
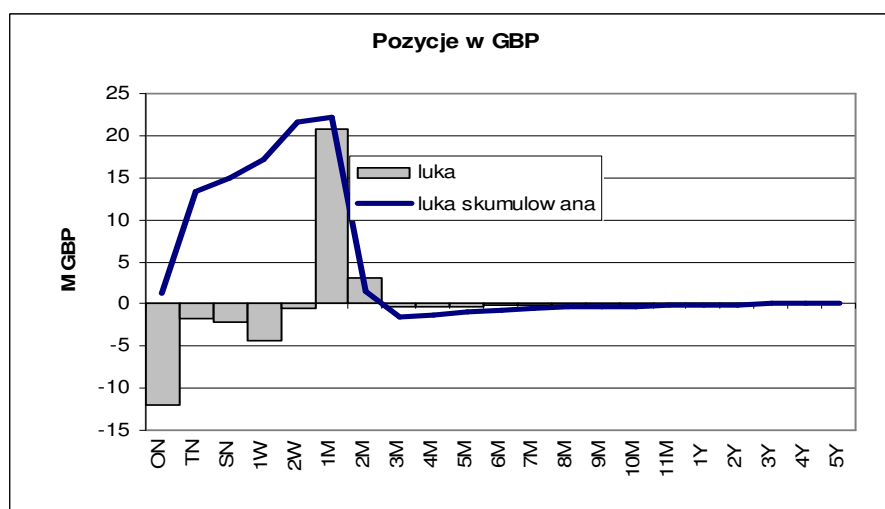

- EUR

- USD

- CHF**-GBP**

Poniższe tabele przedstawiają wskaźniki wrażliwości wartości Banku (BPV) przy równoległym przesunięciu stóp procentowych o 10 p.b. w górę dla poszczególnych walut.

Dane na dzień 31.12.2008

BPV w mln waluty	1 M	3M	6M	12M	3L	5L	Powyżej	RAZEM
PLN	-0,037	0,096	0,243	0,369	-1,401	-0,238	0,916	-0,052
EUR	0,008	-0,012	0,004	0,012	0,017	-0,104	-0,025	-0,100
USD	0,001	0,010	-0,004	0,020	0,014	0,000	0,000	0,041
CHF	-0,011	-0,020	0,001	0,003	0,014	0,006	0,000	-0,007
GBP	0,000	0,000	0,000	0,001	0,000	0,000	0,000	0,001

Dane porównywalne na dzień 02.01.2007

BPV w mln waluty	1 M	3M	6M	12M	3L	5L	powyżej	RAZEM
PLN	-0,169	-0,122	0,143	0,216	-1,223	0,065	1,019	-0,071
EUR	-0,008	0,004	0,003	-0,001	0,012	0,003	-0,017	-0,004
USD	0,006	-0,002	0,004	0,016	0,000	0,000	0,000	0,024
CHF	-0,007	-0,017	0,000	0,001	0,003	0,003	0,000	-0,017
GBP	-0,002	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,002

Łączna wartość BPV dla Księgi Bankowej przedstawiona jest poniżej. Liczona jest jako suma BPV dla poszczególnych walut i portfeli, przy czym w przeciwieństwie do wskaźników wrażliwości wartości Banku w podziale na poszczególne pasma terminowe (przedstawionych powyżej) nie uwzględniana jest strona pasywna portfela Wolnego Kapitału. Wynika to z metodologii wyliczania BPV dla potrzeb limitów i przyjętego założenia o niewrażliwości pasywnej strony Wolnego Kapitału na zmianę stóp procentowych.

		31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
BPV w mln EUR (kalkulacja do limitu)	Aktualne zasady (obowiązują od maja 2007)	-2,055	-1,571

70.3.2.2. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

W II półroczu 2008 roku Bank zakończył stosowanie rachunkowości zabezpieczeń do zabezpieczenia wartości godziwej (fair value hedge) dla transakcji asset swap. Celem zastosowania rachunkowości zabezpieczeń było zabezpieczenie obligacji o stałym oprocentowaniu transakcją IRS, od której Bank płacił stałe i otrzymywał zmienne oprocentowanie.

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Na koniec 2008 r., w Banku kontynuowano stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dla transakcji asset swap, polegające na zabezpieczeniu przepływów wynikających z obligacji o stopie zmiennej (zabezpieczenie polega na zawarciu transakcji IRS, w której Bank otrzymuje stałe a płaci zmienne przepływy odsetkowe).

Na koniec 2008 r., Bank kontynuował także stosowanie rachunkowości zabezpieczeń do części portfela kredytów opartych na stopie O/N oraz do części portfela kredytów hipotecznych opartych na 3-miesięcznej stopie WIBOR. Pierwsze zabezpieczenie polega na stworzeniu struktury swapowej składającej się z odnawianej transakcji OIS (Bank płaci przepływ oparty o stopie O/N) oraz standardowej transakcji IRS, w której Bank płaci przepływy oparte o stopie zmiennej dopasowanej do daty zapadalności OIS oraz otrzymuje stałe przepływy odsetkowe. Ryzykiem zabezpieczanym jest ryzyko stopy procentowej płynące ze zmiany krótkoterminowych stóp procentowych. Drugie z wymienionych wyżej zabezpieczeń polega na zawarciu transakcji IRS, w której Bank otrzymuje stałe a płaci zmienne oprocentowanie. Ryzykiem zabezpieczanym jest ryzyko stopy procentowej płynące ze zmiany 3-miesięcznej stopy procentowej.

70.3.2.3. Ryzyko walutowe

Jak zostało wspomniane wyżej, zarządzanie pozycją walutową odbywa się w Księdze Handlowej. Powstałe w ciągu dnia pozycje z tytułu transakcji klientów Banku transferowane są za pomocą transakcji wewnętrznych do Księgi Handlowej.

Należy zaznaczyć, że ryzyko walutowe w Kredyt Banku postrzegane jest nie tylko jako ryzyko występujące przy otwartej pozycji walutowej, ale także jako ryzyko zmiany wartości określonych produktów na skutek zmiany kursów walut. W szczególności zagrożenie to występuje w przypadku kredytów udzielonych w walutach obcych. W celu ograniczenia ryzyka kredytowego rosnącego w przypadku wzrostu kursu waluty, w której udzielono kredytu (dotyczy to również kredytu udzielonego w złotych, lecz o wartości indeksowanej do kursu waluty obcej), w umowach kredytowych klientów instytucjonalnych zawarte są klauzule zobowiązujące do ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia lub zgody na przewalutowanie kredytu, gdy klient nie posiada przychodów w walucie kredytu. W celu zabezpieczenia ryzyka kursowego, na jakie narażony jest klient, oferowane mu są transakcje pochodne (forwardy, opcje).

W celu ograniczenia ryzyka walutowego przy udzielaniu kredytu na cele mieszkaniowe w walucie obcej klientom indywidualnym, Bank badając zdolność kredytową:

- a) ustala wysokość kwoty najwyższej miesięcznej raty kapitałowo-odsetkowej wnioskowanego kredytu przy założeniu, że kapitał wnioskowanego kredytu jest większy o 20%;
- b) Bank ustala maksymalny poziom wskaźnika LtV (*Loan To Value*) na niższym poziomie niż dla kredytów złotych (wskaźnik LtV należy rozumieć jako stosunek wartości kredytu do wartości nieruchomości zabezpieczającej);
- c) dodatkowo wnioskodawca jest informowany o ryzyku zmian kursów walutowych.

70.3.3. Ryzyko płynności

Z działalnością każdego banku nieodłącznie związane jest ryzyko płynności. Wynika ono między innymi z niedopasowania aktywów i zobowiązań pod względem terminów płatności, które jest naturalną konsekwencją rozbieżnych potrzeb klientów w zakresie bankowych usług depozytowych i kredytowych. Najistotniejszym elementem prowadzonej przez Bank polityki zarządzania aktywami i zobowiązaniami jest utrzymanie płynności finansowej, rozumianej jako zdolność do terminowego realizowania zobowiązań finansowych. Płynność bieżąca utrzymywana jest poprzez korygowanie nadwyżki lub niedoboru środków płynnych operacjami przeprowadzanymi na międzybankowym rynku

pieniężnym. Bezpieczeństwo Banku jest zapewnione poprzez utrzymywanie płynnych rezerw oraz właściwej struktury terminowej i jakościowej całego bilansu. Decyzje w zakresie zarządzania ryzykiem płynności podejmuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku. Departament Zarządzania Ryzykiem dokonuje pomiaru i monitorowania płynności strategicznej (długoterminowej).

Bank zabezpiecza ryzyko płynności poprzez:

- utrzymywanie odpowiedniego poziomu gotówki, z uwzględnieniem wielkości rezerw obowiązkowych;
- posiadanie odpowiedniej wielkości portfeli płynnych papierów wartościowych (obligacji rządowych);
- wykonywanie transakcji na instrumentach pochodnych;
- utrzymywanie zróżnicowanego portfela depozytów w kategoriach terminów i klientów;
- dostęp do rynku międzybankowego i operacji otwartego rynku;
- dostęp do kredytu lombardowego.

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na bezpieczeństwo działalności Banku jest wsparcie inwestora strategicznego – Grupy KBC.

Analiza sytuacji płynnościowej Banku, dokonywana jest głównie na podstawie oceny stabilności bazy depozytowej oraz raportu luki płynności, m.in. poprzez monitorowanie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań, co umożliwia prognozowanie zapotrzebowania na środki płynne oraz uniknięcie nadmiernej koncentracji wypłat środków w jednym terminie.

Zobowiązania wobec klientów na dzień 31.12.2008 - przepływy umowne/kontraktowe (przepływy odsetkowe zgodnie z metodologią FSA (Financial Services Authority - brytyjski nadzór finansowy) wykazywane są do 6 miesięcy); część stabilna rachunków bieżących i kont oszczędnościowych wykazywana zgodnie z metodologią benchmarkowych portfeli cyklicznych.

Raport luki płynności

Dane na dzień 31.12.2008 roku (mln PLN) - dane dla Banku i najistotniejszych podmiotów w Grupie:

	do 1M	1 - 3 M	3 - 6 M	6 M - 1 Y	1Y - 2 Y	2Y - 3 Y	3Y - 5 Y	powyżej 5 Y	Razem
Rachunki bieżące / konta oszczędnościowe	1 770,98	471,62	523,62	631,62	1 438,62	1 384,67	2 321,84	948,75	9 491,72
Depozyty	4 691,00	3 036,83	1 469,60	1 387,19	75,60	95,44	200,50	1,01	10 957,17
Depozyty międzybankowe	2 940,29	2 314,83	39,58	275,77	0,00	0,00	0,00	0,00	5 570,47
Obligacje perpetualne i pożyczki	35,72	32,82	54,09	0,00	1 844,66	2 634,85	2 037,17	279,91	6 919,22
LORO	38,00	0,29	0,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	38,76
Transakcje REPO	203,50	924,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 127,65
Wolny kapitał*	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 754,30	1 754,30
Inne	0,04	54,65	0,00	184,89	0,87	0,00	0,00	0,00	240,45
Instrumenty pochodne - przepływy do otrzymania									
Transakcje swap - sprzedaż	4 172,50	2 196,50	755,44	147,99	192,53	23,35	0,00	0,00	7 488,31
IRS/CCIRS	499,98	849,47	1 088,93	278,02	155,75	24,23	32,03	34,85	2 963,26
FRA	28,02	72,18	123,37	166,74	55,30	0,00	0,00	0,00	445,61
Instrumenty pochodne - przepływy do zapłacenia									
Transakcje swap - kupno	4 216,03	2 237,56	716,80	155,55	173,81	19,88	0,00	0,00	7 519,63
IRS/CCIRS	443,40	692,16	1 028,09	279,91	148,63	20,14	27,10	31,98	2 671,41
FRA	20,30	74,23	130,29	206,72	65,00	0,00	0,00	0,00	496,54
RAZEM	9 658,76	6 720,99	1 994,80	2 528,90	3 343,61	4 107,40	4 554,58	2 981,10	35 890,14

*kapitał własny bez wyniku bieżącego pomniejszony o wartość netto majątku trwałego (bez leasingu finansowego i operacyjnego), wartość netto WNiP (bez leasingu finansowego i operacyjnego) i o wartość netto udziałów w finansowych podmiotach zależnych

Dane porównywalne na dzień 31.12.2007 roku (mln PLN)

	do 1M	1 - 3 M	3 - 6 M	6 M - 1 Y	1Y - 2 Y	2Y - 3 Y	3Y - 5 Y	powyżej 5 Y	Razem
Rachunki bieżące / konta oszczędnościowe	2 491,46	876,09	599,89	579,72	1 299,94	1 246,38	1 914,33	719,17	9 726,98
Depozyty	6 280,46	1 196,28	546,74	393,41	18,37	2,44	260,56	1,28	8 699,54
Depozyty międzybankowe	2 376,90	131,77	57,54	0,60	0,00	0,00	0,00	0,00	2 566,81
Obligacje perpetualne i pożyczki	13,39	24,99	432,25	0,00	0,00	861,26	1 846,31	0,00	3 178,20
LORO	23,71	0,17	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24,15
Transakcje REPO	50,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,10
Wolny kapitał*	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 535,23	1 535,23
Inne	0,13	64,93	0,00	87,89	0,00	0,00	0,00	0,00	152,95
Instrumenty pochodne - przepływy do otrzymania									
Transakcje swap - sprzedaż	2 485,64	123,92	14,43	114,26	0,81	0,00	0,00	0,00	2 739,06
IRS/CCIRS	426,32	389,10	761,63	505,54	0,00	0,00	11,51	26,19	2 120,29
FRA	13,44	25,50	41,13	51,87	16,17	-	-	-	148,11
Instrumenty pochodne - przepływy do zapłacenia									
Transakcje swap - kupno	2 477,29	123,87	13,55	113,90	0,72	0,00	0,00	0,00	2 729,33
IRS/CCIRS	437,00	391,31	864,55	507,72	0,00	0,00	11,98	27,17	2 239,73
FRA	12,82	25,87	37,92	43,46	11,67	-	-	-	131,74
RAZEM	11 237,86	2 296,76	1 735,52	1 055,03	1 313,72	2 110,08	4 021,67	2 256,66	26 027,30

* kapitał własny bez wyniku bieżącego pomniejszony o wartość netto majątku trwałego (bez leasingu finansowego i operacyjnego), wartość netto WNiP (bez leasingu finansowego i operacyjnego) i o wartość netto udziałów w finansowych podmiotach zależnych

Na koniec roku 2008 w porównaniu z końcem roku 2007 zauważalne są następujące zmiany w strukturze zobowiązań finansowych Banku:

- spadek salda rachunków bieżących i kont oszczędnościowych (o 1 365 mln PLN);
- wzrost salda depozytów (o 2 652 mln PLN);
- kwota przyjętych depozytów międzybankowych zwiększyła się o 1 614 mln PLN;
- wzrost salda pożyczek na rynku hurtowym (o 3 077 mln PLN);
- na koniec roku 2008 Bank posiadał w swoim bilansie transakcje repo (na kwotę 1 128 mln PLN);

Płynność finansowa Banku monitorowana jest również w oparciu o system wskaźników obrazujących strukturę zobowiązań i należności dla pasm terminowych od 7dni do 5lat.

- wskaźnik płynności – Stock Liquidity Ratio (SLR) – wskaźnik płynności krótkoterminowej (do 5 dni roboczych);
- wskaźnik płynności – Liquidity Mismatch Ratio (LMR) – wskaźnik płynności średnioterminowej (do 3, 6 miesięcy);
- wskaźnik płynności – Coverage Ratio (CR) – wskaźnik płynności informujący o stopniu finansowania długoterminowych aktywów długoterminowymi pasywami (1 ,2 ,3 i 5 lat).

Płynność Banku monitorowana jest również poprzez zestaw nadzorczych miar płynności.

W Banku kontynuowane są prace nad metodologią urealniania raportu opisującego lukę płynności. Urealnianie luki ma na celu pokazanie prawdziwego obrazu płynności – Bank modeluje zachowania klientów (ilość odnawianych depozytów terminowych; kwoty przyznanych lecz jeszcze nie pociągniętych kredytów) oraz uwzględnia wyniki tych analiz w obrazie płynności banku.

70.3.3.1. Nadzorcze miary płynności

Od 1.01.2008 roku weszła w życie Uchwała nr 9/2007 KNB z dnia 13.03.2007 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności. Od 30.06.2008 Bank zobowiązany jest do zachowania wskaźników wymienionych w uchwale powyżej ustalonego minimum.

Dane dla Banku na dzień 31.12.2008 roku

Aktywa		w tys. zł
A1	Podstawowa rezerwa płynności	6 532 668,10
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	5 118 775,37
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	11 419 666,16
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	26 989 782,88
A5	Aktywa niepłynne	444 664,61
Pasywa		w tys. zł
B1	Fundusze własne pomniejszone o łączną wartość wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	2 395 476,81
B2	Środki obce stabilne	27 404 747,41
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	11 169 290,15
B4	Pozostałe zobowiązania	240 237,83
B5	Środki obce niestabilne	11 091 833,30

	Miary płynności	Wartość minimalna	Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej: $((A1+A2)-B5)$	0,00	559 610,17
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej: $((A1+A2)/B5)$	1,00	1,05
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi: $(B1/A5)$	1,00	5,39
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi: $((B1+B2)/(A5+A4))$	1,00	1,09

70.3.3.2. Stabilność źródeł finansowania

w tys. zł	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2007
Kredyty i pożyczki otrzymane z Grupy KBC	6 553 261	2 720 710
- w tym denominowane w walucie	4 781 104	1 483 882
Depozyty terminowe	4 087 081	2 517 509
- w tym z Grupy KBC	3 993 949	370 239
Rachunki bieżące	1 271 449	28 114
Inne zobowiązania	3 222	5 116
Razem zobowiązania wobec banków	11 915 013	5 271 449
Zobowiązania podporządkowane *	279 634	394 235
Razem	12 194 647	5 665 684

*w całości denominowane w walucie

Bank finansuje akcję kredytową (szczególnie w części kredytów udzielonych w walutach obcych) nie tylko bazą depozytów, ale również w dużej mierze finansowaniem udostępnionym przez głównego udziałowca Banku – KBC. Kredyty i pożyczki zaciągnięte oraz otrzymane depozyty będą odnawiane w momencie zapadalności, co pozwala je traktować jako długoterminowe finansowanie.

Dywersyfikacja bazy depozytowej sprawia, że Bank nie jest wyraźnie uzależniony od określonego segmentu rynku, grupy klientów lub konkretnego typu depozytu.

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- klienci indywidualni	46%	51%
- instytucje finansowe	16%	9%
- podmioty gospodarcze	28%	28%
- sektor budżetowy	10%	12%
Razem	100%	100%

Wyraźna zmiana w strukturze podmiotowej bazy depozytowej wynika z rozwoju działalności „bankassurance” i bliższej współpracy z Grupą WARTA.

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- depozyty bieżące	24%	28%
- lokaty negocjowane	30%	34%
- depozyty terminowe	22%	10%
- konta oszczędnościowe	24%	28%
Razem	100%	100%

Zmiany w strukturze rodzajowej bazy depozytowej są z jednej strony odzwierciedleniem polityki Banku w obszarze „bankassurance”, z drugiej zaś zmianą polityki Banku odnośnie oferowanych produktów klientom indywidualnym, która nastąpiła pod koniec roku (wzrost salda depozytów terminowych kosztem spadku sald rachunków bieżących i kont oszczędnościowych).

Korzystna ze względu na pierwotny termin wymagalności jest także struktura depozytów terminowych (bez lokat międzybankowych i lokat negocjowanych). Na dzień 31.12.2008 i 31.12.2007 kształtowała się następująco:

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
- do 1 tygodnia	11%	26%
- do 1 miesiąca	2%	7 %
- do 3 miesięcy	32%	18%
- do 6 miesięcy	37%	23%
- do 12 miesięcy	15%	17%
- do 24 miesięcy	1%	3%
- pozostałe	2%	6%
Razem	100%	100%

	31.12.2008	Dane porównywalne 31.12.2007
PLN	86 %	83 %
USD	5 %	7%
EUR	8 %	9%
GBP	1 %	1%
CHF	0 %	0%
Razem	100%	100%

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

data	19.02.2009	Maciej Bardan	Prezes Zarządu
data	19.02.2009	Umberto Arts	Wiceprezes Zarządu
data	19.02.2009	Lidia Jabłonowska - Luba	Wiceprezes Zarządu
data	19.02.2009	Krzysztof Kokot	Wiceprezes Zarządu
data	19.02.2009	Michał Oziembło	Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

data	19.02.2009	Grzegorz Kędzior	Dyrektor Departamentu Rachunkowości i Sprawozdawczości Zewnętrznej
------	------------	------------------	---	-------